

డా॥ వై.ఎస్.ఆర్.

రైతు భరోసా

వ్యవసాయ, ఉద్యాన, మరియు పట్టు పరిశ్రమ రైతుల సచిత్ర మాస పత్రిక

సంపుటి - 02

సంచిక - 12

జూన్ 2022

పేజీలు - 44

వెల : రు. 25/-

ట్రాక్టర్లతో పాటు బంపరు, 3 పాయింట్ లింకేజి, హెచ్, డ్రాబార్లు ఉచితంగా పంపిణీ.. కంట్రైన్ హార్వెస్టర్లతో వారంటీ డాటిన తర్వాత కూడా ఒక ట్రాక్ ఉచితం .. ఒక ఏడాది పాటు హార్వెస్టరుకు ఉచిత సర్వీసింగ్. ఆపరేటరుకు ఉచిత శిక్షణ

రైతున్న ఆభివృద్ధికి పెద్ద పేట

3,800 ట్రాక్టర్లు, 320 హార్వెస్టర్లు పంపిణీ

15 కంపెనీల నుంచి 176 మోడళ్ళ ట్రాక్టర్లు రైతులు ఎంచుకునే స్వేచ్ఛ

5,260 రైతు గ్రూపు ఖాతాలకు రూ.175 కోట్ల సబ్సిడీ జమ

చిరుధాన్యాలు.. సిరులిచ్చే పంటలు

మెట్ట రైతుకు మెరుగైన లాభాలు

జొన్న రకాలు

CSH - 16,
CSH - 15 R
CSH - 14, CSH - 18

విత్తు సమయం : జూన్

విత్తన మోతాదు :

3-4 కిలోలు ఎకరానికి

పంటకాలం : 105-110

రోజులు

అంతర పంటలు : కంది,

అలసంద, పొద్దుతిరుగుడు

కొర్ర రకాలు

ప్రసాద, క్రిష్ణదేవరాయ,
నరసింహాయ

విత్తు సమయం :

జూన్, జూలై

విత్తన మోతాదు :

2 కిలోలు ఎకరానికి

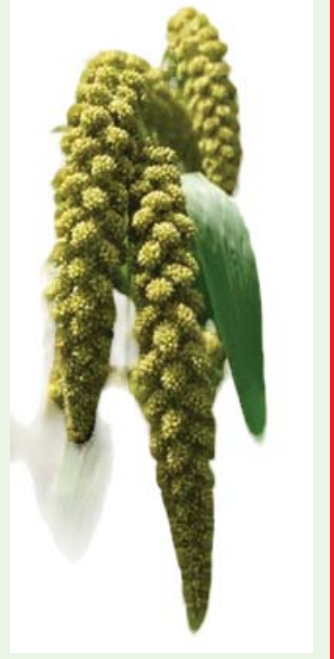
పంటకాలం :

80 - 90 రోజులు

అంతర పంటలు :

కంది, సోయాచిక్కుడు,

వేరుశనగ

రాగి రకాలు

గోదావరి, రత్నగిరి, సప్తగిరి

విత్తు సమయం : జూలై, ఆగష్టు

విత్తన మోతాదు : 2.5 కిలోలు

పంటకాలం : 120-125 రోజులు

అంతర పంటలు : కంది, చిక్కుడు

సామలు రకాలు

కో-4, OLM 203, OLM 36, OLM 20,

విత్తు సమయం : జూన్, జూలై

విత్తన మోతాదు : 3.2 కిలోలు ఎకరానికి

పంట సమయం : 65 - 75 రోజులు

అంతర పంటలు : మినుము, కంది, నువ్వులు, సోయాబీన్

వ్యవసాయశాఖ - ఆంధ్రప్రదేశ్

డా॥ వై.ఎస్.ఆర్.

రైతు భరోసా

వ్యవసాయ, ఉద్యాన మరియు పట్టు పరిశ్రమ రైతుల సచిత్ర మాస పత్రిక

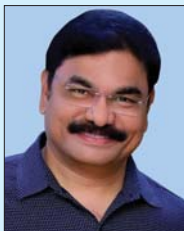
విషయసూచిక

జూన్ - 2022

ప్రధాన సంపాదకులు

శ్రీ చేవూరు హరికిరణ్, ఐ.ఏ.ఎస్.
వ్యవసాయ స్పెషల్ కమీషనర్

సంపాదకులు

శ్రీ వల్లూరి శ్రీధర్

జాయింట్ డైరెక్టర్, ఆర్.బి.కె.

కార్యనిర్వాహక సంపాదకులు

శ్రీ వి. హరగోపాలరాజు

సహాయ సంపాదకులు

శ్రీ ఎన్.సి.హెచ్. బాలు నాయక్, డిడిఎ

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వర్లు, డిడిఎ

డా॥ బి.ఎస్. శ్రీనివాసాచార్యులు, ఏడిఎ

శ్రీ జె. వెంకటరావు, ఏడిఎ

శ్రీ కె. ఆంజనేయ కుమార్, ఎఓ

రచనలు పంపాల్సిన చిరునామా :

వ్యవసాయ కమీషనర్ వారి కార్యాలయం
చుట్టుగుంట, పాత మిర్చియార్డు, గుంటూరు

E-mail : mediaproductionap@gmail.com

డా. వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా సంచిక డిజిటల్ ఎడిషన్
apagrinet.gov.in అందుబాటులో ఉంది

సంపాదకీయం

1. రైతన్న అభీష్టానికి పెద్దపీట 5
2. వ్యవసాయానికి మరింత చేయూత 6
3. ముందుగా నీరు - రైతుల్లో హర్షాతిరేకాలు 7
4. వర్షాధార వ్యవసాయం - దిగుబడులు దిగ్విజయం 9
5. పంటల అధిక దిగుబడికి వాతావరణాధారిత సూచనలు 11
6. వరి నారుమడి యాజమాన్యం - నేరుగా విత్తుకునే పద్ధతులు 13
7. ఖరీఫ్ సాగుకు అనువైన వేరుశనగ రకాలు 15
8. ప్రత్తిలో విత్తన ఎంపిక - తొలి దశలో యాజమాన్య మెళకువలు 17
9. జీవన ఎరువులతో నేలకి జీవం 19
10. నిమ్మలో కందెన మచ్చ ఆకు రాలే తెగులు -నివారణ 21
11. చిత్రమాలిక 22
12. డ్రోన్ల నిర్వహణలో 'ఆంగ్రూ' ముందడుగు 23
13. పందిరి కూరగాయల సాగు - పదింతల బాగు 24
14. జీడిమామిడి - లాభాల ఒడి 27
15. చెరకు కొత్త వంగడాలు 29
16. పొటాష్ ప్రాముఖ్యత - మెళకువలు 30
17. సుగంధ మొక్కల మూలికలతో ఆరోగ్య పోషణ 31
18. పార్శ్వనియం - నివారణ 32
19. విత్తన ధృవీకరణ ఇలా.. 33
20. టూకీగా... 34
21. ఖరీఫ్ పంటల అంచనా ధరలు 36
22. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్ర వాట్సాప్ నెంబర్లకు వచ్చిన రైతుల సందేహాలు - సమాధానాలు 37
23. సందేహాలు - సమాధానాలు 39
24. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రానికి రైతులు తరచూ అడిగే ప్రశ్నలు 41
25. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రంపై రైతుల స్పందన 42

డా॥ వై.ఎస్.ఆర్. రైతు భరోసా సచిత్ర మాసపత్రిక సంవత్సర చందా - రూ.300/-
యునియన్ బ్యాంక్, గోరంట్ల శాఖ ఖాతా నెం. 069610100200430 కు నేరుగా గూగుల్ పే,
ఫోన్ పే ద్వారా పంపవచ్చు. డి.డి.లు పంపాల్సిన చిరునామా : డి ఎడిటర్, డా. వై.ఎస్.ఆర్. రైతు
భరోసా మాసపత్రిక, వ్యవసాయ కమీషనర్ కార్యాలయం చుట్టుగుంట, పాత మిర్చియార్డు, గుంటూరు

యంత్ర సేవతో మరో ముందడుగు

రైతులకు విత్తు మొదలు విక్రయం దాకా అన్ని సేవలు గ్రామ స్థాయిలోనే అందించాలన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ క్రతువు రెండేళ్ళుగా దిగ్విజయంగా నడుస్తోంది. రైతుల అవసరాలు ముందుగానే గుర్తించి రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా తీరుస్తోంది. భూమి దుక్కులు మొదలు పంటకోతల వరకూ రైతులకు ఎదురవుతున్న కూలీల కొరత నివారణకు యంత్రసేవ పరిష్కారమని ముఖ్యమంత్రి వర్యులు తలచారు. వ్యవసాయానికి కావాల్సిన అన్ని రకాల యంత్ర పరికరాలు గ్రామస్థాయిలో ఉంచేందుకు తెచ్చినదే డా. వై.ఎస్.ఆర్. యంత్ర సేవా పథకం. ఈ పథకం కింద 2021-22లో గ్రామ స్థాయిలో కమ్యూనిటీ హైరింగ్ సెంటర్ల పేరిట ఒక్కో యంత్రసేవా కేంద్రాన్ని రూ. 15 లక్షల విలువతో 10,750 కేంద్రాలను అందుబాటులోకి తెచ్చింది. అంతేకాకుండా వరి ఎక్కువగా పండించే రాష్ట్రంలోని 20 జిల్లాల్లో కంబైన్డ్ హార్వెస్టర్లతో రూ. 25 లక్షల విలువ గల 1035 క్లస్టర్ స్థాయి యంత్ర సేవా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసింది.

దానివల్ల రైతులకు పెట్టుబడి వ్యయం తగ్గింది. సమయం ఆదా కావాలి, మంచి దిగుబడి రావాలి, నికర ఆదాయం పెరగాలి. ఇదీ యంత్రసేవ లక్ష్యం. కనీసం నలుగురు వంతున రైతులు ఒక బృందంగా ఏర్పడితే వారికి బ్యాంకు రుణ సదుపాయం కల్పించి 40 శాతం రాయితీపై యంత్రాన్ని ఇస్తారు. మొత్తంమీద ఆ రైతు బృందం భరించాల్సింది 10 శాతం ఖర్చు మాత్రమే. ఈ బృందం తమ పరిధిలోని రైతుల పొలాలకు అద్దె ప్రాతిపదికన ఈ యంత్రాన్ని ఇస్తే వారికి ఆదాయం, తోటి రైతులకు ప్రయోజనం. వ్యక్తిగత యంత్ర పరికరాలను కూడా అందుబాటులోకి తేవడం సువర్ణావకాశంగా రైతులు భావిస్తున్నారు.

ఈ పథకంలో కూడా పారదర్శకతకు అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇస్తూ గుర్తింపు పొందిన కంపెనీల డీలర్ల నుంచి మాత్రమే కంబైన్డ్ హార్వెస్టర్లు, ట్రాక్టర్లు ఇస్తున్నారు. అంతేకాక విక్రయ అనంతరం ఏడాదిపాటు సేవలను అందించేలా ప్రభుత్వం ఆయా కంపెనీలను ఒప్పించింది. దీనివల్ల ఈ యంత్ర పరికరాలు నిర్వహణ సులభమవుతుంది. రైతుకు మరింత లబ్ధి కలుగుతుందనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం.

తొలిదశలో మండలానికి ఆరు వంతున ట్రాక్టర్లు కూడా ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం రైతులకు మేలు చేసేదే. అత్యున్నత సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని కూడా వీటికి జత చేయనున్నారు.

మరో విప్లవాత్మక మార్పు వ్యవసాయంలో డ్రోన్ల సాయం తీసుకోవడం. ఈ దిశగా ప్రభుత్వం మరో ముందడుగు వేసింది. ఆర్బీకే స్థాయిలోనే ఈ డ్రోన్లను ప్రవేశపెట్టడం వల్ల విత్తనం జల్లడం, ఎరువులు, పురుగు మందుల పిచికారి వంటివి మరింత తేలికవుతాయి. రైతుకు వీటి వ్యయం దాదాపు 25 శాతం వరకూ ఆదా అవుతుందని ప్రాథమిక అధ్యయనాలు చెబుతున్నాయి. అందివచ్చే సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని రైతుల అవసరాలు తీర్చడంలో వినియోగిస్తే వ్యవసాయ రంగంలో విప్లవాత్మక మార్పులు తథ్యం. పదిమందికి ఒక యంత్రం, వందల మందికి ప్రయోజనం.. కావాలన్న ప్రభుత్వ లక్ష్యం త్వరలోనే నెరవేరుతుంది.

రైతులను అభివృద్ధికి పెద్దపీట

వైఎస్సార్ యంత్ర సేవా పథకంతో చౌక ధరకు ట్రాక్టర్లు, ఉపకరణాలు

ఈ రోజు ట్రాక్టర్ దగ్గర నుంచి ఏ పనిముట్టు కావాలన్నా నేరుగా రైతుల ఇష్టానికి వదిలిపెట్టాం. రైతు తనకు నచ్చిన కంపెనీ ట్రాక్టర్, తనకు నచ్చిన పనిముట్టును తానే ఆర్డర్ ప్లేస్ చేస్తాడు. 176 రకాల ట్రాక్టర్ల మోడళ్ళలో రైతు తనకు నచ్చింది కొనుగోలు చేసే అవకాశం కల్పించాం. ప్రభుత్వం రైతుకు సబ్సిడీ ఇస్తుంది. అందులో భాగంగానే రూ.175 కోట్లు రైతుల ఖాతాల్లోకి జమ చేస్తున్నాం. అవినీతి లేకుండా వ్యవస్థను ఎలా ప్రక్షాళన చేస్తున్నామో గమనించండి.

సి.ఎం. వై.ఎస్. జగన్

అన్నదాతల సాగు అవసరాలను తీర్చి తక్కువ ధరకే వ్యవసాయ ఉపకరణాలను సమకూర్చే వైఎస్సార్ యంత్ర సేవా పథకం గుంటూరు వేదికగా ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. జగన్మోహన్రెడ్డి చేతుల మీదుగా ప్రారంభమైంది. రాష్ట్ర స్థాయి మెగా పంపిణీలో భాగంగా 3,800 ఆర్బీకే స్థాయి యంత్రసేవా కేంద్రాలకు 3,800 ట్రాక్టర్లు, 320 క్లస్టర్ స్థాయి యంత్ర సేవా కేంద్రాలకు 320 కంబైన్డ్ హార్వెస్టర్ల పంపిణీని సీఎం జగన్ జెండా ఊపి ప్రారంభించారు. అనంతరం ....260 రైతు గ్రూపుల బ్యాంకు ఖాతాలకు రూ.175 కోట్ల సబ్సిడీని బటన్ నొక్కి జమ చేశారు. ఈ సందర్భంగా గుంటూరు చుట్టుగుంట వద్ద జూన్ 7న నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో ముఖ్యమంత్రి జగన్ మాట్లాడారు. వివరాలు :

ఆర్బీకే పరిధిలో సరసమైన ధరలకే.. ఈరోజు మరో గొప్ప కార్యక్రమం వెలుదలైంది. వ్యవసాయాన్ని ఇంకా మెరుగుపరిచేందుకు రాష్ట్రంలోని 10,750 వైఎస్సార్ రైతు భరోసా

కేంద్రాలలో అన్నదాతలకు కావాల్సిన పనిముట్లన్నీ తక్కువ ధరకు లభించేలా రైతులతో గ్రూపులు ఏర్పాటు చేసి ప్రభుత్వం తరఫున 40 శాతం రాయితీ ఇస్తున్నాం. మరో 50 శాతం రుణాలను బ్యాంకులతో మాట్లాడి తక్కువ వడ్డీకే మంజూరు చేయిస్తున్నాం. రైతులు గ్రూపులుగా ఏర్పడి కేవలం 10 శాతం డబ్బులు చెల్లిస్తే చాలు. వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే ట్రాక్టర్లతో సహా ఉపకరణాలన్నీ వారికి గ్రామంలోనే ఆర్బీకే పరిధిలో సరసమైన ధరలకే అందుబాటులోకి ఉంటాయి. ఇలాంటి గొప్ప కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టాం. ఇందులో భాగంగా రూ.2,016 కోట్లతో ప్రతి ఆర్బీకే స్థాయి రూ.15 లక్షల విలువ గల 10,750 వైఎస్సార్ యంత్ర సేవా కేంద్రాల ఏర్పాటుకు శ్రీకారం చుడుతున్నాం. ఇవి కాకుండా పరి ఎక్కువగా పండించే 20 జిల్లాల్లో ఒక్కొక్కటి రూ.25 లక్షలు విలువైన కంబైన్డ్ హార్వెస్టర్లతో కూడిన 1,615 క్లస్టర్ స్థాయి యంత్ర సేవా కేంద్రాలను కూడా ఏర్పాటు చేయనున్నాం.

రాబోయే రోజుల్లో 10,750 ఆర్బీకేలోనూ సేవలు : ఆర్బీకే స్థాయి యంత్రసేవా కేంద్రాలకు 3,800 ట్రాక్టర్లను అందజేస్తున్నాం రాబోయేరోజుల్లో 10,750 ఆర్బీకేలకు ఈ సేవలన్నీ విస్తరిస్తాయి. 3,800 ట్రాక్టర్లతో పాటు 1140 ఆర్బీకే స్థాయి యంత్ర సేవా

ట్రాక్టర్లతో పాటు బంపరు, 3 పాయింట్ లింకేజి, హెచ్, డ్రాబార్లు ఉచితంగా పంపిణీ.. కంబైన్డ్ హార్వెస్టర్లతో వారంటీ దాటిన తర్వాత కూడా ఒక ట్రాక్ ఒక ఉచితం.. ఒక ఏడాది పాటు హార్వెస్టరుకు ఉచిత సర్వీసింగ్. ఆపరేటరుకు ఉచిత శిక్షణ

కేంద్రాలకు ఇతర వ్యవసాయ యంత్ర పరికరాలను అందిస్తున్నాం. క్లస్టర్ స్థాయి యంత్ర సేవా కేంద్రాలకు 320 కంబైన్డ్ హార్వెస్టర్ల పంపిణీ జరుగుతోంది. 5,200 రైతు గ్రూపుల బ్యాంకుల ఖాతాల్లోకి రూ.500 కోట్ల విలువైన ఉపకరణాలకు సంబంధించిన రూ.175 కోట్ల సబ్సిడీని కూడా బటన్ నొక్కి వారి ఖాతాల్లోకి జమ చేస్తున్నాం. ఇవన్నీ దేవుడి దీవెనలు. మీ అందరి చల్లని ఆశీస్సులతోనే సాధ్యమైంది. ఇంకా ఎక్కువ మంచి చేసే అవకాశం దేవుడు ఇవ్వాలని కోరుకుంటూ ఈ కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుడుతున్నాం.

“చిడవీడలపై మీ సందేహాలను 8331056154 కు వాట్సాప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

వ్యవసాయానికి మరింత చేయూత

అగ్రి ఇన్‌ఫ్రా సమీక్షలో ముఖ్యమంత్రి

శాఖను ఆదేశించారు.

వ్యక్తిగత యంత్ర పరికరాలు ఇచ్చే లబ్ధిదారులను పారదర్శకంగా జాగ్రత్తగా ఎంపిక చేయాలని ముఖ్యమంత్రి స్పష్టం చేశారు. ఇందుకు ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 403 కోట్లు కేటాయించిన సంగతి గుర్తు చేశారు. మొత్తం 3.5 లక్షల మంది రైతులు వీటి లబ్ధి పొందనున్నారు.

వ్యవసాయ రంగాన్ని మరింత బలోపేతం చేయడానికి రైతుకు యంత్ర పరికరాలు మరింత చేరువ చేసేందుకు అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు నిర్దేశించారు. 'అగ్రి ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఫండ్' అంశంపై ఇటీవల క్యాంపు కార్యాలయంలో ఆయన వ్యవసాయశాఖ మంత్రి శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన రెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో సమీక్షించారు.

వ్యవసాయ డ్రోన్ల విప్లవం : వ్యవసాయంలో రైతులకు ఖర్చు తగ్గించి, దిగుబడులు పెంచేందుకు డ్రోన్ల సాయం తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి సూచించారు. దశల వారీగా రాష్ట్రంలోని అన్ని ఆర్బీకేల్లో వీటిని సీ హెచ్ సీల మాదిరిగా ప్రవేశపెట్టాలని నిర్దేశించారు. మొదటి దశలో మండలానికి మూడు ఆర్బీకేల వంతున డ్రోన్లను ప్రవేశ పెట్టాలని తెలిపారు. ఇందుకోసం ఆయా ఆర్బీకేల పరిధుల్లో వ్యవసాయ, ఉద్యాన గ్రాడ్యుయేట్లకు పైలెట్ శిక్షణ ఇప్పించాలని పేర్కొన్నారు. ఎన్.జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయం సాయంతో శిక్షణా కార్యక్రమాలు రూపొందించాలని తెలిపారు.

వైఎస్సార్ యంత్ర సేవాపథకం, జగన్ నన్న పాలవెల్లువ, ఉద్యాన, మత్స్య శాఖల్లో సేవలపై సమీక్షించి అధికారులకు ముఖ్యమంత్రి తగు సూచనలిచ్చారు. ముఖ్యాంశాలు:

చిరుధాన్యాలు, విత్తన శుద్ధి కేంద్రాలు : ఏపీ స్టేట్ సీడ్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ఆధ్వర్యంలో రాష్ట్రంలో నిర్మితమవుతున్న 33 చిరుధాన్యాలు, విత్తనశుద్ధి కేంద్రాలు ఈ ఏడాది డిసెంబరుకల్లా అందుబాటులోకి వస్తాయని అధికారులు తెలిపారు.

- ★ 3,111 గోదాముల నిర్మాణానికి అవసరమైన స్థలాలను జిల్లా కలెక్టర్లు, సంబంధిత అధికారులు జూన్ 12 లోగా అప్పగించాలి.
- ★ ఎంపీఎఫ్ సీల నిర్మాణానికి అవసరమైన నిధులను రుణ రూపంలో సమకూర్చేందుకు నాబార్డుకు అవసరమైన గ్యారంటీని ప్రభుత్వం తరపున ఆర్థికశాఖ ఇస్తుంది.
- ★ నిర్మాణంలో ఉన్న 1,166 గోదాములు రానున్న 45 రోజుల్లో పూర్తి చేయాలి.
- ★ రూ.2,705 కోట్ల ప్రాజెక్టుల పూర్తికి ఆర్థిక సహకార చర్యలు పూర్తి కావాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ సొసైటీ : బావట్ల, అమలాపురం నియోజకవర్గాల్లో అవసరమైన స్థలాలను ఎంపిక చేయాలని నిర్దేశించారు.

ఆర్బీకేల స్థాయిలో రూ. 15లక్షలతో ఏర్పాటు చేయదలచిన కమ్యూనిటీ హైరింగ్ సెంటర్లకు కావాల్సిన రూ.572.12 కోట్ల బడ్జెట్ విడుదలకు ముఖ్యమంత్రి వర్యులు అంగీకరించారు.

ఈ సమావేశంలో వ్యవసాయశాఖ మంత్రితో పాటు పశు సంవర్ధక శాఖ మంత్రి శ్రీ సిదిరి అప్పలరాజు, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి శ్రీ గుడివాడ అమర్ నాథ్, అగ్రి మిషన్ వైస్ చైర్మన్ శ్రీ ఎంపీఎస్ నాగిరెడ్డి, వ్యవసాయ శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీమతి వూనం మాలకొండయ్య, వ్యవసాయశాఖ స్పెషల్ కమీషనర్ శ్రీ చేవూరు హరికిరణ్ ఇతర శాఖల ఉన్నతాధికారులు పాల్గొన్నారు.

రైతులకు ఇవ్వదలచిన యంత్ర పరికరాలకు కావాల్సిన సబ్సిడీ మొత్తాన్ని తక్షణం విడుదల చేయాలని ముఖ్యమంత్రి ఆర్థిక

ముందుగా నీరు - రైతుల్లో హర్షాతిరేకాలు

రాష్ట్రంలో గతంలో ఎన్నడూ లేని రీతిలో భారీ, మధ్య, చిన్నతరహా ప్రాజెక్టుల కింద నీటి లభ్యత ఉన్న ప్రాజెక్టుల ఆయకట్టుకు ఖరీఫ్ పంటల సాగుకు ముందుగా నీటిని విడుదల చేసేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధమైంది. జూన్ 1న నీటి సంవత్సరం ప్రారంభమయ్యే రోజే గోదావరి డెల్టాకు జలవనరుల శాఖ మంత్రి శ్రీ అంబటి రాంబాబు నీటిని విడుదల చేశారు. ముందుగా నీటిని విడుదల చేయడం వల్ల ఖరీఫ్ సాగును రైతులు ముందుగా చేపడతారు. సకాలంలో

పంటల సాగు ద్వారా మంచి దిగుబడులు చేతికి అందనున్నాయి. నవంబర్లో తుఫాన్ల ప్రభావం ప్రారంభమయ్యేలోగా పంట సూర్పిళ్ళు పూర్తవుతాయి. తద్వారా ప్రకృతి వైపరీత్యాల బారిన పడకుండా పంటలను కాపాడి రైతులకు ప్రయోజనం చేకూర్చాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం. మరోవైపు ఖరీఫ్ సూర్పిళ్ళు పూర్తి కాగానే సకాలంలో రబీ పంటల సాగు చేపట్టవచ్చు. నీటి లభ్యతను బట్టి మూడో పంట కూడా సాగు చేసుకునే వెసులుబాటును రైతులకు కల్పించాలన్నది సీఎం జగన్ సంకల్పం. ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయంతో రైతుల్లో హర్షాతిరేకాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

ముందుచూపుతో నీటి నిల్వ : ఖరీఫ్ పంటకు ముందుగా నీళ్లందించాలన్న లక్ష్యంతో పులిచింతల, గండికోట, బ్రహ్మసాగర్, చిత్రావతి, వెలిగొండ, సోమశిల, కండలేరు జలాశయాల్లో నీటిని నిల్వ చేసేలా జలవనరుల శాఖను సీఎం వైఎస్ జగన్ ఆదేశించారు. మే 12న నిర్వహించిన మంత్రివర్గ సమావేశంలో జలాశయాల్లో నీటి నిల్వలు, లభ్యతను సమీక్షించిన సీఎం జగన్ ఆయకట్టుకు ముందుగా నీటిని విడుదల చేయాలని నిర్ణయించారు. ప్రాజెక్టుల పరిధిలోని జిల్లాల్లో ఐపీబీ (నీటి పారుదల సలహా మండలి) సమావేశాలను ప్రభుత్వం నిర్వహించింది. ముందుగా నీటిని విడుదల చేస్తున్న నేపథ్యంలో రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో ఇప్పటికే విత్తనాలు, ఎరువులు సిద్ధంగా ఉంచామని, సకాలంలో పంటల

సాగు చేపట్టాలని రైతులను చైతన్యం చేసింది.

వరుసగా నాలుగో ఏడాది : ప్రభుత్వం వచ్చాక వర్షాలు సమృద్ధిగా కురిసి జలాశయాలు నిండడంతో వరుసగా 2019, 2020, 2021లో ఖరీఫ్, రబీల్లో కోటి ఎకరాలకు పైగా ఆయకట్టుకు నీటిని విడుదల చేశారు. ఈ ఏడాది వర్షాలు సమృద్ధిగా కురుస్తాయని వాతావరణ శాఖ అంచనా వేస్తోంది. నీటి లభ్యత బాగా ఉంటుందని అంచనా వేస్తున్నారు. ఈ ఏడాది కోటి ఎకరాలకు నీళ్ళందుతాయని అధికార వర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి.

నీటిపారుదల కింద సాగువుతున్న వివిధ పంటలలో ఉత్పత్తి కారకాలు :

వరి : నాణ్యమైన విత్తనాలను వినియోగించాలి. కిలో విత్తనానికి 5-8 గ్రాముల సూడో-మోనాస్ ఫ్లోరోసెన్స్ తో విత్తనశుద్ధి తప్పనిసరిగా చేయాలి. నీటి వసతి ఉన్నచోట పచ్చిరొట్ట పైర్లు (జీలుగ, జనుము, పిల్లిపెసర) పెంచి పొలాలు కలియదున్నాలి. లేదా అందుబాటులో ఉన్న సేంద్రియ ఎరువులు వినియోగించాలి. భూసార పరీక్ష ఫలితాలను అనుసరించి ఎరువులు వాడాలి. సమస్యాత్మక నేలలను, భూసార పరీక్షా కేంద్రాల సిఫార్సును అనుసరించి బాగుచేసుకోవాలి. కొన్ని పరిమితుల కారణంగా

చెరువుల కింద సాగుచేసేటప్పుడు ముదురు నారు నాటవలసిన అవసరం లేకుండా నేరుగా విత్తాలి. (లేదా) డ్రమ్ముసీడర్ పరికరంతో విత్తాలి (లేదా) వరినాటు యంత్రంతో నాటడం వంటి పద్ధతులను ఆచరించాలి. సరియైన మొక్కల సాంద్రత (ఖరీఫ్ లో చ.మీ.కు 33 కుదుళ్ళు, రబీలో చ.మీ.కు 44 కుదుళ్ళు) పాటించాలి. సమగ్ర సస్యరక్షణ పద్ధతులు ఆచరించాలి.

ప్రత్తి (బిటి) : బి.టి. రకంతో పాటు, బి.టి. లేని అదే రకంతో

రెప్పుజి (ఎరపంట) తప్పనిసరిగా వేయాలి. కంది లేక మినుము లేక పెసర పంటలను అంతర పంటలుగా వేయాలి. భూసార పరీక్షల ఆధారంగా ఎరువుల వాడకం, స్థూల పోషకాలతో పాటు సూక్ష్మపోషకాలు వాడాలి. 1:4 నిష్పత్తిలో మోనోక్రోటోఫాస్ లేదా 1:20 నిష్పత్తిలో ఇమిడాక్లోరో ఫ్రీడ్ తో కాండపు పూత పద్ధతిలో రసం పీల్చు పురుగుల నియంత్రణ. యంత్ర పద్ధతిలో పత్తి తీయాలి.

అపరాలు : విత్తన శుద్ధి చేయుట. సరైన మొక్కల సాంద్రత

పాటించుట. పల్లకు తెగులు యాజమాన్య పద్ధతులు చేపట్టుట. ప్రతికూల పరిస్థితులలో పైపాటుగా ఎరువులు వాడుట. సమగ్ర కలుపు యాజమాన్యం పాటించుట.

మొక్కజొన్న : మొక్కల సాంద్రత పాటించుట. సమగ్ర కలుపు యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించుట. కీలక దశలలో నీటి తడులు ఇచ్చుట. బిందు సేద్యమును పాటించుట. మార్కెట్ కు అనుగుణంగా బేబీకార్న్, తీపి మొక్కజొన్న, రకాలను సాగుచేయుట. వ్యవసాయ యంత్ర పరికరాలను పూర్తిస్థాయిలో వినియోగించుట. సమగ్ర పోషక యాజమాన్యం పాటించుట.

వేరుశనగ : అనువైన రకాన్ని ఎంపిక చేసుకోవాలి. విత్తన శుద్ధి చేయాలి. సమగ్ర పోషక యాజమాన్యం పాటించాలి. సరైన నీటి యాజమాన్యం పాటించాలి. జిప్సమ్ వాడాలి.

పంటల మార్పిడి వైవిధ్యమైన పంటల ఎంపిక : వరికి బదులుగా మొక్కజొన్న / అపరాలు, మిరపకు బదులుగా ప్రత్తి వేయడం సాగు ఖర్చులు తగ్గి నికర ఆదాయం పెరిగింది.

వరికి బదులుగా మొక్కజొన్న వేసి ఎక్కువ విస్తీర్ణానికి నీటి తడులిచ్చి అధిక దిగుబడి సాధించగలిగాము. అన్ని పంటల కంటే మొక్కజొన్న అధిక నికర ఆదాయం వచ్చింది. మిరపకు బదులుగా పత్తి వేసినప్పుడు నీటి తడులివ్వకపోయినా ప్రత్తిలో అధిక దిగుబడి సాధించాము. పి.ఎస్.బి. వల్ల కాంప్లెక్స్ ఎరువులపై పెట్టుబడి తగ్గి వేప సంబంధిత మందు వాడకం వల్ల పురుగు మందులపై ఖర్చు తగ్గింది.

వర్షాధార వ్యవసాయం - దిగుబడులు దిగ్విజయం

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ రంగంలో అధికశాతం రైతులు వర్షాధారంపై ఆధారపడి వున్నారు. వర్షాధార పంటలలో అధికంగా చిరుధాన్యాలు సాగు ఇప్పుడు ఆరోగ్యరీత్యా కూడా దిగుబడులు ఇనుమడించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉంది. ఇందుకు కొన్ని అవరోధాలు సాంప్రదాయబద్ధంగా గతకాలం నుండి వస్తున్నాయి. వాటిని అధిగమించగలిగితే దిగుబడులు దిగ్విజయమైతే మాగాణి రైతులలో పోటీతత్వం బలపడుతుంది. అవి ఏమిటంటే...

- అననుకూలమైన పరిమిత వర్షపాతం
- పంట కీలక దశలలో తడులు
- అడనులో విత్తనం
- నేలలో సారం, సేంద్రియ కర్పనం
- ఏటవాలు నేలలు
- రకాల ఎంపిక, పంటల ఎంపిక
- అధిక వర్షపాత అవకాశాన్ని అందించుకోవడం

ఈ సప్త సూత్రాలను అందించుకుంటే రైతులు అధిక దిగుబడులు తప్పక అందుకుంటారు. ఈ సప్త మార్గాలను చేరాలంటే కొన్ని మెళకువలను పాటిస్తే సరిపోతుంది.

వేసవి దుక్కులు : వేసవి దుక్కుల వలన మట్టిలోనికి వర్షపు నీరు బాగా ఇంకి పంటలకు తేమ ఎక్కువకాలం అందుబాటులో ఉంటుంది.

చెరువు మట్టి - పోషకాల పుట్ట : చెరువు మట్టిని ఎకరాకు 20-30 ట్రక్కులు తీసుకొని వాటిని చిన్న చిన్న కుప్పలుగా పొలంలో వేయడం వలన అది నేలలో కలిసి పంటకు మంచి సారాన్ని అందిస్తుంది. వీటిలోని పోషకాలు మొక్కలకు బాగా అందుతాయి.

పచ్చిరొట్ట పైర్లు - నాణ్యమైన దిగుబడికి మార్గాలు :

జనుము, జీలుగ, పిల్లిపెసర, అలసంద వంటి పచ్చిరొట్ట విత్తనాలు ఎకరానికి 15-20 కిలోలు చల్లాలి. వర్షాధారంగానే కాకుండా నీటి తడులు ఒకటి లేదా రెండు ఇవ్వగలిగితే మంచి ఫలితం కనబడుతుంది. సుమారు విత్తిన 45 రోజుల రొట్ట పైరు పూతదశలో నేలలో కలియదున్నాలి. ఇవి అందుబాటులో లేని

రైతులు వేప, తుంగ, జిల్లేడు, గానుగ, గైరిసీడియా లాంటి చెట్ల నుంచి పచ్చి ఆకులు తీసుకొని వాటిని చిన్న చిన్న ముక్కలుగా కత్తిరించి పొలంలో చల్లి వర్షం పడినప్పుడు దున్నాలి. దీనివల్ల పంటలలో పోషకాలు అంది నాణ్యమైన, పురుగుల తెగుళ్ళ తాకిడి లేని దిగుబడులు దివ్యంగా సాధించవచ్చు.

సేంద్రియ ఎరువులు : పశువుల ఎరువు, వర్మికంపోస్టు, కోళ్ళ ఎరువు, చెరువుమట్టి, జీవాల ఎరువు ఎకరాకు 4 నుంచి 5 టన్నులు, పొలంలో వేయాలి. దీనివల్ల నేల భౌతిక, రసాయనిక స్వభావాలు పంటకు అనుగుణంగా మారుతుంది. నేలలో తేమ నిలువ సామర్థ్యం కూడా గణనీయంగా పెరుగుతుంది. కోళ్ళ ఎరువు వాడేటప్పుడు ఎకరానికి 1 నుంచి 2 టన్నులు ముందుగా నిలువ పరిస్థితులలో ఎంపిక చేసుకొని దానికి 25 నుంచి 50 కిలోల సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ కలిపి 30 రోజులపాటు గోనె సంచులు కప్పి బాగా కుళ్ళబెట్టాలి. కుళ్ళని కోళ్ళ ఎరువు వల్ల చెరువు కలిగే ప్రమాదం ఉంది.

వేప పిండి వెయ్యి లాభాలు : వేపపిండి, నువ్వుల పిండి, గానుగ పిండి, ఆముదము చెక్క వంటివి ఎకరాకు 500 కిలోల నుండి 700 కిలోల వరకు వేసి నేలలో కలియదున్నాలి. నేల సారంతో పాటు పురుగుల, తెగుళ్ళ పీడ కూడా తగ్గుతుంది. వీటిలోని పోషకాలు మొక్కలను ఆరోగ్యంగా ఉంచడం వల్ల బలంగా పెరుగుతాయి.

భూసార పరీక్ష : మనిషి ఆరోగ్యానికి రక్త పరీక్ష లాగా భూమి ఆరోగ్యానికి భూసార పరీక్ష చేయించి సాయిల్ హెల్త్

కార్డులోని సిఫార్సులు పాటిస్తే తక్కువ ఖర్చుతో నాణ్యమైన అధిక దిగుబడులు సాధ్యం అవుతాయి.

పంట మార్పిడి : సాంప్రదాయంగా ఒకే పంట అధికసార్లు వేయడం వల్ల పురుగులు శాశ్వత స్థావరం ఏర్పరచుకుంటాయి. నేలలో పోషకాల వినియోగం కూడా ఎక్కువగా ఉండి దిగుబడుల మీద వ్యతిరేక ప్రభావం ఉంటుంది. పప్పుజాతి పంటల తర్వాత గడ్డిజాతి పంటలు వేసుకోవాలి. దీనివల్ల నేలకోత, చీడపీడలు, కలుపు వంటి సమస్యలు గణనీయంగా తగ్గుతాయి.

రకాల ఎంపిక : వివిధ పంటలలోని బెట్టును తట్టుకొనే రకాలను తప్పనిసరిగా ఎంచుకోవాలి.

వేరుశనగ : ధరణి, కదిరి-9, గిర్నా-1, 1 CGS - 1694, ICGV - 91114

నువ్వులు : శారద, రాజేశ్వరి, హిమచందన, శ్వేతాలిల్, JCS - 2454

అలసంద : PMIC - 1, 2, 3

ఆముదం : హరిత, క్రాంతి, PCH - III

పత్తి : HD 324, RDH-7, CICC-1

కంది : అమరావతి, తిరుపతి-59, PRG-176

జొన్న : CSH-15 R, CSV=18, CSH=19 R

సజ్జ : ధనశక్తి, HHB-67, GHB-757

కొర్రలు : రేనాడు, గరుడ

రాగులు : తిరుమల, గౌతమి

మొలకశాతం ముఖ్యం : రైతులు తమ విత్తనాలు ధృవీకరించిన సంస్థల నుంచి, రైతు భరోసా కేంద్రాల నుంచి తగిన బిల్లులతో తీసుకోవాలి. అంతేకాకుండా రైతు స్థాయిలో తేలికైన పద్ధతులలో తప్పనిసరిగా మొలకశాతం పరీక్షించుకోవాలి. ఉదాహరణకు ట్రేలో మట్టి తీసుకొని 100 గింజలు చల్లి, ఉదయం, సాయంత్రం సమయాలలో నీటిని కొంచెం కొంచెం చిలకరించాలి. లేదా పల్చటి గుడ్డ తీసుకొని దానిలో 100 గింజలు వేసి వెదురు కర్రకు చుట్టి, ఉదయం, సాయంత్రం వేళల్లో నీటిని చిలకరించాలి. గాలి చొరబడని ప్రాంతంలో వేలాడదీయాలి. రెండు

రోజుల్లో గింజలు మొలకెత్తుతాయి. వంద గింజల్లో 90 గింజలు మొలకెత్తితే 90% మొలక సామర్థ్యంగా గుర్తించాలి. అలాగే ఎన్ని గింజలు మొలకెత్తితే అంత శాతం మొలక సామర్థ్యంగా పరిగణనలోనికి తీసుకోవాలి. 50% కన్నా తగ్గితే వేరే విత్తనాన్ని ఎంచుకోవాలి.

అదును అత్యవసరం : అదును దాటక ముందే విత్తుకోవాలి. దీనికి ముందస్తు సన్నద్ధత అత్యవసరం. వేయబోయే పంట, రకం ముందుగానే ఎంచుకోవాలి. వర్షం పడిన వెంటనే అదును చూసి విత్తితే అధిక దిగుబడులు దిగ్విజయంగా సాధ్యం అవుతాయి.

డా. జి. కృష్ణారెడ్డి, డా. పి.వి.ఆర్.ఎం. రెడ్డి,
డా. కరుణాకర్, డా. ఆర్. వాసంతి,
ఆచార్య ఎన్.జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం

పంటల అధిక దిగుబడికి వాతావరణాధారిత సూచనలు

ముందస్తు వాతావరణ సూచనల్లో ముఖ్యంగా రానున్న ఐదు రోజులకు ఆయా జిల్లాల్లో లేదా మండలాల్లో వర్షపాతం వివరాలు అదేవిధంగా పగటి, రాత్రి, ఉష్ణోగ్రతలు, ఆకాశంలో మేఘాలు విస్తరణ, గాలిలో తేమ, గాలివేగం, ఈ వాతావరణ మూలకాల ముందస్తు సూచనల ప్రకారం రానున్న ఐదు రోజులకు వాతావరణాధారిత వ్యవసాయ సూచనలు / తయారుచేస్తారు.

ఋతుపవనాలు ప్రవేశించిన తర్వాత తేలిక నేలల్లో 50-60 మి.మీ., బరువు నేలల్లో 60-75 మి.మీ., వర్షపాతం పడినట్లయితే వర్షాధార పంటలను విత్తుకోవాలి. ఎరువులను వేసేముందు నేలలో తగినంత పదును ఉండేలా చూసుకోవాలి లేదా 20-25 మి.మీ. వర్షపాతం కురిసిన తర్వాత మాత్రమే ఎరువులను వేసుకోవాలి. కలుపు మందులు, క్రిమి సంహారక మందులు పిచికారి చేసిన తర్వాత కనీసం 4-6 గంటలు వర్షం లేకుండా చూసుకోవాలి. వర్షసూచన ఉంటే మందును పిచికారి చేయకూడదు. గాలివేగం 15 కి.మీ. కంటే ఎక్కువగా ఉంటే క్రిమిసంహారక మందులు కలుపు మందులు పిచికారి చేయరాదు. వర్షసూచన ఉంటే నీటితడులు ఇవ్వటం ఆపాలి. వాతావరణ పరిస్థితులను బట్టి పంటలను ఆశించే చీడపీడలు ముందుగానే తెలియజేసి ముందస్తు జాగ్రత్తలను సూచిస్తారు. వాతావరణ పరిస్థితుల ఆధారంగా పంటకోత, మార్కెట్ కు తరలించడం కూడా తెలియజేస్తారు.

పంటలపై వాతావరణ ప్రభావం : ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులు వివిధ పంటల దిగుబడులపై ప్రత్యక్షంగా,

పరోక్షంగా ప్రభావాన్ని చూపిస్తాయి. వాటిలో ముఖ్యంగా వర్షపాతం, పగలు, రాత్రి ఉష్ణోగ్రతలు, గాలిలో తేమ సూర్యరశ్మి గాలి వేగం, దిశ.

వర్షపాతం : మొక్కల మనుగడకు నీరు అవసరం. నేల తయారీ, విత్తిన సమయం నీటిపారుదల, సస్యరక్షణ, పంటకోత, పంట దిగుబడులు వర్షపాతంపై ఆధారపడి ఉంటాయి. మొత్తం వర్షపాత పంపిణీ, తీవ్రత, వంటి ఉత్పాదకతను నిర్దేశిస్తాయి. అధిక వర్షాలు, వరదలు నేల కోతకు దారితీస్తాయి. లోటు, అకాల వర్షం కరువుకు దారితీస్తుంది. ఆహార ధాన్యం ఉత్పత్తి, పశుగ్రాసం, అవసరాలు పంట పెరుగుతున్న కాలంలో అకాల వర్షాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి. వ్యవసాయ, చెరువులు, బావులు, నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల రూపకల్పనకు వర్ష విశ్లేషణ అవసరం.

పగటి ఉష్ణోగ్రతలు : పగటి ఉష్ణోగ్రతలు పంట పెరుగుదల, దిగుబడులపై ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. పగటి ఉష్ణోగ్రతలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు అదేవిధంగా నేలలో తేమ తక్కువగా ఉన్నప్పుడు పంటలు ఎండిపోతాయి. పంట పూత దశలో, పాలుపోసుకునే దశలో ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రతల వల్ల గింజ బరువు తగ్గి దిగుబడుల్లో తగ్గుదల ఉంటుంది.

రాత్రి ఉష్ణోగ్రతలు : శీతాకాలంలో రాత్రి ఉష్ణోగ్రతలు చాలా తక్కువగా ఉన్నందున పంటల పెరుగుదలపై ప్రభావం ఉంటుంది. వరి నారుమడుల ఎదుగుదల లోపిస్తుంది. వివిధ పంటల పోషకాల లోపం కనిపిస్తుంది. పంటలపై రసం పీల్చే పురుగుల ఉధృతి పెరుగుతుంది.

సూర్యరశ్మి : పంటల దిగుబడి ముఖ్యంగా సూర్యరశ్మిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. పంట ఎదుగుదల, గింజ పాలుపోసుకునే సమయంలో సూర్యరశ్మి ఎక్కువగా ఉంటే ఆకాశంలో మేఘాలు లేకుండా నిర్మలంగా ఉంటే మొక్కల్లో ఆహారం తయారుచేసుకునే ప్రక్రియ బాగా జరిగి గింజ బరువు, పంట దిగుబడులు పెరుగుతాయి. ఆకాశం మేఘావృతమై ఉంటే తాలు గింజలు ఏర్పడి పంట దిగుబడి తగ్గుతుంది.

గాలిలో తేమ : గాలిలో తేమ ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు వివిధ పంటలపై చీడపీడల ఉధృతి పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యంగా వరిలో అగ్గితెగులు, ఇతర పంటల్లో ఆకుమచ్చ తెగుళ్ళ ఉధృతి పెరుగుతుంది. గాలిలో తేమ తక్కువగా ఉన్నప్పుడు రసం

పీల్చే పురుగుల ఉధృతి ఎక్కువగా ఉంటుంది.

గాలి దిశ, వేగం : గాలివేగం తక్కువగా ఉన్నప్పుడు పంటల దిగుబడులు పెరుగుతాయి. వేగం ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు పంట పడిపోయి గింజ నాణ్యత తగ్గుతుంది. ఉత్తర దిశ నుంచి గాలి వీచినప్పుడు పొడిగాలుల వల్ల పంట వినియోగం పెరుగుతుంది. వివిధ పంటల్లో రసం పీల్చే పురుగుల ఉధృతి పెరుగుతుంది.

మొబైల్ యాప్స్ : ముందస్తు వాతావరణ సూచనలను తెలుసుకోవడానికి ప్రస్తుతం చాలా రకాల మొబైల్ యాప్స్ అందుబాటులో ఉన్నాయి.

మేఘధూత యాప్ : గడిచిన మూడు రోజుల వాతావరణ సమాచారం, ముందస్తు సూచనలు, వాతావరణాధారిత వ్యవసాయ సలహాలను తెలియజేస్తుంది.

ధామిని యాప్ : ప్రస్తుత ప్రదేశం నుంచి 20-40 కి.మీ. పరిధిలో సంభవించే ఉరుములు, మెరుపులు, పిడుగులను తెలియజేస్తుంది.

రెయిన్ అలార్మ్ యాప్ : ప్రస్తుత ప్రదేశంలో కురుస్తున్న వర్షపాత సూచనలను కొంత సమయం ముందుగానే తెలియజేస్తుంది.

హౌసమ్ యాప్ : 7 రోజుల ముందుగానే వాతావరణ సూచనలను తెలియజేస్తుంది. ముఖ్యంగా గ్రామాలు, జిల్లాల వారీగా కూడా వాతావరణ సమాచారాన్ని పొందవచ్చును.

ఈ మొబైల్ యాప్లు అందించే సమాచారం రైతులకు అర్థమయ్యే విధంగా అంగ్లం, తెలుగులో పొందేలా రూపొందించారు.

ఈ యాప్లు అందించే సూచనలను పాటిస్తే రైతులు ప్రతికూల వాతావరణం వల్ల పంటలకు కలిగే సమస్యలను తగ్గించుకొని నాణ్యమైన పంటలను, అధిక దిగుబడులను పొందే అవకాశం ఉంది. వాతావరణాధారిత వ్యవసాయ సలహాల వల్ల రైతులకు ఒక ఎకరాకు దాదాపుగా రూ.2000 వరకు లాభం చేకూరుతుంది. వీటిని పాటించడం వల్ల రైతులు సరైన సమయంలో విత్తుకోవడం, పురుగులు, తెగుళ్ళ మందులను ఖచ్చితమైన మోతాదుల్లో వాడటం వల్ల పురుగు మందులపై ఖర్చు ఆదా అయి, దిగుబడి కూడా పెరుగుతుంది.

డా. డి. మౌనిక (వాతావరణ విభాగం), డా. సిహెచ్.వి. నరసింహారావు, డా. కె.ఎల్. రావు, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ప్రోగ్రాం కో-ఆర్డినేటర్, గరికపాడు, కృష్ణా జిల్లా

వరి నారుమడి యాజమాన్యం - నేరుగా విత్తుకునే పద్ధతులు

వరి సుమారు 59 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణములో సాగవుతోంది. ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్లో కూడా తక్కువ విస్తీర్ణం, నీరు, పెట్టుబడులతో అధిక దిగుబడి సాధించుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ లక్ష్య సాధనకు వరి సాగులో క్రింద సూచించిన ఉత్తమ యాజమాన్య మెళకువలు పాటిస్తే సాగు ఖర్చు తగ్గి మంచి దిగుబడులు సాధించి నికర ఆదాయాన్ని పెంచుకోవచ్చు.

విత్తన శుద్ధి : విత్తనం ద్వారా వ్యాప్తి చెందే కొన్ని రకాల తెగుళ్ల ఉధృతిని అరికట్టడానికి విత్తన శుద్ధి అవసరం. పొడి విత్తన శుద్ధి కొరకు కిలో వరి విత్తనానికి మూడు గ్రాముల కార్బండిజిమ్ 50 శాతం మందును కలిపి 24 గంటల తరువాత నారుమడిలో చల్లుకోవాలి. దుంప నారుమళ్లకైతే లీటరు నీటికి ఒక గ్రాము కార్బండిజిమ్ 50 శాతం మందును కలిపి, ఆ ద్రావణంలో విత్తనాలను 24 గంటలు నానబెట్టి, 24 గంటలు మందె కట్టి మొలకెత్తిన విత్తనాన్ని దుంప నారుమడిలో చల్లుకోవాలి. కిలో విత్తనాలు నానబెట్టడానికి లీటరు నీరు సరిపోతుంది. కార్బండిజిమ్ 25% మరియు మాంకోజెబ్ 50% మిశ్రమ శిలీంధ్రనాశినిని వాడితే 2 గ్రా. లీటరు నీటికి వంతున వాడాలి.

నారుమడి : దృఢమైన, ఆరోగ్యవంతమైన నారు పొందాలంటే నారుమడి లో విత్తనం వేయడానికి ముందు 10-12 రోజుల వ్యవధిలో బాగా దున్ని, కలుపు లేకుండా చదును చేయాలి. నీరు పెట్టడానికి, తీయడానికి వీలుగా కాలువలను ఏర్పాటు చేయాలి. సెంటుకు 5 కిలోల విత్తనం చల్లుకోవాలి. విత్తనం ఎక్కువైతే నారు బలహీనంగా ఉండి, తెగుకళ్ళు సోకే అవకాశం ఉంటుంది. తక్కువ విత్తనాలు పోస్తే నారు తీసేటప్పుడు వేర్లు తెగిపోయి నారు సులువుగా రాదు. మొలకట్టిన విత్తనాన్ని పలుచటి నీరు మీద చల్లుకోవాలి. నారు 2-3 ఆకులు తొడిగి వరకు ఆరు తడిపెట్టి, తరువాత పలుచగా నీరు పెట్టుకోవాలి.

5 సెంటు నారుమడికి 6.25 కిలోల సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్,

4.4 కిలోల యూరియా (2.2 కిలోలు విత్తనం చల్లే ముందు, మరో 2.2 కిలోలు 12 - 14 రోజులకు) మరియు 1.6 కిలోల మ్యూలేట్ ఆఫ్ పొటాష్ ను విత్తనం వేసుకునేటప్పుడు వేసుకోవాలి. నారుపై జింకు లోపం గమనిస్తే లీటరు నీటికి 2 గ్రా. జింకు సల్ఫేట్ కలిపి పిచికారీ చేయాలి. పురుగుల నివారణకు ప్రతి సెంటు నారుమడికి కార్బోప్యూరాన్ 3జి గుళికలను 160 గ్రా. చొప్పున ఇసుకలో కలిపి పలుచగా చల్లుకోవాలి. అవసరాన్ని బట్టి ఇతర సస్యరక్షణ చర్యలను చేపట్టాలి. నారుమడిలో కలుపు నివారణకు కలుపు కూలీలతో తీయించాలి. ఊద ఎక్కువగా ఉన్నట్లైతే విత్తిన 14-15 రోజులకు సైహోలోఫాప్ బ్యూటైల్ (క్లింబర్) ను లీటరు నీటికి 2.0 మి.లీ చొప్పున కలిపి పిచికారీ చేయాలి. గడ్డి, తుంగ మరియు ఆకు జాతి కలుపు మొక్కలు ఉన్నట్లైతే బిస్ పైరిబాక్ సోడియం (నామిని గోల్డ్, ఆడోర) ను లీటరు నీటికి 0.5 మి.లీ చొప్పున కలిపి పిచికారీ చేయాలి. నారుమడిలో జింకు లోపాన్ని గమనిస్తే లీటరు నీటికి 2 గ్రా. జింకు సల్ఫేటు ద్రావణాన్ని పిచికారీ చేయాలి. అవసరాన్ని బట్టి కాండము తొలిచే పురుగు మరియు ఇతర పురుగుల యాజమాన్యానికి విత్తిన 10 రోజులకు కార్బోప్యూరాన్ 3జి గుళికలు సెంటు నారుమడికి 160 గ్రా. చొప్పున వేయాలి లేదా మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. లేక క్లోరోపైరిఫాస్ 2.0 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి విత్తిన 10 రోజులకు 17 రోజులకు పిచికారీ చేయాలి లేదా నారు తీయటానికి 7 రోజుల ముందు సెంటు నారుమడికి 160 గ్రా. కార్బోప్యూరాన్ గుళికలు ఇసుకలో కలిపి పలుచగా నీరు ఉంచి వేయాలి.

1. ప్రధాన పొలములో నేరుగా పొడి విత్తనాలను ట్రాక్టరు సాయంతో నడిచే సీడ్ డ్రిల్ ద్వారా వేయుట:

ప్రధాన పొలాన్ని 2-3 సార్లు దుక్కి దున్నుకొని కలుపు లేకుండా శుభ్రము చేసుకోవాలి. విత్తన శుద్ధిచేసిన పొడి

విత్తనమును (ఎకరాకు 12-15 కిలోలు) తీసుకొని ట్రాక్టరు సాయంతో నడిచే సీడ్ డ్రిల్ ద్వారా పొలములో ఎద పెట్టాలి.

2. ప్రధాన పొలములో మొలకెత్తిన విత్తనాలు

వేయుట: ఈ పద్ధతిలో విత్తనాలను 24 గంటలు నానబెట్టి, 24 గంటల పాటు మండెకట్టాలి. 24 గంటల తర్వాత విత్తనాల ముక్కు పగిలి తెల్లగా మోసు వస్తుంది. విత్తనము నుండి మొలక పొడుగ్గా రాకుండా రైతులు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. పొలాన్ని దమ్ము చేసుకుని కలుపు లేకుండా శుభ్రముగా తయారు చేసుకోవాలి. పొలం బాగా చదును చేసుకొని, పొలంలో నీరు నిలువ ఉండకుండా బయటికి పోవటానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి. అవసరం అయితే పెద్ద మడులను చిన్న చిన్న మడులుగా విభజించుకుని చదును చేయాలి, దీని ద్వారా నీటి యాజమాన్యము సులువు అవుతుంది.

ఎ. నేరుగా మొలకెత్తిన విత్తనమును పొలంలో

చల్లుట : దమ్ము చేసి చదును చేసిన పొలంలో మండె కట్టిన విత్తనాన్ని పొలమంతా సమంగా పల్చటి నీటి పొర ఉంచి వెదజల్లాలి.

బి. డ్రమ్ సీడర్ పద్ధతి :

డ్రమ్ సీడర్ పరికరం ద్వారా 8 వరుసల్లో విత్తనాలను ఒకే సారి విత్తుకోవచ్చు. ఈ పరికరం ద్వారా వరుసల మధ్య 20 సెం.మీ. దూరంలో గింజలు పడతాయి. వరుసల్లో కుదురుకు కుదురుకు మధ్య దూరం 5-8 సెం.మీ. వుంటుంది. ఒక్కో కుదురులో 5-8 గింజలు రాలడం జరుగుతుంది. రకాన్ని బట్టి గింజలు రాలడాన్ని బట్టి రంధ్రాలను స్థాపరుతో మూసుకోవాలి. సన్న గింజ రకాలకు రంధ్రం వదిలి రంధ్రం మూసేయాలి. ప్రతి 16 వరుసలకు అడుగు వెడల్పు కాలిబాటలు ఉంచుకోవాలి. తాడు వాడి డ్రమ్ లాగితే వరుసలు బాగా వస్తాయి. కోనోవీడర్ తిప్పడానికి వీలుగా ఉంటుంది.

విత్తనం వేసినప్పటి నుండి పొట్ట దశ వరకు పొలంలో నీరు

నిల్వ వుండకుండా కేవలం బురదగా మాత్రమే ఉంచాలి. ఎక్కువైన నీరు బయటకు పోవడానికి కాలువలు ఏర్పాటు చేయాలి. దీనివలన వేర్లు ఆరోగ్యవంతంగా పెరిగి మొక్కలు ఎక్కువ పిలకలు పెడతాయి.

నేరుగా వరి విత్తనము వేసిన పంట తొలిదశలో నీరు నిలకట్టక ఆరుతడిగా సాగుచేయడం వలన కలుపు సమస్య ఎక్కువ ఉంటుంది. అందువల్ల ఈ పద్ధతిలో కలుపు మందును తప్పనిసరిగా వాడాలి. ఒక ఎకరాకు 40 గ్రా. ఆక్సాడయాల్డిల్ మందును లేదా ప్రిటిల్లాక్లర్ 400 మి.లీ.లు లేదా ఫైరజో సల్ఫ్యూరాన్ ఇథైల్ 100 గ్రా. మందును 20 కిలోల పొడి ఇసుకలో కలిపి విత్తిన 3-5 రోజుల మధ్య (మొలకలు పచ్చగా తిరిగిన తర్వాత) పొలంలో పలుచగా నీరు పెట్టి కలుపు మందును చల్లాలి. ఆ తర్వాత పొలంలోని నీటిని తీసివేయకుండా జాగ్రత్త పడాలి.

వరిని వరుసలలో విత్తినప్పుడు, విత్తిన 20-25 రోజులకు కోనోవీడర్ ని నడపాలి. కోనోవీడర్ నడపడం వలన వరుసల్లో మొలచిన కలుపు భూమిలోకి కలియబడుతుంది. తదుపరి 10 రోజులకొకసారి 2 సార్లు కలుపు ఉన్నా లేకపోయినా కోనోవీడరను వరుసల్లో నడపడం వలన భూమి బాగా కదిలి, వేరు వ్యవస్థకు గాలి, పోషకాలు బాగా అందుతాయి. ఎక్కువ పీచు పేర్లు వృద్ధి చెంది

వేరు వ్యవస్థ బలంగా తయారవుతుంది. దీనివలన అధిక సంఖ్యలో పిలకలు పెట్టి మొక్క గుబురుగా తయారవుతుంది. దిగుబడి పెరుగుతుంది. కోనోవీడరను నడపాలనుకున్న ముందు రోజు సాయంత్రం పొలంలో పలుచగా నీరు పెట్టాలి. పలుచని నీటి పొర మీద పళ్ళ చక్రాలు మట్టి అంటుకోకుండా బాగా దొర్లుతాయి. పైరు పెరిగే దశలో అక్కడక్కడ మిగిలిన కలుపు మొక్కలను కూలీలచేత తీయించాలి.

విత్తిన 20 రోజుల తర్వాత కలుపు సమస్య అధికంగా వుంటే బిస్ ఫైరిబాక్ సోడియం అనే కలుపు మందును 80 నుండి 120 మి.లీ. 200 లీ. నీటికి కలిపి కలుపు మొక్కల మీద పిచికారీ చేయాలి. ఊద ఎక్కువగా వున్న పొలానికి సైహలోఫాప్ బ్యూటైల్ మందుని 400 మి.లీ., వెడల్పాటి ఆకులున్న కలుపు మొక్కలు ఎక్కువగా వుంటే 2, 4డి సోడియం లవణం 400 గ్రా. ఎకరానికి 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పొలంలో నీటిని తీసివేసి కలుపు మొక్కల పై పిచికారీ చేయాలి.

డా. పి. సుధా జాకబ్, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త
కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఘంటశాల

ఖరీఫ్ సాగుకు అనువైన వేరుశనగ రకాలు

ప్రస్తుతం ఖరీఫ్ సీజన్ ప్రారంభం అవుతున్నందున వేరుశనగ రైతులు మేలైన అధిక దిగుబడినిచ్చే వేరుశనగ రకాలను సాగు చేసి మంచి దిగుబడులను సాధించాలని ఆశిస్తూ ఈ క్రింది వివరాలను తెలియజేయడమైనది. రకాల వివరాలు :

కదిరి-6 : ఇది చిన్న గుత్తి రకం. దీని పంట కాలం 100 - 110 రోజులు. విత్తనం నునుపుగా ఆకర్షణీయంగా లేత గులాబి రంగులో ఉంటుంది. కాయ కూడా మంచి పరిమాణం కలిగి ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది. ప్రస్తుతం మార్కెట్లో బాగా డిమాండ్ ఉన్న రకం. రైతులు పంటను సులభంగా అమ్ముకోవచ్చును. గింజ 12%, నూనె 48%. ఈ రకం ఖరీఫ్లో హెక్టారుకు 800 నుంచి 900 కిలోల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది.

కదిరి-9 : ఇది చిన్న గుత్తిరకం. దీని పంట కాలం 115-120 రోజులు రబీలో, ఖరీఫ్లో 105-110 రోజుల వరకు దీని పంటకాలం. వర్షాభావ పరిస్థితులను, బెట్టను బాగా తట్టుకొంటుంది. ఆకుమచ్చు, వేరుకుళ్ళు తెగుళ్ళను, రసం పీల్చే పురుగులు, పచ్చదోమ, తామర పురుగులు, నులిపురుగులు, ఎర్రనల్లని తట్టుకుంటుంది. దీని యొక్క నిద్రావస్థ 30 రోజుల వరకు ఉంటుంది. దీని గింజ 80%, నూనె 50%. దీని దిగుబడి హెక్టారుకు ఖరీఫ్లో (ఎ) 800-1000 కిలోల వరకు ఉంటుంది.

కుళ్ళును, కాండం కుళ్ళు వైరస్ తెగులును సమర్థవంతంగా తట్టుకునే రకము. దీని యొక్క పంటకాలం ఖరీఫ్లో 115-120 రోజులు. దీని యొక్క గింజ 70%, నూనె 50%. ఖరీఫ్లో 800 నుండి 1000 కిలోల వరకు దీని దిగుబడి ఉంటుంది.

కదిరి హరితాంధ్ర : ఇది బెట్టను, ఆకుమచ్చు, తామర పురుగును తట్టుకుంటుంది. పక్వదశ వరకూ ఆకుపచ్చగా ఉంది, ఎక్కువ కట్టె దిగుబడినిస్తుంది. గింజ 70%, నూనె 48% ఖరీఫ్ సీజన్లో హెక్టారుకు 800-1000 కి. వరకు దిగుబడిని ఇస్తుంది.

నారాయణి : ఇది చిన్న గుత్తి రకం. రబీకి కూడా అనువైనది. మొక్కలో అన్ని కాయలు ఒకేసారి పక్వానికి వస్తాయి. గింజలు లేత ఎరుపులో ఉంటాయి. గింజ 76%, నూనె 49%. ఖరీఫ్లో 800-1000 కిలోల వరకు దీని దిగుబడి ఉంటుంది.

కదిరి అమరావతి : ఇది మేలైన చిన్న గుత్తి రకం. ఇవి ఆకుమచ్చ తెగులును, రసం పీలు పురుగులను, బెటను, మొవ్వ

ధరణి : చిన్న గుత్తి రకం. బెట్టను తట్టుకుంటుంది. దీని యొక్క పంట కాలం 100-105 రోజులు పంటకాలం. మొక్కలు మధ్యస్థంగా ఉంటాయి. మొవ్వ కుళ్ళు, కాండము కుళ్ళు వైరస్ తెగుళ్ళను కొంతవరకు తట్టుకొంటుంది. దీని గింజ 75.79%, నూనె 49%. ఖరీఫ్లో దీని దిగుబడి హెక్టారుకు 600-1000 కిలోల వరకు ఉంటుంది.

టి.ఎ.జి.-24 : ఇది చిన్న గుత్తి రకం. రబీకి ముందస్తు, ఖరీఫ్ కి అనువైన రకం. కోస్తా ఇసుక భూముల్లో సాగుకు అనువైనది. మొక్కలు పొట్టిగా ఉంటాయి. 95-100 రోజుల పంటకాలము కలిగి ఉంటుంది. దీని గింజ 74%, నూనె 48% కలిగి ఉంటుంది. దీని దిగుబడి 1 హెక్టారుకు ఖరీఫ్ సీజన్లో 1600-1800 వరకు ఉంటుంది.

ఐ.సి.జి.వి. 91114 : ఇది తొందరగా పంటకు వస్తుంది. పంట మధ్య కాలము, ఆఖరి దశలో వచ్చే బెట్టను తట్టుకొంటుంది. 100 రోజుల పంట కాలము కలది. దీని గింజ 75%, నూనె

48%. దిగుబడి ఒక హెక్టారుకు 800-900 కిలోల వరకు ఖరీఫ్ సీజన్లో ఉంటుంది.

కదిరి చిత్రావతి : ఇది చిన్న గుత్తి రకం. ఆకుమచ్చలు, మొవ్వు కుళ్ళు మరియు కాండం కుళ్ళు వైరస్, వేరుకుళ్ళును రసం పీల్చు పచ్చదోమ, తామర పురుగులను తట్టుకుంటుంది. టి.ఎ.జి. 24 కంటే 40% అధిక కాయ దిగుబడి. గింజలు గులాబి రంగులో ఉంటాయి. గింజ 70%, నూనె 49%. దిగుబడి 1 హెక్టారుకు ఖరీఫ్లో 1200-2070 కిలోల వరకు ఉంటుంది.

ధీరజ్ (టి.సి.జి.ఎస్ 1073) : ఇది తక్కువ నీటి వినియోగంతో అధిక దిగుబడినిస్తుంది. నీటి సదుపాయంతో ఖరీఫ్, రబీ సీజన్లో సాగుకు అనుకూలమైనది. కాయలు గింజలు పెద్దవి. 100-105 రోజుల పంటకాలం. అధిక వేడికి, అధిక చలిని కొంత వరకు తట్టుకుంటుంది. నూరు గింజల బరువు 50-55 గ్రా. గింజ 74-76%, నూనె 50%. ఖరీఫ్ సీజన్లో 1 హెక్టారుకు 800-1000 కి. వరకు దీని దిగుబడి ఉంటుంది.

కదిరి లేపాక్షి : ఆకుమచ్చను, వైరస్ తెగులును, రసం పీల్చే పురుగులైన తామర పురుగులను తట్టుకుంటుంది. పంట కాలపరిమితి 115 రోజుల వరకు ఉంటుంది. అధిక దిగుబడిని ఇస్తుంది. అధిక నూనెశాతం, మాంసకృత్తులను కలిగినది. తీవ్ర బెట్ల పరిస్థితులను తట్టుకొని ఎకరానికి 6-8 క్వీ. దిగుబడి ఇస్తుంది. 100 గింజల బరువు 40 గ్రా. ఉంటుంది. గింజ 70%, నూనె 51%. ఖరీఫ్లో 1 హె.కు 1400 కి. దిగుబడిని ఇస్తుంది.

విత్తన మోతాదు, విత్తు సమయం : గింజ బరువును బట్టి విత్తుకునే సమయాన్ని బట్టి విత్తన మోతాదు మారుతుంది. సాధారణ రకాలకు ఎకరాకు ఖరీఫ్లో 60 కిలోలు, రబీలో 75 కిలోలు అవసరం అవుతుంది. కదిరి-9, టి.ఎ.జి.-24 లాంటి సన్న గింజ రకాలకు ఖరీఫ్లో 50 కిలోలు, రబీలో 60 కిలోలు 1 ఎకరానికి అవసరమౌతుంది. ఖరీఫ్లో జూన్ 15 నుంచి జూలై 15 వరకు విత్తనం వేసుకోవడానికి అనువైన సమయం. వర్షాలు అలస్యమైనప్పుడు జులై ఆఖరి వరకు కూడా విత్తుకొనవచ్చును. రబీ కాలంలో నవంబర్ నుండి డిశంబరు 15 వరకు అనువైన సమయం. సాళ్ళకు సాళ్ళకు మధ్య 30 సెం.మీ., ఒక వరుసలో మొక్కకు మొక్కకు మధ్య 10 సెం.మీ. అనగా చదరపు మీటరుకు 33 మొక్కలు ఉండేలా విత్తనం వేసుకోవాలి. అనంత గొర్రు పరికరం ద్వారా విత్తనం వేసుకుంటే ఖర్చులు తగ్గి తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో విత్తుకొనవచ్చును.

విత్తన శుద్ధి : విత్తనం విత్తుకునే ముందు తప్పనిసరిగా

విత్తనశుద్ధి చేసుకోవాలి. దీనివల్ల మొలక శాతం బాగా ఉంటుంది. మొలకెత్తిన లేత మొక్కలు పురుగులు తెగుళ్ళు బారిన పడకుండా సంరక్షింపబడుతాయి. మొదట కిలో విత్తనానికి 3 గ్రాములు మ్యాంకోజెబ్ లేదా టెబ్యూకొనజోల్ 2 డి.ఎస్. 1 గ్రా పొడి మందును పట్టించాలి. తరువాత 2 మి.లీ. ఇమిడాక్లోరోప్రిడ్ 17.8 ఎస్.ఎల్. లేదా 2 మి.లీ. ఇమిడాక్లోరోప్రిడ్ 600 ఎఫ్.ఎస్ + 4 మి.లీ. నీరు ఒక కిలో విత్తనానికి కలిపి అరగంట ఆరబెట్టాలి. వరి మాగాణుల్లో లేక క్రొత్తగా వేరుశనగ సాగు చేసేటప్పుడు రైజోబియం కల్చరు 200 గ్రాములు ఎకరా విత్తనానికి పట్టించాలి.

కలుపు నివారణ అంతర కృషి : పెండిమిథాలిన్ 30 శాతం ఎకరాకు 1.3 - 1.6 లీ. లేదా బుటాక్సోర్ 50% 1.25 - 1.5 లీ. చొప్పున ఏదో ఒకదానిని 200 మి.లీ. నీటిలో కలిపి విత్తిన వెంటనే గాని మరుసటి రోజున గాని పిచికారీ చేయాలి. విత్తన 20-25 రోజులప్పుడు మెట్ల గుంటకతో అంతర కృషి చేయాలి మరియు మొక్కల మొదళ్ళకు మట్టిని ఎగదోయాలి. ఎత్తైన 20-25 రోజులప్పుడు గడ్డిజాతి మరియు వెడల్పాటి కలుపు మొక్కలు ఎక్కువగా వుంటే ఎకరాకు 300 మి.లీ. ఇమాజిత్ఫిర్ 10% లేదా క్వీజల్ఫాప్ ఇథైల్ 5% 400 మి.లీ. మందును 200 లీ. నీటిలో కలిపి పిచికారీ చేయాలి. విత్తిన 45 రోజులలోపు ఎలాంటి కలుపు లేకుండా చూడాలి. మరియు 45 రోజులతర్వాత ఏ విధమైన అంతర కృషి చేయరాదు. లేనిచో ఊడలు దెబ్బతిని దిగుబడి తగ్గుతుంది.

డా. డి. సంపత్ కుమార్, ప్రధాన శాస్త్రవేత్త, డా. కె.ఎస్.ఎస్. నాయక్, డా. కె. వేమన, డా. ఇ. వెంకటరమణ, వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానం, కదిరి

ప్రత్తిలో విత్తన ఎంపిక - తొలి దశలో యాజమాన్య మెళకువలు

మన రాష్ట్రంలో ప్రత్తి ప్రధాన వాణిజ్య పంట. సుమారుగా 6 లక్షల హెక్టార్లలో సాగవుతూ 580-600 కిలోల దూది ఉత్పత్తి సాధిస్తూ, జాతీయ సగటు కంటే (480 కిలోలు) అధికంగా నమోదవుతోంది. కానీ గత 4-5 సంవత్సరాలుగా ప్రత్తిలో గులాబి రంగు పురుగు ఉధృతి కారణంగా రైతాంగం నష్టపోవడం, ఆశించిన దిగుబడులు రాకపోవడం, ప్రత్తి నాణ్యత దెబ్బతింటోంది.

2006-07 వ సంవత్సరం నుండి ప్రత్తిలో బిటి సంకర రకాలు అందుబాటులోకి వచ్చి కాయ తొలిచే పురుగుల నుండి రక్షణ (100 రోజుల వరకు) లభించినది. కానీ గులాబి రంగు పురుగు బిటిలోని విషానికి తట్టుకోగల శక్తిని పెంపొందించుకొన్న కారణంగా ఎక్కువగా ఆశించి దిగుబడులపైనే ప్రభావం చూపుతోంది.

ప్రత్తిలో విత్తన ఎంపిక తొలిదశలో కొన్ని మెళకువలను పాటించడం ద్వారా గులాబిరంగు పురుగు ఉధృతిని అదుపులో ఉంచి దిగుబడులపై ప్రభావం చూపకుండా జాగ్రత్త పడవచ్చు.

గులాబి రంగు పురుగు ప్రత్తి పంటను తప్ప మరే పంటనూ ఆశించదు. పంట లేని సమయంలో అనగా జనవరి నుంచి మళ్ళీ

ప్రత్తిలో పూత, కాయ ఏర్పడే వరకూ నేలలో లార్యగా గానీ ప్యూషా దశలో కానీ నిద్రావస్త లోకి వెళుతుంది. అలా నేలలోనే 10 నెలల వరకూ ఉండగలదు.

మరల ప్రత్తి పంట పూత కాయ ఏర్పడే దశలో పంటను ఆశిస్తుంది. కాబట్టి తప్పనిసరిగా వేసవిలో లోతు దుక్కులను చేసుకోవాలి. అందుచేత నిద్రావస్తలో ఉండే లార్య / ప్యూషా దశలు బయటపడి, పక్షులకు ఆహారంగా కొన్ని ఎండ వేడిమికి కొన్ని నశిస్తాయి. రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి సబ్ సాయిలర్ను నడపాలి. దీనివలన నేల లోపలి పొరలు దాదాపు 2/3 అడుగుల లోతు వరకూ తెగుతాయి. ప్రస్తుత కాలంలో, సాలీనా సాధారణ వర్షపాతం కురిసినప్పటికీ, ప్రత్తి వంటి దీర్ఘకాలిక పంటలలో శాఖీయ దశలో బెట్ట పరిస్థితులు ఏర్పడటం జరుగుతోంది. అంతేకాకుండా అక్టోబర్-నవంబర్ మాసాలలో అధిక వర్షాల కారణంగా కూడా పంటలో నీరు నిలిచి పైరు ఎదుగుదలకు మరియు సస్యరక్షణ చర్యలు చేపట్టడంలో ఆటంకాలు ఏర్పడుతున్నాయి. ఈ సబ్ సాయిలర్ ఉపయోగించడం ద్వారా నేలలోని పొరలు గుల్లబారి తర్వాత పడిన వర్షాలకు నేలలో నీరు బాగా ఇంకుతుంది. బెట్ట పరిస్థితులలో తేమను పంటకు అందించడానికి దోహదపడుతుంది. అంతే కాకుండా నేల కోతకు గురికాకుండా ఉంటుంది.

ప్రతి రైతు వారి వారి నేల స్వభావం మరియు వర్షపాతం అనుసరించి, వారి గత అనుభవాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని తప్పనిసరిగా అధిక దిగుబడులనిచ్చే తక్కువ కాల పరిమితి గల రకాలను ఎంచుకోవాలి. 150-160 రోజులకు పంట పూర్తి చేయాలి. వీలయినంత త్వరగా విత్తుకోవాలి. ఆలస్యమయ్యే కొద్దీ పంట గులాబి రంగు పురుగు ఉధృతి ఎక్కువగా ఉంటుంది. 7-10 రోజుల వ్యవధిలో 80 మి.మీ. వర్షం కురిసినప్పుడు, ఒక ప్రాంతంలోని రైతులందరూ దఫ దఫాలుగా కాకుండా ఒకేసారి విత్తుకోవటం మంచిది. తద్వారా పంట ఒకే సారి పూర్తయి, గులాబి రంగు పురుగుకు ఆహారం లభించక పోవడం ద్వారా తదుపరి పంటలో పురుగు ఉనికి మరియు ఉధృతి తగ్గే అవకాశం ఉ

ంటుంది.

ఇకమీదట ప్రత్తిపంటను ఏక పంటగా కాకుండా జనవరి మాసానికల్లా పంట పూర్తిచేసి, అందుబాటులోకి (నీరు, నేల స్వభావం) రెండవ పంటగా అపరాలు, చిరుధాన్యాలు లేదా నువ్వులను సాగు చేసుకోవచ్చు.

వేసవి దుక్కుల తరువాత తొలకరి జల్లులకు పచ్చిరొట్ట పైర్లు అయిన జనుము, జీలుగ, పిల్లిపెసర వంటి పైర్ల విత్తనాలను చల్లుకుని పూతదశలోపు నేలలో కలియదున్నాలి. తద్వారా భూసారం పరిరక్షించి, నేలలో నీరు నిలుపుకునే శక్తి పెరిగి, సూక్ష్మపోషకాల లభ్యత కూడా బాగుంటుంది.

ప్రస్తుతం మార్కెట్లో లభ్యమయ్యే రకాలన్నీ పురుగు మందులతో విత్తనశుద్ధి చేసి లభిస్తున్నాయి. టైకోడెర్మా విరిడి లేదా సూడోమోనాస్ ఫ్లోరిసెన్స్ 10 గ్రా. కిలో విత్తనానికి కలిపి విత్తన శుద్ధి చేయాలి. లేదా కార్బాక్సిన్ మందును 2 గ్రా. కిలో విత్తనానికి కలిపి కూడా విత్తనశుద్ధి చేయటం ద్వారా విత్తన 40-50 రోజుల వరకూ పంటకు వివిధ రకాల శిలీంధ్రాల నుండి రక్షణ లభిస్తుంది.

చివరి దుక్కిలోనే సిఫారసు చేసిన భాస్వరపు ఎరువు (30 కిలోలు / ఎకరానికి) మొత్తం వేసుకోవాలి. విత్తన 20, 50, 70

రోజుల దశలో నేలలో పదును ఉన్నప్పుడు సిఫారసు చేసిన నత్రజని మరియు పొటాష్ (60/30 కిలోలు/ ఎకరానికి) పైపాటుగా మొక్కనుండి 5 సెం.మీ. దూరంలో 5 సెం.మీ లోతుగా పడేట్లుగా వేసుకోవాలి.

విత్తన 24-36 గంటలలోపు ఎకరానికి 1-1.2 లీ. పెండి మిథాలిన్ అనే కలుపు నాశినిని నేల పదునుగా ఉన్నపుడే పిచికారి చేయాలి. దీని ద్వారా 20-25 రోజుల వరకూ కలుపు సమస్య ఉండదు. విత్తన 20, 40 రోజుల దశలో ట్రాక్టర్తో అంతర కృషి చేయాలి. అంతర కృషి చేయలేని పరిస్థితులలో విత్తన 25-30 రోజుల దశలో ఎకరానికి 400 మి.లీ. క్విజలోపాప్ ఇథైల్ + పైరిథయోబిక్ సోడియం 250 మి.లీ. / ఎకరానికి చొప్పున కలిసి పిచికారి చేసినట్లయితే గడ్డిజాతి మరియు వెడల్పాకు మొక్కలు నిర్మూలమవుతాయి. ఈ మందుల వల్ల ప్రత్తి పంటకు ఎటువంటి హానీ జరుగదు. కాకపోతే కలుపు మొక్కలు 2-4 ఆకుల దశలో వాడినట్లయితే సమర్థవంతంగా పనిచేస్తాయి.

డా. యం. సుధారాణి, ప్రధాన శాస్త్రవేత్త, డా. బి. శ్రీలక్ష్మి, ప్రధాన శాస్త్రవేత్త, డా. రాణి చాపర, శాస్త్రవేత్త, డా. శివారెడ్డి, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త, డా. డయానాగ్రేస్, శాస్త్రవేత్త, డా. రోజా, శాస్త్రవేత్త

జీవన ఎరువులతో నేలకి జీవం

వ్యవసాయ పంటల్లో ఉత్పాదకతను పెంపొందించాలంటే ప్రధాన పోషకాలైనటువంటి నత్రజని, భాస్వరం పొటాష్ లను అందించే రసాయన ఎరువుల వినియోగం తప్పనిసరి. కానీ రోజు రోజుకు పెరుగుతున్న శిలాజ ఇంధనాల ధరలు, ఉత్పత్తి వ్యయంలో పెరుగుదల ఏటా మన దేశం దిగుమతి చేసుకుంటున్న భాస్వరం పొటాష్ ఎరువులపై వెచ్చించు సబ్సిడీ మొత్తం 80 వేల కోట్లకు పైగా చేరుకొని మోయలేని భారంగా పరిణమిస్తోంది. కాబట్టి, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో రైతు సోదరులు రసాయన ఎరువుల మోతాదును తగ్గించి, జీవన ఎరువులైనటువంటి రైజోబియం, అజోస్పిరిల్లమ్, పి.ఎస్.బి, మైకోరైజా వంటి వాటిని వినియోగించడం ద్వారా సాగు ఖర్చును తగ్గించుకోవడంతో పాటు నేలలో పోషకాల సమతుల్యత దెబ్బతినకుండా కాపాడడం ద్వారా నాణ్యమైన అధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చును. వివిధ రకాల జీవన ఎరువుల గురించి తెలుసుకుందాం.

రైజోబియం :

రైజోబియం బాక్టీరియా పప్పు జాతి పంటలవేర్ల మీద ఉండే బుడిపెలలో ఉండి, మొక్కతో పాటు సహజీవనం చేస్తుంది. మొక్క నుండి ఆహారం తీసుకొని తిరిగి మొక్కకు కావలసిన నత్రజనిని గాలి నుండి తీసుకొని స్థిరీకరిస్తుంది. ఒక్క రైజోబియం జాతిలో 20 రకాలు పైగా ప్రజాతులు ఉన్నాయి కాబట్టి అన్ని లెగ్యూమ్ పంటలలో ఒకే రైజోబియం ప్రజాతి ఉండదు. (ఉదాహరణకు బరాణి ప్రజాతి సమూహ రైజోబియం బరాణి లో తప్ప వేరే లెగ్యూమ్ పంటలలో

ప్రవేశించదు. ఈ సూక్ష్మజీవి ఒక హెక్టారు నేలలో సుమారు 40 -50 కేజీ నత్రజనిని స్థిరీకరిస్తుంది. పి.ఎస్.బి జీవన ఎరువు (ఫాస్పరస్ సాల్ఫ్యూరైజింగ్ బాక్టీరియా)

అజోస్పిరిల్లమ్ :

ఇందులో రెండు జాతులు ఉన్నాయి. అజోస్పిరిల్లమ్ వినిలాండి. అజోస్పిరిల్లమ్ (బ్రసిలేన్స్): ఈ రెండు నేల సూక్ష్మజీవులు. వరి ధాన్యాలు మరియు చిరుధాన్యాల పంటల వేర్లలో ఉండి (వేరుకింద ఉండే కణజాలం లో స్థావరం ఏర్పరచుకొని, తక్కువ ఆక్సిజన్ స్థాయిలో పెరుగుతుంది). ఒక హెక్టారుకు 20-40 కిలోల నత్రజనిని స్థిరీకరిస్తుంది. అలాగే ఆక్సిజన్, జిబ్బర్లిక్ ఆసిడ్ మరియు సైటోకైనిన్లను స్రవించి, మొక్క ఎడల గల కలల కోసం దోహదపడుతుంది. అంతే కాకుండా, వర్షాధార పంటలలో, మెట్ట నేలలో కరువును తట్టుకొనే సామర్థ్యాన్ని మొక్కలకు కలిగిస్తుంది తద్వారా పంట దిగుబడి 10-15 శాతం వరకు పెరుగుతుంది.

భాస్వరము (P) మొక్కలకు అవసరమైన ప్రధాన పోషకాలలో ఒకటి. భాస్వరం (ఫాస్ఫేట్) ఎరువుల పంటలకు వాడినప్పుడు, మొక్కలు తీసుకొన్న తరువాత, మిగిలిన భాస్వరం నేలలో ఉండి కొన్ని రసాయన చర్యల వల్ల మొక్కలకు అందకుండా పోతుంది. పి. ఎస్. బి జీవన ఎరువు భూమిలో ఉండి మొక్కలకు అందని భాస్వరాన్ని కరిగించి మొక్కలకు అందుబాటులోకి తీసుకొస్తుంది. పి.ఎస్.బి జీవన ఎరువు ఒక హెక్టార్కు 25-30 కిలోల భాస్వరాన్ని స్థిరీకరిస్తుంది, తద్వారా

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్క ఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

భాస్వరం ఎరువుల మోతాదులో 20-25 శాతం తగ్గించుకోవచ్చు. దీని వలన మొక్కలు ఆరోగ్యంగా ఉండి పంటల దిగుబడులు పెరుగుతాయి.

అజటోబాక్టర్ ఈ సూక్ష్మజీవి నేలలో సహజ సిద్ధంగా జీవిస్తూ గాలిలోని నత్రజనిని తీసుకొని భూమిలో స్థిరీకరిస్తుంది. అన్ని రకాల పంటలలో దీనిని ఉపయోగించవచ్చు. ఒక హెక్టారుకు 15-20 కిలోల నత్రజనిని భూమిలో స్థిరీకరిస్తుంది. మిగతా అజటోబాక్టర్ ప్రజాతుల కంటే అజటోబాక్టర్ క్రోకొక్కుమ్ను ఎక్కువగా వాడతారు. ఇది ఎక్కువ నత్రజనిని భూమిలో స్థిరీకరిస్తుంది. ఒక ఎకరాకు 2 టన్నుల పశువుల ఎరువు వేసుకున్నప్పుడు, అజటోబాక్టర్ బాగా పనిచేస్తుంది.

పి.ఎస్.బి (పొటాషియం సాల్ఫ్యూరైజింగ్ బాక్టీరియా):

నేలలో అందని పొటాష్ను కలిపి చేస్తుంది. ఇది నేల కోతను అరికట్టి భూసారాన్ని పెంచుతుంది. సూక్ష్మజీవులు కూడా అభివృద్ధి

పి.ఎస్.బి. వలన మొక్క దిగుబడి పెరుగుతుంది. పొటాష్ వరకు తగ్గించుకోవచ్చు. పెంపొందించుటలో దోహద

ట్రైకోడెర్మా :

ఇందులో రెండు రకాల ప్రజాతి ట్రైకోడెర్మా హార్షియానమ్. ఈ ఉంటుంది, అయితే వీటి సంవాటి ప్రభావం పంటలమీద పంటలకు కలుగజేసే కొన్ని రకాల తెగుళ్ళను అరికడుతుంది. ఇది పర్యావరణ హితంగా ఉండి పంటల వేర్ల దగ్గర ఆశించే కొన్ని రకాల తెగుళ్ళను (నేల ద్వారా వ్యాపించే తెగుళ్లు) అరికడుతుంది. మొక్క ఎదుగుదలకు కావాల్సిన కొన్ని రకాల జీవ రసాయనాలను కూడా స్రవిస్తుంది. లభ్యం కానీ భాస్వరాన్ని కూడా మొక్కకు అందుబాటులోకి తెస్తుంది. మొక్కలో ఇది రక్షణ వ్యవస్థను బలపరుస్తుంది.

సూడోమోనాస్ ఫ్లోరిసెన్స్ :

ఈ సూక్ష్మజీవి నేల ద్వారా వ్యాపించే ఎండు తెగులు, వేరుకుళ్ళు దుంపకుళ్ళు వంటి తెగుళ్ళను కలగజేసే కొన్ని రకాల శిలీంధ్రాలను (ప్యూజేరియం, బోట్రెటిస్, అల్టర్నేరియా, పిథియం, రైజోక్టోనియా) వ్యాప్తిని అరికడుతుంది. అంతే కాకుండా, మొక్క ఎదుగుదలకు కావాల్సిన జీవ రసాయనాలను (ఆక్సిన్, జిబ్బరెల్లిన్, సైటో కైనిన్లు) స్రవించి దిగుబడిని పెంపొందిస్తుంది.

మైకోరైజా జీవన ఎరువు :

ఇది మొక్క వేర్లలో స్థావరం ఏర్పరచుకొని కొన్ని సంవత్సరాల పాటు జీవిస్తుంది. మైకోరైజా శిలీంధ్ర జాతిని వేర్ల లోపల నుండి బయటకు వచ్చి భూమిలో 3-4 మీటర్ల వరకు పెరుగుతుంది. ఇది అవికల్పజీవి అంటే ఇది పెరగడానికి మొక్క వేర్లు చాలా అవసరం. మొక్కలు మరియు చెట్లు లేకుండా ఇది పెరగదు. మైకోరైజా సిద్ధబీజాలను ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఈ సిద్ధబీజాలు (క్లమిడో స్పోర్స్) పరిస్థితులు అనుకూలించినప్పుడు వేరే ఇతర మొక్కల వేర్ల లోనికి ప్రవేశించి తన నివాసం ఏర్పరచుకొంటుంది. నేలలో మొక్కల వేర్లకు అందని భాస్వర ధాతువును మైకోరైజా తన మైసీలియం ద్వారా మొక్కల వేర్లకు సమీకరిస్తుంది. అంతే కాకుండా ఇతర పోషకాలను వేర్లు పీల్చుకునేటట్లు చేస్తుంది.

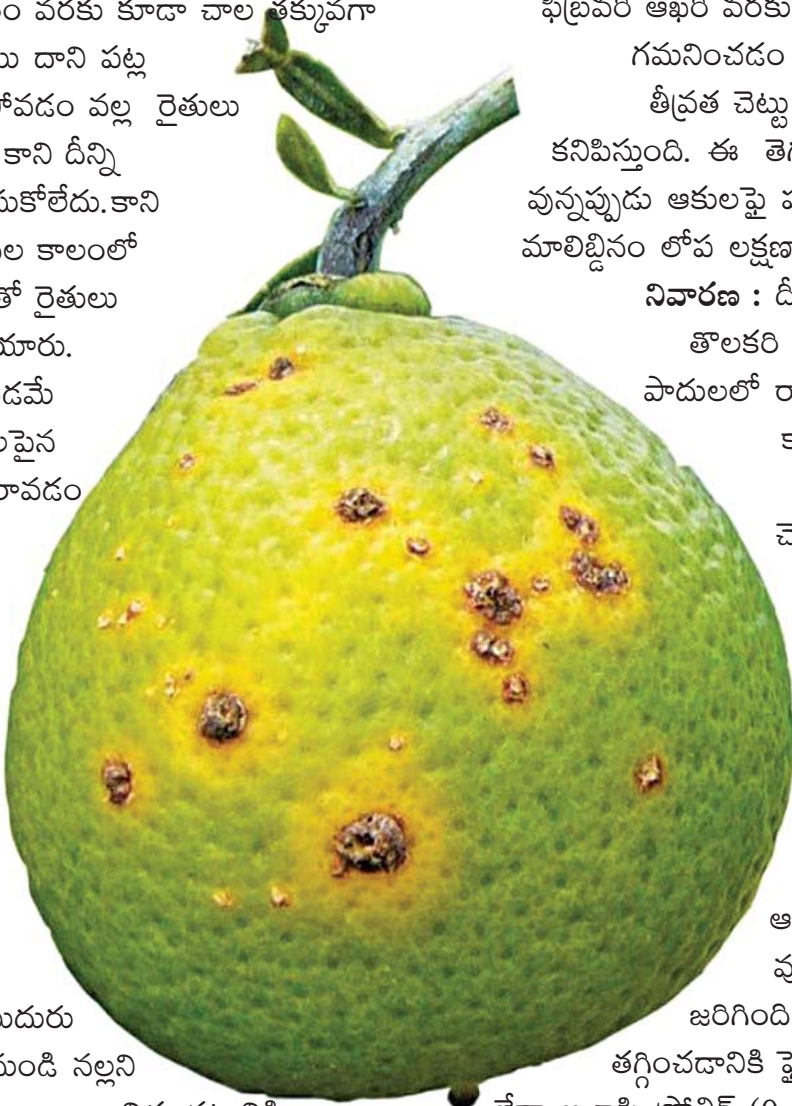
పైన పేర్కొన్న జీవన ఎరువులు తిరుపతి ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానంలో గలవు.

శాస్త్రవేత్త ఎం. రవీంద్ర నాథ్ రెడ్డి, డా. పి. నాగిరెడ్డి (ఉద్యాన శాస్త్రవేత్త), కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఊటుకూరు డా. ఎం రవీంద్రరెడ్డి, శాస్త్రవేత్త (సూక్ష్మ జీవశాస్త్రం) , ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధన స్థానం, తిరుపతి

నిమ్మలో కందెన మచ్చ ఆకు రాలే తెగులు -నివారణ

నిమ్మలో ఆకు రాలడం, ఎండుపుల్ల పడడం అనేవి ఇటీవలి కాలంలో ప్రధాన సమస్యగా మారిందని చెప్పవచ్చు. దీనికి అనేక కారణాలు ఉన్నప్పటికీ కందెన మచ్చ తెగులు అనేది ముఖ్యమైన కారణం అని చెప్పవచ్చు. కందెన మచ్చ తెగులు అనేది 5-6 సంవత్సరాల క్రితం వరకు కూడా చాలా తక్కువగా వుండడం మరియు దాని పట్ల అవగాహన లేకపోవడం వల్ల రైతులు కాని శాస్త్రవేత్తలు కాని దీన్ని పరిగణలోనికి తీసుకోలేదు. కాని దీని తీవ్రత ఇటీవల కాలంలో ఎక్కువ అవడం తో రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోయారు. ఆకులు రాలిపోవడమే కాకుండా కాయలపైన కూడా మచ్చలు రావడం గమనించవచ్చు.

లక్షణాలు : ఇది మైకోస్పిరేల్లా సిట్రి అనే శిలీంధ్రం వల్ల వస్తుంది, ఇది మొదటగ ఆకులపై పసుపు పచ్చమచ్చలు కలగజేస్తుంది తరువాత ఇవి ముదురు గోధుమ రంగు నుండి నల్లని మచ్చలుగా మారుతాయి. ఇవిచూడటానికి కందెనవలె వుండటం వల్ల దీన్ని కందెన మచ్చ తెగులు అంటారు.

ఈ తెగులు కలుగ జేసే శిలీంధ్రం యొక్క శిలీంధ్ర బీజాలు రాలిపోయిన ఆకులలో వుంటాయి. ఎప్పుడైతే తొలకరి వర్షాలు పడతాయో అప్పుడు ఈ శిలీంధ్ర బీజాలు గాల్లోకి విడుదల అవుతాయి. ఈ తెగులు మనకి జూన్ మాసం లో మొదలయ్యి ఫిబ్రవరి ఆఖరి వరకు దీని తీవ్రత ఎక్కువగా గమనించడం జరిగింది. ఈ తెగులు తీవ్రత చెట్టు పైభాగంలో ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. ఈ తెగులు తీవ్రత ఎక్కువగా వున్నప్పుడు ఆకులపై పసుపు మచ్చలు వుండి మాలిబ్డినం లోప లక్షణాలను పోలివుంటాయి.

నివారణ : దీని నివారణకు మొదట తొలకరి వర్షాలకి ముందు చెట్ల పాదులలో రాలిపోయిన ఆకులపైన కాపర్ ఆక్సైడ్ క్లోరైడ్ అనే మందును పిచికారి చెయ్యాలి. అదే విధంగా ఎండుపుల్ల కత్తిరించుకొని కాపర్ ఆక్సైడ్ క్లోరైడ్ తో పిచికారి చెయ్యాలి. ఈ తెగులు జూన్-జూలై నెలల్లో మొదలయ్యి తీవ్రత ఆగస్టు నుంచి ఎక్కువగా వుండడం గమనించడం జరిగింది. ఈ శిలీంధ్రం తీవ్రత తగ్గించడానికి ఫైరాక్లోస్ట్రోబిన్ (0.1%) లేదా అజాక్వి స్ట్రోబిన్ (0.1%) అనే మందులను మార్చి, మార్చి ఆగస్టు నుంచి రెండు నెలల వ్యవధిలో మూడు సార్లు పిచికారి చెయ్యాలి.

డా.ఎం.కవిత, డా.సి.మధుమతి, ఇ.కె.నాయక్ డా.యల్.రంజిత్ కుమార్, డా.డి.ప్రతాప్, నిమ్మ, చీని పరిశోధనా స్థానం, పెట్లూరు, వెంకటగిరి, తిరుపతి జిల్లా

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056028 కు వాట్సాప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

చిత్రమాలిక

యంత్ర సేవకు శ్రీకారం : రైతులకిచ్చిన ట్రాక్టర్లకు జెండా ఊపుతున్న ముఖ్యమంత్రి వర్యులు

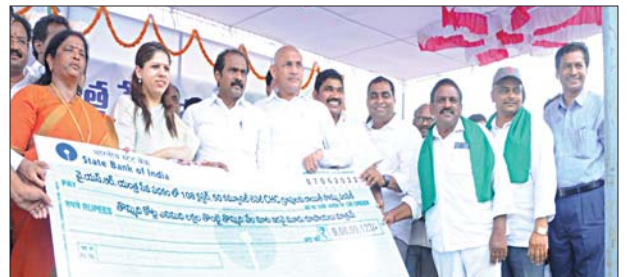
ఇవి అదనం-ఉచితం: యంత్రాలకు అదనపు పరికరాలను చూపిస్తూ..

సఖిడీ విడుదల : రైతన్నలకు నమస్కరిస్తూ...

రైతన్నలకిడీ మా కాసుక : అనంతపురంలో...

కాకినాడ జిల్లాలో...

“సాగులో సందేహమా? 15251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలీతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

డ్రోన్ల నిర్వహణలో 'ఆంగ్రూ' ముందడుగు

డ్రోన్లు... దేశ వ్యవసాయ రంగంలో విప్లవాత్మక మార్పులకు నాంది పలకబోతున్నాయి. ఇందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ వేదిక కానుంది. మన రాష్ట్రంలో ఈ సాంకేతిక సహాయ మార్పునకు ఎస్థిరంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం నేతృత్వం వహిస్తోంది. అదెలాగో తెలుసుకుందాం. రైతులకు పంటల పెట్టబడి ఖర్చు తగ్గాలి. కూలీల కొరతను అధిగమించాలి. సమయం ఆదా కావాలి. ఇవే లక్ష్యాలుగా వ్యవసాయంలో డ్రోన్ల సాయం తీసుకోవాలని... వాటిని రైతులకు అందుబాటులోకి తేవాలన్నది ముఖ్యమంత్రివర్యుల లక్ష్యం. దానికి అనుగుణంగా రైతులకు విత్తనం, ఎరువులు, పురుగు మందుల పిచికారీ, పంటల పర్యవేక్షణ అదీ పర్యావరణహితంగా ఉండేందుకు ఎన్టీ రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం ఇప్పటికే డ్రోన్లతో ఎన్నో ప్రయోగాలు చేసింది. అధ్యయనాలు చేసింది. అంతేకాకుండా డ్రోన్ల నిర్వహణకు గ్రామీణ యువతకు శిక్షణ ఇచ్చి, ఉపాధి కల్పనకు బాటలు వేస్తోంది.

కేంద్ర వ్యవసాయశాఖ, పౌర విమానయాన శాఖ మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా డ్రోన్ల ఫైలట్ శిక్షణ కోర్సును ఇప్పటికే రూపొందించింది. వ్యవసాయ పాలిటెక్నిక్, పట్టభద్రులకు మూడు బృందాలుగా శిక్షణ కూడా పూర్తి చేసింది. దేశంలోనే ఈ తరహా కోర్సు, శిక్షణ రూపొందించిన తొలి రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంగా గుర్తింపు పొందింది.

దీంతో దేశవ్యాప్తంగా ఈ తరహా అగ్రి-డ్రోన్ ఫైలట్ కోర్సు, శిక్షణ పాఠ్యాంశాల రూపకల్పనకు ఎస్థిరంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాన్ని నోడల్ ఏజెన్సీగా కేంద్రం నియమించింది. చిన్న తరహా డ్రోన్లు (25 కిలోల బరువు కలవి)ను విశ్వవిద్యాలయం ఇప్పటికే వరి, మినుము, శనగ, కంది, చెరకు, మొక్కజొన్న, వేరుశనగ, నువ్వులు, పత్తి, మిరప పంటలపై గత రెండేళ్ళుగా డ్రోన్లతో పోషకాలు, పురుగుమందులు, ఎరువులు పిచికారీ చేసి వివిధ రకాలుగా అధ్యయనం చేసింది.

'ఆంగ్రూ - పుష్పిక్' గా పేరొందిన ఈ డ్రోన్ల నిర్వహణపై 50 మంది వ్యవసాయ పాలిటెక్నిక్, పట్టభద్రులు శిక్షణ పొంది, విశ్వవిద్యాలయంలో వాటి ఉపయోగాలను పూర్తిగా తెలుసుకున్నారు.

ఎకరానికి 10 లీటర్లు / హెక్టారుకు 25 లీటర్ల వంతున సిఫార్సు చేసిన ఎరువులు, పురుగు మందులు డ్రోన్లతో పిచికారీ

చేయడం వల్ల రైతులకు 25 శాతం వీటి ఖర్చు తగ్గినట్లు తేలింది.

- ★ వ్యవసాయ డ్రోన్ల నిర్వహణలో అన్ని సాంకేతిక అంశాలు అవరోధాలు అధిగమించారు. చెట్లు, విద్యుత్తు తీగలు, పంపుహౌస్లు, వాతావరణ పరిస్థితులను పది ప్రధాన పంటల నిర్వహణలో పరిశీలించి, విజయవంతమయ్యారు. ఈ అనుభవాలు, అధ్యయనాల నేపథ్యంలో వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం కేంద్రానికి కొన్ని సిఫార్సులు కూడా చేసింది. వాటిలో ముఖ్యమైనవి ఇలా:
- ★ డిజిటీవల్ మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా ప్రతి రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం అగ్రికల్చర్ డ్రోన్ రిమోట్ ఫైలట్ ట్రైనింగ్ ప్రోగ్రాంకు అనుమతులివ్వాలి.

- ★ వ్యవసాయ డ్రోన్ల నిర్వహణకు పబ్లిక్-ప్రయివేట్ భాగస్వామ్యానికి వీలు కల్పించాలి.

మన రాష్ట్రంలోని 59.68 లక్షల హెక్టార్ల వ్యవసాయ భూమి పర్యవేక్షణకు కనీసం 40 నుంచి 50 వేల మంది వ్యవసాయ డిప్లమో, ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు అవసరమవుతారు. వీరందరినీ గ్రీన్ డ్రోన్ ఆర్మీగా మారిస్తే ఫలితాలు అనూహ్యంగా ఉంటాయి.

జాతీయ ఆహార భద్రత దృష్ట్యా వ్యవసాయ రంగంలోకి నవతరాన్ని ఆహ్వానించాలి. ప్రోత్సహించాలి. పంటల సాగు పద్ధతుల్ని కొత్త పుంతలు తొక్కించాలి. తద్వారా గ్రామీణ యువతకు చేతినిండా పని... జాతికి సరిపడా పోషకాహారం మన లక్ష్యం కావాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056150 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

పందిరి కూరగాయల సాగు - పదింతల బాగు

(బూడిద గుమ్మడి, మంచి గుమ్మడి, ఆనప, సొర, పొట్ల, కాకర, బీర, దోస)

మన రెండు రాష్ట్రాలలో సుమారు 20,041 హెక్టార్లలో 3,00,615 టన్నుల దిగుబడితో పందిరి కూరగాయలను సాగు చేస్తున్నారు. వీటిలో ఆనప, గుమ్మడి, పొట్ల, కాకర, బీర, దోస మరియు బూడిద గుమ్మడి ముఖ్య మైనవి. రైతుకు ప్రతి రోజూ ఆదాయాన్నిచ్చే పంటలు కూరగాయలు. ప్రణాళి కాబట్టగా దఫ దఫాలుగా వివిధ రకాల కూరగాయల పంటలను విత్తు కుంటూ ఉంటే.. ఏడాది పొడవునా, అన్ని సీజన్లలోనూ, ప్రతి రోజూ అనేక రకాల కూరగాయలు చేతికి అందివస్తాయి. రైతు కుటుంబం తినవచ్చు, అమ్ముకొని ఆదాయం పొందవచ్చు. అయితే, రైతుకు ఇందుకు కావల్సింది ఖచ్చితమైన ప్రణాళిక, తగిన నీటి వసతి. ఈ రెంటికి క్రమశిక్షణ తోడైతే ఇక అరెకరం ఎర్ర నేల ఉన్న చిన్న రైతు కూడా నిశ్చింతగా రోజువారీగా ఆదాయం పొందవచ్చు.

కూరగాయలు సాగు చేస్తున్న రైతులు ఆ పంట నుంచి తగిన ఆదాయం పొందాలంటే పంటను బట్టి విత్తిన/నాటి ఉందని నుంచి ఒక నెల నుంచి 4-5 నెలలు పడుతుంది. ఈ లోగా దానికి కావలసిన పెట్టుబడి కోసం అప్పులు చేయాల్సి వస్తున్నది. రైతులు సంవత్సరం పొడవునా ప్రణాళిక ప్రకారం అన్ని రకాల కూరగాయలను సాగు చేసుకుంటే రోజువారీగా ఆదాయం అందుతుంది. అంతేకాకుండా, పెట్టుబడి కోసం అప్పులు చేయాల్సిన అవసరం ఉండదు. పైగా, తినటానికి కూరగాయలను వెతుక్కోవలసిన/ కొనుక్కోవాల్సిన అవసరమూ ఉండదు. ఒకవేళ వాతావరణ పరిస్థితులు అనుకూలించకపోయినా, ఇంకే విధమైన నష్టం జరిగినా, ఒకటి రెండు పంట రకాలను నష్ట పోయినా, మిగతా వాటి నుంచి ఎంతో కొంత ఆదాయాన్ని పొందవచ్చు. అర ఎకరం ఎర్ర భూమిలో నీటి వసతి, పందిరి కలిగి ఉండి, ఆసక్తి కలిగిన రైతులు శిక్షణ పొంది సంవత్సరం పొడవునా నిరంతరం కూరగాయల సాగు ప్రణాళిక రూపొందించు కొని అమలు చేయవచ్చు. **సంవత్సరం పొడవునా కూరగాయల సాగు ప్రయోజనాలు:**

కూరగాయలను గ్రామస్థాయిలో ప్రతిరోజూ అమ్ముకొని అందుబాటులో ఉంచగలగడం. రైతుకు ప్రతి రోజూ ఆదాయం పొందగలగడం. అధిక ఉత్పత్తితోపాటు మంచి నాణ్యమైన సేంద్రియ కూరగాయలను సాగు చేయటం. పురుగులు, తెగుళ్ల ఉధృతిని సేంద్రియ పద్ధతుల్లో అదుపులో ఉంచగలగటం. పంట ఉత్పత్తిలో, మార్కెటింగ్ లో కష్టనష్టాలను తగ్గించడం. ఉన్న అరెకరంలో ఒకేరకమైన పంట పండించడం వల్ల సాగు, మార్కెటింగ్ లోనూ సమస్యలు వస్తున్నాయి. అందువల్ల ఒక సీజన్లో అధిక ధర పలికిన పంటకు తర్వాత సీజన్లో అతి తక్కువ ధర పలికే పరిస్థితి వస్తుంది.

ఇటువంటి పరిస్థితి నుంచి తప్పించుకోవా లంటే.. అనేక రకాల కూరగాయలను, అన్ని సీజన్లలోనూ దఫాల వారీగా విత్తుకుంటూ నాటుకుంటూ ఏడాది పొడవునా కూరగాయల దిగుబడి వచ్చేలా చూసుకోవడమే ఉత్తమం.

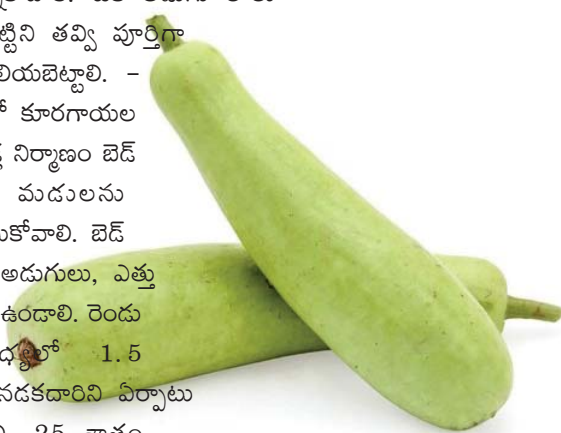
నేలలు : నీటిని నిలుపుకొనే తేలికపాటి బంకమట్టినేలలు అనుకూలమైనవి.

నేల తయారీ : అనుకూలంగా ఉన్న సారవంతమైన భూమిని గుర్తించి, గుర్తులు పెట్టి, శుభ్రం చేసి ట్రాక్టర్ తో గానీ, నాగలితో గానీ దున్నుకోవాలి. ఒక అడుగు లోతు

వరకూ మట్టిని తవ్వి పూర్తిగా కలిసేలా కలియబెట్టాలి. - అర ఎకరంలో కూరగాయల సాగుకు బెడ్ల నిర్మాణం బెడ్ వేకర్తో మడులను తయారుచేసుకోవాలి. బెడ్ వెడల్పు 4 అడుగులు, ఎత్తు ఒక అడుగు ఉండాలి. రెండు బెడ్ మధ్యలో 1.5 అడుగులు నడకదారిని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. 25 శాతం విస్తీర్ణంలో తీగ జాతి కూరగాయలు, 75% విస్తీర్ణంలో ఇతర కూరగాయలు పండించుకునే విధంగా సిద్ధం చేసుకోవాలి. స్థలం పొడవు, వెడల్పును బట్టి మడుల పొడవు నిర్ణయమవుతుంది. పొలం చుట్టూ 3 వరుసల సరిహద్దు పంటలుగా జొన్న లేదా నజ్జలను విత్తుకోవచ్చు. ఫలితంగా ఇరుగుపొరుగు పొలాలనుంచి రసం పీల్చే పురుగుల రాకను అడ్డుకోవచ్చు. మునగ, కూర అరటి, కరివేపాకు మొక్కలను వేసుకుంటే బహువార్షిక కూరగాయల పంటలను కూడా పండించి, అమ్ముకోవచ్చు. వీటి మధ్య 9 అడుగుల దూరం పాటించాలి.

మడి తయారు చేసుకోవడానికి కావలసిన వస్తువులు :

అర ఎకరంలో కూరగాయలు సాగు చేయడానికి దాదాపుగా 2 టన్నుల పశువుల పేడ లేదా వర్మికంపోస్టు లేదా గొర్రెల ఎరువు వెుదలైనవి దుక్కిలో వేసి కలియదున్నుకోవాలి. జీవన ఎరువులట్రైకోడర్మా విరిడి, పి.ఎస్.బి., సూడో మోనాస్)ను అర ఎకరానికి ఒక కేజీ చొప్పున 50 కేజీల పశువుల పేడ కలిపి చల్లడం ద్వారా తెగుళ్లను అరికట్టవచ్చు. ప్రతి 15 రోజులకు ఒకసారి 100 లీటర్ల జీవామ్మతం లేదా అమ్మత జలం పిచికారీ చేయాలి.

విత్త సమయం : ఆనవ, దోస,
కాకర : జూన్-జూలై చివరి
వరకు మరియు జనవరి రెండవ
వక్రం నుండి ఫిబ్రవరి చివరి
వరకు. **గుమ్మడి, పొట్ల :** జూన్-
జూలై మరియు డిసెంబరు-
జనవరి చివరి వరకు కలుపు
మొక్కలను ఎప్పటికప్పుడు

తీసివేయాలి. 2-3 తడుల తరువాత మట్టిని గుల్ల చేయాలి. కాకర, పొట్ల పంటలను తప్పనిసరిగా పందిరివేసి తీగలు పాకించాలి. లేని ఎడల పండు చివర చిన్న రాయిని పురికొస్తో కట్టాలి. లేనియెడలు కాయలు మెలితిరుగుతాయి. సొర, బీర, పొట్ల, కాకర పంటలను పందిళ్ళపై పెంచితే నాణ్యత గల కాయలు ఏర్పడి మంచి మార్కెట్ ధర లభిస్తుంది. 2-3 తడుల తర్వాత మట్టిని గుల్లచేయాలి. ఎకరాకు అలాక్లోర్ 1.0 లీ. (తేలిక నేలలకు) లేదా 1.25 లీ. (బరువు నేలలకు) లేదా పెండిమిథాలిన్ 1.2 లీ. 200 లీటర్ల నీటికి కలిపి విత్తిన 24-48 గంటలలోపు పిచికారీ చేయాలి. మొక్కలు 2-4 ఆకుల దశలో ఉన్నప్పుడు లీటరు నీటికి 3 గ్రా. బోరాక్స్ కలిపి అకుల పై పిచికారి చేస్తే ఆడపూలు ఎక్కువగా పూసి పంట దిగుబడి బాగా వుంటుంది. సి.సి.సి. 250 మి.గ్రా. లేదా మాలిక్ హైడ్రోజైడ్ 50 మి.గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి కూడా ఈ దశలో పిచికారి చేయవచ్చు. కాకర, పొట్ల పంటలను తప్పనిసరిగా పందిరి వేసి, తీగలు పాకించాలి లేని యెడల పండు ఈగ బెడద ఎక్కువగా ఉంటుంది. పొట్లలో 2 రోజుల పిందెకు చివర చిన్నరాయిని పురికొస్తో కట్టాలి. లేకుంటే కాయలు మెలి తిరుగుతాయి. ఆనవ, బీర, పొట్ల, కాకర పంటలను పందిళ్ళపై పెంచితే నాణ్యత గల కాయలు ఏర్పడి, మంచి మార్కెట్ రేటు లభిస్తుంది.

ఎరువులు- సేంద్రీయ పద్ధతి : ముందుగా డభోల్కర్ పద్ధతిలో పచ్చిరోట్ల పైర్లు పెంచి భూమిలో కలియదున్నాలి. నేల తయారీ సమయంలో ఎకరానికి 30 గ్రా. కొమ్ము సిలికాని 40 లీ. నీటిలో కలిపి భూమిపై చల్లాలి. 200 మి.లీ. 200 ఎ.ఇ.యం ద్రావణాన్ని 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి భూమిపై పిచికారి చేయాలి. నేల తయారీ సమయంలో ఎకరానికి 20 టన్నులు బాగా చివికిన పశువుల ఎరువు వేయాలి. ఎకరానికి 2 టన్నుల బయోడైనమిక్ కంపోస్టు, నాడెప్ కంపోస్టు, ఘనజీవామ్మతం, ఇ.మం. బొకాషి వేయాలి. ౧ ఎకరానికి 2 టన్నుల వర్మికంపోస్టు వేయాలి. ఎకరానికి 500 కిలోల వేప పిండి వేయాలి. ఎకరానికి 10 కిలోల అజోస్పైరిల్లం 10 కిలోల ఫాస్ఫోబాక్టీ రియా, 10 కి. మైకోరైజా వేయాలి. నాటిన 45, 60, 75 రోజుల ఎకరానికి 2 కిలోల కౌప్యాట్ పిట్ 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి. దోసలో అధిక దిగుబడులు పొందడానికి సుమారు 10 కిలోల వేరుశనగ చెక్కను రాత్రంతా నీటిలో నానబెట్టి

మరుసటి రోజు ఉదయం ఈ ద్రావణాన్ని ఒక్కొక్క కుదురు చుట్టూ 200 మి.లీ. చొప్పునన పోయాలి.

నీటి యాజమాన్యం : పాదు చుట్టూ 3-5 సెం.మీ. మందం మట్టి ఎండినట్లుగా ఉన్నప్పుడు నీరు ఇవ్వాలి. మామూలుగా వారానికి ఒకసారి చొప్పున తడులు ఇవ్వాలి. నీరు ఎక్కువ కాలం పాదుచుట్టు నిలువ ఉండకూడదు. గింజ విత్తేముందు పొలంలో నీరు పెట్టాలి. ఆ తరువాత గింజలు మొలకెత్తే వరకు 3-4 రోజులకొకసారి నీరు పెట్టాలి. ఈ తరువాత పాదు చుట్టూ 3-5 సెం.మీ. మందం మట్టి ఎండినట్లుగా ఉన్నప్పుడు నీరు ఇవ్వాలి. మామూలుగా వారానికి ఒకసారి చొప్పున తడులు ఇవ్వాలి. వేసవి పంటకు నాలుగైదు రోజులకొకసారి నీరు ఇవ్వాలి.

సస్యరక్షణ - పురుగులు :

గుమ్మడి పెంకు పురుగులు : పిల్లపురుగులు పెరుగుదల దశలో ఆకులను, పూలను కొరికి తింటాయి. తీవ్ర దశలో ఆకులను, పూలను పూర్తిగా తిని నష్టాన్ని కలుగజేస్తాయి. దీని నివారణకు కార్బరిల్ 50 శాతం పొడి లేదా మలాథియాన్ 2 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి చల్లాలి.

పొట్ల ఆకుపురుగు : గొంగళి పురుగులు పంట పెరుగుదల దశలో మరియు పూతదశలో ఆకులను కొరికి తినేస్తాయి. దీని నివారణకు ఎండోసల్ఫాన్ లేదా క్విినాల్ ఫాస్ 2 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పూతకు ముందు దశలో చల్లాలి.

పండు ఈగ : పూత దశలో తల్లి ఈగలు వుప్పుల పై గ్రుడ్లను పెడతాయి. ఇవి పూత, పిందెలలోనికి చేరి కాయలను తిని నష్టపరుస్తాయి. దీని నివారణకు పూత, పిందె దశలో ఎండోసల్ఫాన్ 2 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి 10 రోజుల వ్యవధితో పిచికారి చేయాలి. 100 మి.లీ. మలాథియాన్ ౦ 100 గ్రా. చక్కెర లేదా బెల్లం పాకం లీటరు నీటిలో కలిపి మట్టి ప్రమిదల్లో పోసి పొలంలో అక్కడక్కడ పెట్టాలి. ఇది విషపు ఎరగా పనిచేస్తుంది.

సస్యరక్షణ - తెగులు

తెగుళ్ళు బూజు తెగులు : ఒక మాదిరి వర్షంతో కూడుకొన్న చల్లని వాతావరణంలో అశిస్తుంది. మొదట్లో లేత ఆకువచ్చు, ముదురాకువచ్చు కలిసి మొజాయిక్ వలె కన్పిస్తుంది. తర్వాత ఆకుల పైభాగాన పసుపు రంగు మచ్చలు, అడుగుభాగాన ఊదారంగు మచ్చలు, బూజు వంటి పదార్థం ఏర్పడుతుంది. ఆకులు పండు బారి ఎండిపోతాయి. దీని నివారణకు మాంకోజెబ్ 2.5 గ్రా. లేదా మెటలాక్విల్ ఎమ్.జెడ్. 2 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి

చేయాలి.

బూడిద తెగులు

: ఆకుల పై బూడిద గాన ముందుగా తెలుపు లేదా బూడిదరంగులో చిన్న మచ్చలు ఏర్పడి తర్వాత తెల్లని పొడివంటి

(బూడిద) వదార్దం ఏర్పడుతుంది. ఆకులు వండుబారి ఎండిపోతాయి. లేత ఆకుల కన్నా దాదాపు 20 రోజుల వయసున్న ఆకుల పై ఈ తెగులు ఎక్కువగా అశిస్తుంది. 1 మి.లీ. ట్రైడిమార్ప్ లేదా 1 మి.లీ. డైనోకాప్ లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

వ్యుజ్జేరియం వేరుకుళ్ళు తెగులు : దీన్ని ఎండుతెగులు అని కూడ అంటారు. తెగులు సోకిన తీగలు వడలిపోయి అకస్మాత్తుగా ఎండిపోతాయి. ఆకులు వాడిపోతాయి. ఈ శిలీంధ్రం భూమిలో వుండి వ్యాపిస్తూ వుంటుంది. నివారణకు కాపర్ ఆక్సైడ్ మందును లీటరు నీటికి 3 గ్రా. చొప్పున కలిపిన ద్రావణాన్ని మొక్క మొదలు చుట్టూ నేల తడిచేలా పోయాలి. పదిరోజుల వ్యవధిలో 2-3 సార్లు చేయాలి. ఈ శిలీంధ్రం భూమిలో వుంటుంది కనుక పంటమార్పిడి చేయాలి. అఖరి దుక్కిలో వేపపిండి 250 కిలోలు/ ఎకరాకు వేసి కలియదున్నాలి. పంటవేసిన తర్వాత ట్రైకోడెర్మా విరిడి అనే కల్చర్ ను భూమిలో పాదుల దగ్గర వేయాలి.

వెరి తెగులు : ఆకుల ఈనెల మధ్య మందంగా చారలు ఏర్పడి, పెళుసుగా మారి, గిడసబారిపోయి, పూత, పిందె అగి పోతుంది. దీని నివారణకు తెగులు సోకిన మొక్కలను పీకి నాశనం చేయాలి. తెగులును వ్యాప్తి చేసే పేనుబంక పురుగులను లీటరు నీటికి 2 మి.లీ. చొప్పున డైమిథోయేట్ లేదా మిథైల్ డెమటాస్

కలిపి పిచికారి చేసి నివారించుకోవాలి.

అంత్రాక్సోస్ (పక్షికన్ను తెగులు) : ఆకుల పై, కాయలపై గుండ్రని చిన్న మచ్చలు ఏర్పడి, ఎండి రాలిపోతాయి. పిందె దశలో

రాలిపోతాయి. దీని నివారణకు తెగులును గమనించిన వెంటనే కాపర్ ఆక్సైడ్ 3 గ్రా. లేదా కార్బండిజిమ్ 1 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి 10 రోజులకు ఒకసారి చొప్పున రెండుసార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

సేంద్రియ పద్ధతిలో - సస్య రక్షణ

రసం పీల్చే పురుగులు : రసం పీల్చే పురుగులు మొక్క లేత భాగాల నుంచి రసం పీల్చుతాయి. ఇవి సోకితే ఆకులు పసుపు రంగుకు మారి ఆకు ముడత ఏర్పడుతుంది. ఆకులు వాడిపోతాయి. పచ్చదోమ, పేనుబంక, తెల్లదోమ మొదలైనవి అశించిన వెంటనే 50 లీటర్ల నీటిలో 2.5 కిలోల వేప పిండితో చేసిన కషాయం పిచికారి చేసుకోవాలి. పసుపు, తెలుపు, నీలం రంగు జిగురు వూసిన పథాలను అమర్చుకోవాలి. వేరు, కాండం కుళ్లు తెగులు నివారణకు 50 కిలోల వేపపిండిని ఒక కిలో ట్రైకోడెర్మా విరిడిని, 50 కిలోల పశువుల పేదను కలుపుకొని చల్లుకోవాలి. ఆకులు తినే పురుగులు: ఆకులు తినే పురుగుల వల్ల కూరగాయ మొక్కల ఆకులు, కాయలపై రంధ్రాలు ఏర్పడతాయి. పురుగు ప్రీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే ఆకుల ఈనెలు మాత్రమే మిగులుతాయి. ఆకుమచ్చ తెగులు నివారణకు 5 కిలోల పశువుల పేద, 5 లీటర్ల పశువుల మూత్రం, 5 లీటర్ల నీటిని కలిపి 5 రోజుల పాటు మురగబెట్టిన తరువాత 6వ రోజు 250 గ్రాముల ఇంగువను 100 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి. కాయ తొలిచే, మొవ్వు తొలిచే పురుగులను అరికట్టడం కోసం లింగాకర్షక బుట్టలను అమర్చుకోవాలి. శనగపచ్చ పురుగు నుంచి రక్షణకు పసుపు రంగు గల బంతిని ఎర పంటగా వేసుకోవాలి.

కాండం కుళ్లు తెగులు: కాండం కుళ్లు తెగులు సోకితే మొక్కలు మొదళ్లలో కుళ్లి, ఒరిగిపోయి చనిపోతాయి. మొక్కలు నాటే ముందే వేప పిండిని మట్టిలో కలిపి ఆ తర్వాత మొక్కలను నాటుకుంటే ఈ తెగులు రాదు.

ఆకులపై మచ్చలు, నివారణ: ఆకులపై మచ్చల తెగులు నివారణకు వేపకషాయం పిచికారి చేయాలి. ఆకులపై బూడిదలా ఏర్పడటం (బూడిద తెగులు): బూడిద తెగులు నివారణకు 5 లీటర్ల పశువుల మూత్రం, 200 గ్రాముల ఇంగువ లేదా 5 శాతం మజ్జిగ పిచికారి చేసుకోవాలి.

పంట పెరుగుదల క్రమబద్ధీకరణ సేంద్రియ ద్రావణాలు :

విత్తిన నెల రోజుల నుండి 10 రోజుల వ్యవధిలో 3 శాతం పంచగవ్యం పిచికారి చేయాలి. విత్తిన నెల రోజుల నుండి 15 రోజుల వ్యవధిలో ఎకరానికి 200 లీ. జీవామ్మతం సాగు నీరు ద్వారా అందించాలి. పొట్లలో పూతరాలుడు నివారించేందుకు 25 గ్రా. ఇంగువను లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి. విత్తిన నెల రోజుల నుండి 15 రోజుల వ్యవధిలో 10 శాతం వర్మివాష్ పిచికారి చేయాలి. విత్తిన 65వ రోజున 1 గ్రా. కొమ్ము నిలికా 20 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి.

జీడిమామిడి - లాభాల ఒడి

రైతులకు అధిక ఆదాయం ఇచ్చి, లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పించేది జీడిమామిడి పంట. అయితే ఇందుకు హెక్టారుకు ఉత్పాదకత పెంచడం అత్యవసరం మనదేశంలో జీడిపప్పు వినియోగం తలసరి 100 గ్రాములుగా ఉంది. మారుతున్న అభిరుచుల నేపథ్యంలో ఇది రెట్టింపు అయ్యే అవకాశం ఉంది. అందువల్ల జీడిమామిడి సాగును పెద్ద ఎత్తున సాగు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకు రైతులు పాటించాల్సిన మొలకువలను తెలుసుకుందాం.

మన దేశంలో టల పునరుద్ధరణ :

మన రాష్ట్రంలో నుమారు 1,25,000 హెక్టార్లలో జీడిమామిడి సాగువుతోంది. అయితే వీటిలో 60%-70% జీడి చెట్లు 30-40 సంవత్సరాలవి కావడం గమనార్హం. వాటి నుంచి హెక్టారుకు 200 కిలోల జీడిగింజల దిగుబడి మాత్రమే వస్తోంది. ఇవి ఎక్కువగా రంపచోడవరం, సీతంపేట, పార్వతీపురం తదితర ప్రాంతాల్లో ఎక్కువగా ఉన్నాయి. చెట్ల మధ్య ఎక్కువ ఖాళీ లేకపోవడం వల్ల గాలి, వెలుతురు రాదు. ఇలాంటి

చెట్లకు గుబురుగా ఉన్న కొమ్మలు, అడ్డదిడ్డంగా పెరిగేవి, ఎండు కొమ్మలు కత్తిరించి వేయాలి. దీనివల్ల చెట్ల మధ్య అంతర కృషికి అవకాశం ఉంటుంది. దీంతో కొత్త చిగురు కొమ్మలు వచ్చి అవి ముదిరి పుష్పకాండలు ఎక్కువగా వస్తాయి.

ఈ కత్తిరింపు పని జూన్ - జూలై నెలల్లో పూర్తి చేయాలి. కత్తిరించిన తర్వాత గాయాలకు బోర్డో పేస్టుతో వీటరుకు 10 మి.లీ. క్లోరోఫైరిఫాస్ మందు కలిపి అద్దాలి. దీనివల్ల కాండం, వేరుపురుగు నివారణ చేపట్టవచ్చు.

అంటుమొక్కలు : అధిక దిగుబడికి అంటుమొక్కలు ఎంతగానో మేలు. నాణ్యమైన అంటుమొక్కలతో కాపు త్వరగా వచ్చి 3వ సంవత్సరం నుంచి కాపు మొదలవుతుంది. డా. వై.ఎస్.ఆర్. విశ్వవిద్యాలయం ఆధ్వర్యంలోని బాపట్ల వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానం విడుదల చేసిన రకాలు బీపీపీ-5, బీపీపీ-8, బీపీపీ-9, బీపీపీ-10, బీపీపీ-11 రకాలు మన రాష్ట్రానికి అనువైనవి.

కత్తిరింపులు :

జీడిమామిడిలో కొమ్మ కత్తిరింపులు మొక్కలు నాటిన సంవత్సరం నుండి మొదలుపెట్టాలి. ముందుగా అంటు భాగం కింద నుండి వచ్చే చిగుర్లు, నీటి కొమ్మలను ఎప్పుడీకప్పుడు తీసేస్తూ ఉండాలి.

లేత తోటల్లో నేలకు ఆనుకొని ఉన్న కింది కొమ్మలను కత్తిరించి గుండ్రంగా, గొడుగు ఆకారంలో మొక్కలు ఉండే విధంగా కత్తిరించాలి. ఇలా మొదటి నాలుగేళ్లు చేయాలి.

మదురు తోటల్లో రెండేళ్ళకోసారి జులై, ఆగస్టు నెలల్లో ఎండు కొమ్మలు, కాపుకాయని వాటిని, ఎప్పుడూ నీడలో పెరిగే వాటిని కత్తిరించి తోటను శుభ్రంగా ఉంచాలి. తగినంత సూర్యరశ్మి, వెలుతురు, గాలి సోకి లేత కొమ్మలు ఎక్కువగా వచ్చి దిగుబడి పెరుగుతుంది.

కత్తిరించిన భాగాలకు శిలీంధ్రాలు సోకకుండా పెద్ద కొమ్మలకు 10 శాతం బోర్డో పేస్టు పూయాలి. చిన్న మొక్కలకు 11 శాతం బోర్డో మిశ్రమాన్ని పిచికారి చేయాలి.

సమీకృత పోషక యాజమాన్యం : జీడిమామిడి చెట్లు ఎరువులకు బాగా స్పందిస్తాయి. ప్రతి సంవత్సరం కొత్త చిగుర్లు వచ్చి వాటి నుండి పూత కొమ్మలు వచ్చి ఫలసాయం వస్తుంది. రసాయనిక ఎరువులతో పాటు, సేంద్రియ ఎరువుల వాడడం

ఎంతో అవసరం. సిఫారుసు చేసిన ఎరువులు మోతాదు ఏడాదికి రెండుసార్లు వేయాలి. మొదటి దఫా జూన్-జూలై నెలల్లో వేయాలి. రెండో దఫా ఆగస్టు-సెప్టెంబరుల్లో వేయాలి. చెట్టు వయసును బట్టి మొదట చుట్టూ, మొదలు నుండి 0.5 మీ. - 1.5 మీ. దూరంలో 15 సెం.మీ. లోతు, 25 సెం.మీ వెడల్పు గల గాడిని తవ్వి ఎరువు వేసి, గాడిని మట్టితో కప్పాలి. నేలలో తగినంత తేమ ఉన్నప్పుడు మాత్రమే ఎరువు వెయ్యాలి. చెట్టు వయస్సును బట్టి రసాయన ఎరువులతో పాటు, చివికిన పశువుల ఎరువు (30-40 కిలోల) లేదా కంపోస్టు వాడాలి. ఐదేళ్ళు, ఆపైన వయస్సు గల చెట్లకు 1100 గ్రాముల యూరియా, 750 గ్రా. ఎస్.ఎస్.పీ 1200 గ్రా. మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్‌ని వర్షాధార ప్రాంతాల్లో ఆగస్టు-సెప్టెంబరుల్లో, నీటి వసతి ఉన్న భూముల్లో పైన చెప్పినట్టుగా రెండు సార్లు వేసుకోవాలి.

నీటి యాజమాన్యం : జీడిమామిడి మొక్కలు నాటిన తర్వాత మొదటి రెండేళ్ళు తప్పక నీటి తడులు ఇవ్వాలి. పిందె, కాయ పెరిగే సమయంలో నీరు పెడితే కాయ, గింజ సైజు పెరుగుతాయి. నవంబరు-డిసెంబరుల్లో నీటి తడులు ఆపేస్తే పూత కొమ్మలను అధిక సంఖ్యలో వచ్చే విధంగా చేయవచ్చు.

నీరు పారబెట్టే విధానం ద్వారా పూత వచ్చిన తర్వాత 15 రోజుల కొకసారి చెట్టుకు 200 లీటర్ల నీరు అందించాలి. డ్రిప్ పద్ధతిలో అయితే జనవరి నుండి నాలుగు రోజులకొకసారి చెట్టుకు 80 లీటర్ల వంతున అందించాలి.

అంతర పంటల సాగు : జీడిమామిడి తోటలు బాగా పెరిగి కావునకు రావటానికి 4-5 సం॥లు పడుతుంది. ఈ సమయంలో నీటి వసతి ఉన్న భూముల్లో అంతర పంటలు సాగు చేయటం వలన కొంత ఆదాయం పొందవచ్చు.

జీడిమామిడిలో వర్షాధారంలో పెసలు, మినుము, పశుగ్రాసాలు, పూలు, ఆకుకూరలు మరియు పైనాపిల్ వంటి పంటలను అంతర

పంటలుగా సాగుచేయవచ్చు. అంతర పంటలు కలుపు నివారణకు దోహదపడతాయి. పప్పుదినుసు పంటలను అంతర పంటలుగా పండించటం వలన భూసారం పెరిగి జీడిచెట్లకు మరింత ప్రయోజనం కలుగుతుంది. జీడిమామిడి తోటలో మొదట 1-2 సం॥ల వరకు అంతర సాగు శ్రేష్టం. జీడిమామిడి చెట్ల వేరు వ్యవస్థ దెబ్బతినకుండా దుక్కి చేసిన భాగము చేసిన దూరంలో అంతర పంటలు సాగు చేయాలి. ప్రధాన పంటలతో పాటు అంతర పంటలకు సరిపడ ఎరువులను అందించాలి. ముఖ్యంగా బంతి, కనకాంబరం, వేరుశనగ, ఆకుకూరలు, తీగజాతి కూరగాయలను అంతర పంటలుగా జీడిమామిడిలో సాగుచేసి అదనపు ఆదాయాన్ని పొందవచ్చు.

ఈ పురుగు ఆశించిన చెట్లను ముఖ్యంగా ముదిరిన దశలో రక్షించటం కష్టమైన పని. కాబట్టి ప్రారంభ దశలోనే గుర్తించి నివారణ చర్యలు చేపట్టాలి. పురుగు సోకిన చెట్లను మొదటి దశలోనే గుర్తించి పై బెరడు తొలచి కాండం, వేర్ల లోపల దాగియున్న లద్దె పురుగులను ఇసుప చువ్వులు గుచ్చి బయటకు లాగి నిర్మూలించాలి. చెట్టు కాండం మొదలు మూడు అడుగుల ఎత్తు వరకు మరియు భూమి పై కనబడే వేర్లు బాగా తడిచేలా 5 శాతం వేపనూనె ద్రావణాన్ని (5 మి.లీ. లీటరు నీటికి) 4 నెలలకు ఒకసారి చొప్పున సంవత్సరంలో 3 సార్లు పిచికారి చేయాలి లేదా పూత పూయాలి. చెట్ల బెరడును తొలగించి, లోపల ఉన్న లద్దె పురుగులు నిర్మూలించి, ఆ తొలగించిన బెరడు మీద క్లోరిఫైరిఫాస్ 20 ఇ.సి. 10 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి. కీటకం ఆశించుట వలన చనిపోయిన చెట్లను వేర్లతో సహా పెకిలించి లోపల దాగి ఉన్న లార్వాలను, కోశస్థ దశలను నావనం చేయాలి. ఈ విధంగా సమగ్ర సస్యరక్షణ చర్యలు పాటించుట ద్వారా ఈ పురుగు వ్యాప్తిని అరికట్టవచ్చును.

డా. కె. ఉమామహేశ్వరరావు, బి. నాగేశ్వరరెడ్డి, జి. దిలీప్ బాబు
జీడిమామిడి పరిశోధనా స్థానం, బాపట్ల

చెరకు కొత్త వంగదాలు

వశిష్ట

2009 A 107 చెఱకు గడల దిగుబడి : 130 (హె॥కు టన్నులలో). చెఱకు రసంలో సుక్రోజు శాతం : 20.00. పురుగులు, తెగుళ్ళు ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు ప్రతిస్పందన: ఎర్రకుళ్ళు తెగులు, కాటుక తెగులును, మధ్యస్థంగా నిరోధిస్తుంది. వడలు తెగులును తట్టు కొంటుంది. బెట్ట వాతావరణాన్ని తట్టుకొంటుంది. కాండం తొలుచు పురుగుని తక్కువగా నిలువరిస్తుంది.

ప్రత్యేక లక్షణాలు : చెఱకు కోత అనంతరము కూడా గడ చివర్లు పచ్చదనం తగ్గకుండా పశువుల మేతగా ఉపయోగ పడుతుంది. ఈ క్లోన్ కోత అనంతరం 76 గం॥ వరకు కూడా నాణ్యత తరిగిపోకుండా వుంటుంది (సుక్రోజు శాతం). ఈ రకము వర్షాధారపు ప్రాంతాలకు, తక్కువ నీటి వసతి గల ప్రాంతాలకు, లేటుగా నాటి, సమృద్ధి వర్షపాతము గల ఉప్పు చౌడు నేలలు గల ప్రాంతాలకు అనువైన రకము. పిలక తోటలకు అనువైన రకము.

2006 A 223

చెఱకు గడల దిగుబడి : 120 - 125 (హె॥కు టన్నులలో) చెఱకు రసంలో సుక్రోజు శాతం : 19.50

అనుకూలత : త్వరగా పక్వానికి వస్తుంది, సాధారణంగా వడి పోకుండా నిలువుగా పెరుగుతుంది. నీటి వసతి సమృద్ధిగా ఉన్న మరియు తక్కువగా వున్న ప్రాంతాలకు కూడా అనుకూలమైన రకము. వర్షాధార మరియు నీరు నిలువ వుండే ప్రాంతాలకు అనువైన రకము. పిలక తోటలకు మరియు బెల్లం తయారీకి అనువైన రకము. చెఱకులో ఎర్రకుళ్ళు, వడలు తెగులు, పొలును వ్యాధిని మధ్యస్థంగా నిరోధిస్తుంది. చౌడు నేలలకు అనువైన రకము. కోత అనంతరము 76 గం॥లు వరకు కూడా నాణ్యత తరిగిపోకుండా వుంటుంది.

నవీన్

2009 ఎ 252 :

చెఱకు గడల దిగుబడి : 125 (హె॥కు టన్నులలో). చెఱకు రసంలో సుక్రోజు శాతం : 19.5. పురుగులు, తెగుళ్ళు ప్రకృతి వైపరీత్యాలను తట్టుకొనుట : ఎర్రకుళ్ళు తెగులును నిరోధిస్తుంది. వడలు తెగులుని తట్టుకుంటుంది.

కాండం తొలిచే పురుగుని మధ్యస్థంగా తట్టుకుంటుంది. **సాధారణ లక్షణాలు :** ఈ రకము కోత తరువాత కూడా 76 గం॥ వరకు నాణ్యత తరిగిపోకుండా (సుక్రోజు శాతం) వుంటుంది. ఈ రకము వర్షాధారము తక్కువ నీటి వసతి అలభ్యంగా నాటుకొనుటకు, ఉప్పు చౌడు నేలలకు మరియు సమృద్ధి వర్షపాతము ఉన్న ప్రాంతాలకు అనువైన రకము

2010 A 229

గడల దిగుబడి : 125(హె॥కు టన్నులలో) సుక్రోజు శాతం : 19.50 చక్కెర దిగుబడి (హెక్టారుకు టన్నులలో) : 16.50

ప్రత్యేక లక్షణాలు : ఎర్రకుళ్ళు తెగులును నిరోధిస్తుంది. కాటుక తెగులును తట్టుకుంటుంది. పిలక తోటలకు మంచి రకము. నీటివసతి, తక్కువ నీటి వసతి, వర్షాధార ప్రాంతాలకు అనువైన రకము

డా. ఆదిలక్ష్మి, చెరుకు వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానం అనకాపల్లి

పొటాష్ ప్రాముఖ్యత - మెళకువలు

పొటాష్ పోషకాన్ని మొక్కలు పొటాష్ యం ౦౯౫౦ లో తీసుకుంటాయి, ౨౫౦౦౩౦ పొటాష్ యం ౦ పోషకం తగినంత వౌతాదంలో అందినప్పుడు పైరు

పైర్లకు అందించవచ్చు.

మ్యూరేట్ ఆప్ పొటాష్ (పొటాషియం క్లోరైడ్) ఎరువు పూర్తిగా నీటిలో కరుగుతుంది. ఇందులో 60 శాతం పొటాష్ మరియు 48 శాతం క్లోరైడ్ కూడా ఉంటుంది, సాధారణంగా తెల్లటి స్ఫటికాలుగా ఉండి, ముడి పదార్థం లభించిన ప్రదేశాన్ని బట్టి ఎరువు, తెలుపు కలిపిన చిన్న పలుకులుగా ఉండవచ్చు. ఇది అన్నీ రకాల నేలలకు సాధారణ పైర్లకు వేసుకోవచ్చు అయితే ఉప్పు స్వభావం కలిగిన నేలల్లో వాడకూడదు. క్లోరైడ్ వలన నాణ్యత దెబ్బతినే పొగాకు, బంగాళాదుంప పైర్లకు మాత్రం వాడరాదు. ఈ పైర్లకు సల్ఫేట్ మూలకంతో ఉన్న పొటాష్ వాడుకోవాలి.

ఆరోగ్యంగా దృఢంగా ఉంటాయి. మొక్కలలో జరిగే జీవ రసాయన క్రియలకు, ఆకులలో తయారైన పిండి పదార్థం ఇతర భాగాలకు చేరేందుకు, ఎంజైముల తయారీలోనూ పొటాష్ ఎంతగానో ఉపయోగ పడుతుంది. పైరుకు రోగ నిరోధక శక్తిని కలిగించి పురుగులకు, తెగుళ్ళకు త్వరగా లోనవకుండా రక్షణ నిస్తుంది, శాఖీయ భాగాలను, కాండాన్ని బలపరిచి నేలపై వాలిపోవీయదు, గింజకట్టు పూర్తిగా, బరువుగా ఉండి నాణ్యత పెరుగుతుంది. ప్రత్యేకించి పండ్లు, కూరగాయలు మొదలగు పంటలలో నాణ్యత

సల్ఫేట్ ఆప్ పొటాష్ (పొటాషియం సల్ఫేట్) లో 50 శాతం పొటాష్ తో పాటు 18 శాతం గంధకం కూడా ఉంటుంది. ఇది నీటిలో పూర్తిగా కరుగుతుంది. ఇది అన్నీ రకాల పైర్లకు వాడుకోవచ్చు కానీ మార్కెట్లో ధర కొంచెం ఎక్కువగా ఉంటుంది. నాణ్యత కోసం పొగాకు, బంగాళ దుంప, నిమ్మ, ద్రాక్ష, అరటి, మిరప పైర్లకు వాడుకోవచ్చు. భూసార పరీక్షల అనుసరించి అవసరానికి అనుగుణంగా పొటాష్ యజమాన్యం పైర్లలో చేపట్టాలి. మెట్ట పైర్లలో ఒకసారి, మాగాణి, ఆరుతడి పైర్లలో రెండుసార్లు సిఫారసు మేరకు మోతాదును వేసుకోవాలి. పొటాష్ ను అందించే జీవన ఎరువులను విరివిగా వాడడంవలన పొటాష్ పైర్లకు బాగా ఉపయోగపడి వినియోగ సామర్థ్యం పెరుగుతుంది. మనరాష్ట్రంలో కొన్ని రకాల అవరాలకు కేవలం నేలలో లభ్య మయ్యే పొటాష్ సరిపోవటం వలన వాటికి పొటాష్ ను సిఫారసు చేయడం లేదు. పొటాష్ ధరలు ఎక్కువగా ఉండటంవలన రైతులు అవసరం మేరకు భూసార పరీక్షలను సుసరించి శాస్త్రీయంగా పొటాష్ యజమాన్యం చేపడితే తక్కువ ఖర్చుతో నాణ్యమైన దిగుబడిని పొందవచ్చు.

అరటి, వేరుశనగ, కొబ్బరి పైర్లు పొటాష్ పోషకాన్ని ఎక్కువగా తీసుకుంటాయి.

పైరులో పొటాష్ లోపించినప్పుడు ముదురు ఆకుల అంచులు ఆకుపచ్చని రంగునుండి పసుపుగా మారి ఎండిపోవడం, ఆకు మొనలు గోధుమ రంగుగా మారి దిగువభాగానికి విస్తరిస్తాయి. పెరుగుదల మందగించి మొక్క గిడసబారుతుంది, కాండం బలంగా ఉండక సులభంగా వాలిపోయి, చీడ పీడలకు త్వరిత గతిన లోనవుతుంది, తద్వారా పంట నాణ్యత మరియు దిగుబడి తగ్గిపోతుంది. పండ్లు, కూరగాయ పంటలలో రంగు, రుచి, వాసన, రవాణాలో నిల్వ ఉండే గుణం బాగా క్షీణిస్తాయి.

మార్కెట్లో ఎక్కువగా లభ్యమౌతున్న పొటాష్ ఎరువులు: మ్యూరేట్ ఆప్ పొటాష్ (60%), సల్ఫేట్ ఆప్ పొటాష్ (50%), 14-35-14 (14%), 19-19-19 (19%), 14-28-14 (14%), 14-00-35 (35%) మొదలైనవి.

పైర్లకు పొటాష్ పోషకాన్ని మ్యూరేట్ ఆప్ పొటాష్ సల్ఫేట్ ఆప్ పొటాష్ వంటి నూటి ఎరువుల ద్వారా గానీ లేదా పొటాష్ ఎరువు కలిగిన కాంప్లెక్స్ ఎరువుల ద్వారా గానీ

డా.పి.వెంకట సుబ్బయ్య, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త, డా. కె.అన్నీ మృధుల, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త, ఉప్పు నీటి పరిశోధనా స్థానం, బాపట్ల

సుగంధ మొక్కల మూలికలతో ఆరోగ్య పానీయం

నన్నారి మొక్కను “సర్పపరిల్ల” అని కూడా అంటారు మరియు ఈ యొక్క శాస్త్రీయ నామం “హెమిడెస్మస్ ఇండికస్”. ఇది అపోసైనేసియే కుటుంబానికి చెందిన సుగంధ

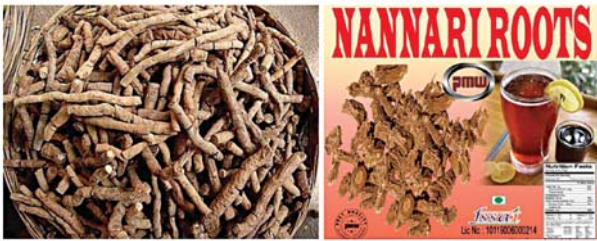
ఈ మొక్క భారతదేశం అంతటా ఉష్ణ సమశీతోష్ణ ప్రాంతాలలో అధికంగా సాగు చేస్తారు. ఈ మొక్క ఆకులను, వేర్లను ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారు. ఎండిన సర్పపరిల్ల వేర్ల నుండి తయారు చేసిన పానీయమే “నన్నారి”. ఎన్నో పోషక విలువలు కలిగిన నన్నారిని తక్కువ ఖర్చుతో ఇంట్లోనే తయారు చేసుకోవచ్చు. ‘నన్నారి’ అని పిలవబడే మొక్క వేర్లు వేసవి తాపాన్ని తీర్చడంలో మన శరీరానికి ఉపయోగపడే ఒక అద్భుత సుగంధ మూలిక సాధారణ వేసవి వ్యాధుల నుండి రక్షించే ఔషధ గుణం కూడా కలిగి ఉంటుంది.

నన్నారి మొక్క ఉపయోగాలు : నన్నారి మొక్క వేర్లను నన్నారి షర్బత్ తయారీకి ఉపయోగిస్తారు.

తమిళనాడులో నన్నారి మొక్క ఆకులను పచ్చళ్ళు, ఔషధాల తయారీలో వినియోగిస్తారు.

పోషక విలువలు : నన్నారి లో విటమిన్ ‘సి’, ‘ఇ’ మరియు తక్కువ మోతాదు లో కాల్షియం, ఇనుము, మెగ్నీషియం, ఫాస్ఫరస్, పొటాషియం, సోడియం, జింక్ ఉంటాయి.

ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు : నన్నారి షర్బత్ లో గల ఔషధ గుణాల వలన శరీర నొప్పులు తగ్గటమే కాకుండా శరీరాన్ని చల్లబరుస్తుంది రక్తాన్ని శుద్ధి చేయడంతో పాటు మలబద్ధకం, మరియు ఆమ్లత్వం నుండి ఉపశమనాన్ని అందించే ఔషధ గుణాన్ని నన్నారి వేర్లు కలిగి ఉంటాయి.

ఇవి కాకుండా కాలేయం, ప్లీహము వాపులు, మూత్ర సంబంధిత రుగ్మతలు, స్వాసలోపం, రక్తహీనత, రుమటాయిడ్ ఆర్థరైటిస్లకు ప్రభావవంతంగా పని చేస్తుంది. ప్రతి రోజు నన్నారి పానీయాన్ని అల్పాహారానికి ముందుగా తీసుకోవటం వలన

ఆరోగ్యానికి ఎంతో మేలు సమకూరుతుంది.

పానీయం తయారీ : 250 గ్రా వేర్లకు గాను 2.5 నుండి 3 లీటర్ల నన్నారి పానీయం తయారవుతుంది.

కావలసిన పదార్థాలు: నన్నారి వేర్లు - 250 గ్రా పంచదార - 2.5 కిలోలు సజ్జా గింజలు - 50 గ్రా నిమ్మ కాయలు - 10 సోడా -2 లీటర్లు

తయారీ విధానం: ముందుగా 250 గ్రా ల నన్నారి వేర్లను తీసుకోవాలి. వేర్లను నీటితో శుభ్రం చేయాలి. శుభ్ర పరచిన వేర్లను 6 లీటర్ల నీటిలో 12 గంటల పాటు నానబెట్టాలి. తరువాత 6 లీటర్ల నీటిని వేర్లతో పాటు సగానికి సగం 3 లీటర్లు అయ్యే వరకు మరిగించాలి. ఇలా మరిగించిన నన్నారి పానీయాన్ని గోరు వెచ్చగా అయిన తరువాత వడపోయాలి. వడపోసిన నన్నారి పానీయంలో 2.5 కిలోల పంచదార వేసి 1 గంట పాటు మరిగించాలి. ఇప్పుడు తయారయిన పానీయాన్ని చల్లారాక ప్లాస్టిక్ బాటిల్లో నిల్వ చేసుకోవాలి. ఇది సుమారుగా 1-2 నెలల వరకు గది ఉష్ణోగ్రత ప్రాజెక్ట్ అయితే దాదాపు 6 నెలల వరకు నిలువ వుంటుంది. 1 లీటరు నన్నారి పానీయంతో సుమారుగా 30 గ్లాసుల (1 గ్లాసు @ 200 ml) నన్నారి షర్బత్ తయారు చేసుకోవచ్చు.

నన్నారి షర్బత్ తయారు చేయు విధానం : ఒక గ్లాస్ తీసుకొని 20-30 మి.లి నన్నారి ని వేసుకొని సగం కత్తిరించిన నిమ్మకాయ ఒకటి వేసుకోవాలి. తర్వాత ఒక స్పూన్ సజ్జా విత్తనాలు, 3-4 ఐస్ ముక్కలు, తగినన్ని నీళ్ళు కలుపుకొని తీసుకొంటే చల్ల చల్లని నన్నారి షర్బత్ రెడీ.

డా.డి. తిరుపాల్, శాస్త్రవేత్త, డా. బి. విజయశ్రీ, శాస్త్రవేత్త, యన్. నాగరాజ్, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, డా. పి. నాగార్జున రెడ్డి, శాస్త్రవేత్త, వి. అనూష, వ్యవసాయ విద్యార్థి,

పార్థీనియం - నివారణ

పార్థీనియం ఏక వార్షిక కలుపు మొక్క. దీనిని వయ్యారి భామ, క్యారెట్ గడ్డి, టి.బి. ఆకు, ముక్కు పుడక ఇలా రకరకాల పేర్లతో పిలుస్తారు. ఈ కలుపు మొక్క పంట పొలాల్లో వుంటే పంటలలో వచ్చే అన్ని రకాల వైరస్లకు ఆవాసంగా వుండటమే కాక, దీని వేర్ల ద్వారా విడుదలైన రసాయనాల వలన పంట దిగుబడులు గణనీయంగా తగ్గుతాయి. దీనివలన మానవులకు, పశువులకు శ్వాస సంబంధ, చర్మ సంబంధ వ్యాధుల ఉధృతి ఎక్కువ అవుతుంది.

పార్థీనియం మొక్క ఎటువంటి ప్రతికూల పరిస్థితులలోనైనా అతి తొందరగా వ్యాప్తి చెందుతుంది. విత్తనాలు తేలికగా వుండి, సరాసరి ప్రతి మొక్క 25,000 నుండి 30,000 విత్తనాల వరకు తయారు చేయడమే కాకుండా, కాండము మీద భూమికి దగ్గరగా వున్న శాఖీయ మొగ్గల నుండి కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది. వేసవి పొలాల్లో తగినంత తేమ లేనపుడు ఈ కలుపు మొక్క పెరుగుదల నియంత్రించుకొని వర్షాలు పడిన వెంటనే వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

పార్థీనియం నిర్మూలనా కార్యక్రమాన్ని రైతు సోదరులందరూ సామూహికంగా చేపట్టాలి.

పార్థీనియం మొక్కలను వేర్లతో సహా పూతకు రాకముందే పీకి వేయాలి.

పార్థీనియంలో అధిక మొత్తంలో నత్రజని, భాస్వరం, పొటాష్ వుండటం వల్ల దీని నుండి కంపోస్టు తయారు చేసుకోవచ్చు.

కసివింద అనే మొక్క విత్తనాలు సేకరించి, ఈశాన్య రుతు పవనాలు పడిన వెంటనే పార్థీనియం ఉధృతి ఎక్కువగా వున్న ప్రాంతాల్లో చల్లడం వల్ల వీటి నుండి విడుదలయ్యే రసాయనాలు పార్థీనియం విత్తనాల మొలక శాతాన్ని గణనీయంగా తగ్గిస్తాయి. తర్వాత కసివిందను పచ్చిరొట్టగా ఉపయోగించుకోవచ్చు.

పంట లేని ప్రాంతాల్లో వయ్యారిభామ నివారణకు 2, 4 డి సోడియం సాల్ట్ 5 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పూతకు రాకముందే పిచికారీ చేయాలి.

మొక్కజొన్న, జొన్న మరియు చిరుధాన్య పంటల్లో విత్తిన వెంటనే అట్రాజిన్ 4 గ్రాములు లీటరు నీటికి కలిపి పశుగ్రాస పంటల్లో మెట్రిబ్యుజిన్ 3 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పంట మొలకెత్తిన 20-30 రోజులకు కలుపు మొక్కలపై బాగా పడేట్లు పిచికారీ చేయాలి.

పార్థీనియం సమగ్రంగా నిర్మూలించాలంటే గ్రామంలోని రైతులందరూ కలిసి యుద్ధ ప్రాతిపదికన ఒకే సమయంలో చేబడితే సాధ్యం అవుతుంది.

జె. శశికళ, వ్యవసాయ అధికారి,
రైతు శిక్షణ కేంద్రం, చిత్తూరు

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలితో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

విత్తన ధృవీకరణ ఇలా..

విత్తన ధృవీకరణ అనేది జన్యు గ్రూపు మరియు జన్యు స్వచ్ఛతను నిర్ధారించడానికి పెంచబడిన మరియు వంపిణీ చేయబడిన నోటిఫైడ్ రకాల అధిక నాణ్యత గల విత్తనాలు అందుబాటులో ఉంచడం. వ్యవసాయంలో ప్రధాన వనరులలో విత్తనాలు అత్యంత ప్రధానమైనవి. పంట ఉత్పత్తిలో ఇతర వనరుల ప్రతిస్పందన ఉపయోగించే విత్తనాల నాణ్యతపై ఆధారపడి ఉంటుంది. విత్తన ధృవీకరణ అనేది వినియోగదారులైన రైతుల్లో విత్తన స్వచ్ఛత గురించి ఒక నమ్మకాన్ని కలిగిస్తుంది. విత్తన ధృవీకరణ అనేది అనేక అంశాలతో కూడుకొని ఉన్నది. విత్తనం నాటినప్పటి నుండి వివిధ పంట పెరుగుదల దశలలో సంబంధిత అధికారులతో తనిఖీలు నిర్వహిస్తారు. తరువాత ప్రయోగశాలలో జన్యుస్వచ్ఛత, భావన స్వచ్ఛత, మొలకశాతం, తేమ మొదలైనవి పరీక్ష చేసి ప్రయోగాలకు అనుకూలంగా ఉంటేనే ధృవీకరణ ట్యాగ్ జారీచేసి మార్కెటింగ్ కు అనుమతిస్తారు. కాబట్టి మంచి దిగుబడి కోసం రైతులు తమ విత్తనాన్ని విత్తే ముందు విత్తన పరీక్షా ప్రయోగశాలలో పరీక్షించుకోవాలి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రస్తుతం గుంటూరు కడప జిల్లాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ విత్తన ధృవీకరణ సంస్థ (APSSCA) నియంత్రణలో రెండు నోటిఫైడ్ సీడ్ టెస్టింగ్ లేబొరేటరీలు విత్తన పరీక్షను నిర్వహించడం కోసం పని చేస్తున్నాయి. ఈ రెండు విత్తన పరీక్ష ప్రయోగశాలలో ధృవీకరణ సమానాలు (Certification

Samples) విత్తన పరీక్ష చేయబడుతోంది. ఈ విత్తన పరీక్షకు ప్రయోగశాలలో హ్యూండ్ బుక్ ఆఫ్ సీడ్ టెస్టింగ్, 1993 ద్వారా నిర్దేశించబడిన విధానం ప్రకారం వివిధ విత్తన పరీక్షా పద్ధతులు మరియు ధృవీకరణ కార్యకలాపాలను నిర్వహించేందుకు అన్ని సౌకర్యాలు ఉన్నాయి. వ్యవసాయ సంఘం, విత్తన ఉత్పత్తిదారులు వారి సేవా సమానాలను పరీక్షించడం కోసం ఈ ప్రయోగశాలను సంప్రదించవచ్చు. విత్తన సమానాల ప్రమాణాల నిర్ధారణ కోసం భౌతిక స్వచ్ఛత, అంకురోత్పత్తి, తేమ, ఇతర రకాలు వంటి విత్తన విశ్లేషణ పరీక్షలను ఈ ల్యాబ్ నిర్వహిస్తోంది. సేవా సమానా పంపిన వారికి తక్షణమే పరీక్షలు నిర్వహించి విత్తనం నాణ్యత గురించి సమాచారాన్ని అందిస్తాం. సీలు చేసిన బ్యాగ్ లో పంట ఆధారంగా అవసరమైన పరిమాణంలో సమానాలతో పాటు కవర్ లెటర్ మరియు డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ తో (DD in favour of Member Secretary APSSCA, Guntur) పంపగలరు. సర్వీస్ శాంపిల్ ని పరీక్షించడానికి చార్జీలు ఒక్కో సమానాకు నూట యాభై రూపాయలు Rs. 150 per sample) మాత్రమే. సేవా సమానాలను ప్రయోగశాలకు పంపడానికి క్రింది చిరునామాలను సంప్రదించండి : సీనియర్ సీడ్ సర్టిఫికేషన్ ఆఫీసర్ (Q.C.), సీడ్ టెస్టింగ్ లాబొరేటరీ, APPSCA, లామ్, గుంటూరు - 522 034, మెయిల్ : apssca.sscoqestiguntur@gmail.com. సీనియర్ సీడ్ సర్టిఫికేషన్ ఆఫీసర్ (Q.C.), సీడ్ టెస్టింగ్ లాబొరేటరీ, APPSCA, మరియుపురం, కడప - 515 003, మెయిల్ : sscostlkdip@gmail.com

కనిష్ట విత్తన ధృవీకరణ ప్రమాణాలను అనుసరించి ముఖ్య పంటలలో వివిధ ప్రమాణాలు ఇలా ఉన్నాయి

పంట	స్వచ్ఛ విత్తనం (కనిష్టం)	జడపదార్థం (గరిష్టం)	ఇతర పంట విత్తనాలు (గరిష్టం)	కలుపు విత్తనాలు (గరిష్టం)	ఓ.పి.వి. (గరిష్టం)	మొలక శాతం కఠినవిత్తనాలతో కలిపి (కనిష్టం)	తేమ శాతం
1. వరి	98.0	2.0	5 కె.	20 కె.	20 కె.	80%	13%
2. మొక్కజొన్న	98.0	2.0	10 కె.	లేదు	20 కె.	90%	12%
3. జొన్న	98.0	2.0	10 కె.	10 కె.	20 కె.	75%	12%
4. సజ్జ	98.0	2.0	20 కె.	20 కె.	-	75%	12%
5. మినుము	98.0	2.0	10 కె.	10 కె.	20 కె.	75%	9%
6. కంది	98.0	2.0	10 కె.	10 కె.	20 కె.	75%	9%
7. వేరుశనగ	96.0	4.0	-	-	-	70%	9%
8. ప్రత్తి	98.0	2.0	10 కె.	10 కె.	-	75%	10%

సి. శ్రావణి, విత్తన ధృవీకరణ అధికారి, ప్రధాన కార్యాలయం, జి. సారిక, విత్తన విశ్లేషకులు, కడప మరియు టి. షాలిని, గుంటూరు,

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056149 కు వాట్సాప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

రైతు భరోసా పడలేదు

నమస్కారమండీ..!

మీ పేరు : గోవర్ధన్ రెడ్డి... రైతు భరోసా పథకం సాయం పడలేదు... ఎవర్ని అడగాలి.

ఎక్కడ నుంచి చేస్తున్నారు..?

నెల్లూరు జిల్లా, పొదలకూరు మండలం, కోడేరు గ్రామం

సర్... ఆధార్ నెంబర్ చెప్పండి...

ఆధార్ నెంబర్ 7679 .....

కాంతమ్మా.... అండీ...!

వెంకటేశ్వర్లు... అంటే బిలాంగ్స్ వాళ్ల భార్యనా..

ఆ.. కరెక్ట్... ప్రాసెసింగ్ లో ఉందండీ...

పడతాయండీ...

ఒకే.. గుడ్..

నేను గోవర్ధనరెడ్డి వ్యవసాయశాఖ మంత్రిని...

ఎందుకంటే అక్కడక్కడ కాల్ సెంటర్ గురించి కంప్లయింట్స్ వస్తున్నాయి. చెక్ చేద్దామని చేశాను... గుడ్... రెస్పాన్స్.

నీ పేరు... హరిబాబు సర్... ఒకే గుడ్... థ్యాంక్యూ సర్...

కీపిటప్ ఇలాగే పనిచేయండమ్మా

మిరప రైతులకు అండగా

గత ఏడాది మిరప రైతులను తీవ్రంగా నష్టపరిచిన నల్ల తామర పురుగు బెడద నుంచి రక్షించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందే అప్రమత్తమైంది. అందుకు ఈ ఏడాది విత్తు నుంచే రైతులకు అండగా నిలవాలని సంకల్పించింది. ఇందులో భాగంగా ఆర్బీకేల ద్వారా నాణ్యమైన విత్తనం అందించనుంది. నారు తయారీ షేడ్ నెట్టుపై నిఘా ఉంచుతుంది. ఉత్తమ యాజమాన్య పద్ధతులపై రైతులను చైతన్య పరుస్తుంది.

రాష్ట్రంలో ఎనిమిది జిల్లాల పరిధిలో 3 లక్షల మంది రైతులు 4.58 లక్షల ఎకరాల్లో ఏటా మిరప సాగు చేస్తుంటారు. అత్యధికంగా పల్నాడులో 1.42 లక్షల ఎకరాలు, ప్రకాశంలో 91,347 ఎకరాలు, గుంటూరులో 67,500 ఎకరాల్లో సాగువుతోంది. గత ఏడాది క్వింటాల్ కు గరిష్ఠంగా రూ.24 వేలకు

పైగా పలకడంతో పాటు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహంతో పత్తి, వేరుశనగ రైతులు మిరప వైపు మళ్లారు. దీంతో రికార్డు స్థాయిలో 5.50 లక్షల ఎకరాల్లో మిరప సాగుయింది. సాగు విస్తీర్ణంలో 30 శాతం ఓపీ (ఓపెన్ పాలినేటెడ్) 70 శాతం హైబ్రిడ్ విత్తనం వేస్తారు. ప్రస్తుత సీజన్ లో 2,57,517 కిలోల ఓపీ, 34,733 కిలోల హైబ్రిడ్ విత్తనం అవసరం. ఓపీ విత్తనాలకు ధోకా లేనప్పటికీ హైబ్రిడ్ విత్తనాలు కనీసం 25 శాతం సీజన్ కంటే ముందుగానే ఆర్బీకేల్లో ఉండేలా అధికారులు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. తొలుత 11,857 కిలోల ఓపీ విత్తనంతో పాటు, కనీసం 8,683 కిలోల హైబ్రిడ్ విత్తనం ఆర్బీకేల్లో నిల్వ చేయనున్నారు. ఆ తర్వాత డిమాండ్ ను బట్టి పెంచనున్నారు. అగ్రిల్బ్యాబ్స్ లో జర్మినేషన్ టెస్ట్, నాణ్యతను పరీక్షించాకే ఆర్బీకేల ద్వారా సరఫరా చేస్తారు.

జులై నుంచి వెదురు మిషన్ కార్యాచరణ

రాష్ట్రంలో వెదురు మిషన్ అమలుకు ప్రభుత్వం కార్యాచరణ ప్రణాళిక సిద్ధం చేస్తోంది. అటవీశాఖ ఆధీనంలో ఉన్న వెదురు సాగును ఇటీవల ఉద్యానశాఖ పరిధిలోకి మార్చిన ప్రభుత్వం సాగు విస్తరణ, ప్రోత్సాహాలపై దృష్టి సారించింది. వెదురు విత్తు నుంచి విక్రయం దాకా రైతులను ప్రోత్సహించేందుకు రూ.10 కోట్లతో కార్యాచరణ రూపొందిస్తోంది. ఇందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి నేతృత్వంలో రాష్ట్ర స్థాయి కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 500 హెక్టార్లు, ఆ తర్వాత 1500 హెక్టార్లు ఇలా క్రమేణా పెంచాలన్నది యోచన. రైతులకు మూడేళ్లపాటు ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వాలని ప్రాథమిక నిర్ణయం ప్రతి వెదురు మొక్కకు మూడేళ్లకు రూ.240 ఖర్చవుతుందని అంచనా. మొక్క నాటిన తొలి ఏడాది 50 శాతం నుంచి సబ్సిడీ

అందుతుంది. ప్రభుత్వ భూముల్లో నూటికి నూరు శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చేలా ప్రణాళిక రూపొందిస్తున్నారు. ఆక్వా చెరువులతో పాటు, పండ్ల తోటలు, ఇతర పొలాలకు కంచెలు ఏర్పాటు చేసిన చోట వాటిచుట్టూరా వెదురు సాగు చేసినా ప్రభుత్వం నుంచి సబ్సిడీ ఇవ్వాలని కమిటీ నిర్ణయించింది. ఒకసారి వెదురు మొక్క నాటి సరైన యాజమాన్య పద్ధతులు పాటిస్తే 70 ఏళ్ల వరకు దిగుబడి ఇస్తుంది. 50 నుంచి 60 అడుగుల ఎత్తు వరకు మొక్క పెరుగుతుంది. మొక్క నాటిన నాలుగో ఏడాది నుంచే ఏటా 25 నుంచి 30 టన్నులు దిగుబడి వచ్చే అవకాశం ఉంది. తొలి ఏడాది సుమారు 60 వేలు, ఆ తర్వాత ఏటా సుమారు రూ.10 వేలు పెట్టుబడి పెట్టాల్సి ఉంటుంది.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్ తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

మునగ సాగుకు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహకాలు

రక్తహీనతకు అతి తక్కువ ఖర్చుతో అద్భుత ఫలితాలు చూపించే మునగ పంట సాగుకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వనుంది. మునగ సాగుకు ముందుకొచ్చేవారికి ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా ఎకరాకు రెండేళ్ళ వ్యవధిలో రూ. లక్ష దాకా ఆర్థిక సాయం చేయనుంది. మునగ సాగుకు ముందుకొచ్చేవారు కనీసం 25 సెంట్లు (పావు ఎకరం)లో సాగు చేయాల్సి ఉంటుంది. అలాగే పొదుపు సంఘాల మహిళలు తమ ఇంటి పెరటిలో తప్పనిసరిగా మునగచెట్లు పెంచుకునేలా వారిని ప్రోత్సహించనున్నారు. ఇందుకోసం ప్రత్యేకంగా నర్సరీల్లో పెద్ద ఎత్తున మొక్కలు పెంచి ఐదేసి వంతున పంపిణీ చేసేందుకు ప్రణాళిక సిద్ధం చేసింది. ఈ ఏడాది ప్రాథమికంగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కనీసం రెండు వేల మంది రైతులు లేదంటే 500 ఎకరాల్లో మునగ సాగుకు ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా ప్రోత్సాహకాలు అందించాలని నిర్ణయించారు. 25 సెంట్లలో పంట సాగుతో పాటు కూలి పనులు కూడా చేసుకునే కుటుంబానికి రూ.14,991 కూలీ రూపంలో చెల్లిస్తారు. విత్తనం, విత్తడం, ఎరువు తదితర ఖర్చుల కింద మరో రూ.10,133 అందజేస్తారు. ఇలా 25 సెంట్ల & సాగుకు మొత్తం రూ.25,124 ఆర్థిక సహాయం లభిస్తుంది. ఎకరాకు అయితే రూ.1,00,496 సాయం అందుతుంది. వంద చోట్ల నర్సరీల్లో మునగ మొక్కల పెంపకం : ద్వైత్రా మహిళలకు మునగ మొక్కల పంపిణీ చేసేందుకు ఈ ఏడాది వంద నర్సరీల్లో కనీసం ఐదు లక్షల మొక్కలను పెంచాలని నిర్ణయించారు. పెంపకానికి ముందుకొచ్చేవారికి ఒక్కో నర్సరీకి 5000 మొక్కల పెంపకానికి ఇస్తారు. ఏడాదిలో రూ.27,663 ఆర్థిక సహాయంగా అందజేస్తారు. మునగ సాగు లేదంటే నర్సరీ పెంపకానికి లబ్ధిదారుల ఎంపిక ఆయా జిల్లాల్లోని మండల, గ్రామ సమాఖ్యల ద్వారా చేపడతామని... వీలైనంత వరకు పొదుపు సంఘాల మహిళలనే లబ్ధిదారులు ఎంపిక చేయనున్నట్లు అధికారులు వెల్లడించారు.

క్వింటాల్ పసుపు రూ.6,850

పసుపు పంటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మద్దతు ధర ప్రకటించింది. 2022-23 సీజన్ కోసం కనీస మద్దతు ధర క్వంటాల్కు రూ.6,850లుగా పేర్కొంది. రాష్ట్రంలో పసుపు 30,518 హెక్టార్లలో సాగవుతోంది. ఏటా 3.50 లక్షల టన్నులకు పైగా దిగుబడి వస్తుంది. మార్కెట్లో కనీస మద్దతు ధర దక్కకపోవడంతో 2019-20లో రూ.342.75 కోట్ల విలువైన 50,035 టన్నుల పసుపును మార్కెట్లో ద్వారా కొనుగోలు చేసింది. ఆ తర్వాత వరుసగా రెండేళ్ళ పాటు మంచి రేటు పలుకుతోంది. గడిచిన సీజన్లో రికార్డు స్థాయిలో క్వంటాల్ రూ.7,900 కు పైగా పలికింది. ప్రస్తుతం క్వంటాల్ రూ.6,500కు పైగా పలుకుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన కనీస మద్దతు ధరతో మార్కెట్లో పసుపునకు రేటు పెరిగే అవకాశం ఉందని, రైతులకు మేలు జరుగుతుందని వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శ్రీ కాకాణి గోవర్ధనరెడ్డి తెలిపారు.

100 శాతం రాయితీపై కంది, మినుము విత్తనాల పంపిణీ

ముందస్తు ఖరీఫ్కు అవసరమైన అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేయాలని వ్యవసాయ శాఖ సైషల్ సీఎస్ పూనం మాలకొండయ్య ఆదేశించారు. సాగు వేళ రైతులకు అండగా నిలవాలన్నారు. ఖరీఫ్ సాగు సన్నద్ధతపై వ్యవసాయశాఖ సైషల్ కమీషనర్ చేవూరు హరికిరణ్తో కలిసి మంగళగిరి నుంచి జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారులతో ఆమె వీడియో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు. సాగు ప్రణాళికలో భాగంగా ఆర్బీకేల్లో అందుబాటులో ఉంచిన 18,408 క్వంటాళ్ల పచ్చి రొట్ట, 1,16,143 క్వంటాళ్ల వేరుశనగ విత్తనాల పంపిణీ ప్రారంభమైందన్నారు. వరితో సహా ఇతర విత్తనాలను జూన్ 1వ తేదీ నుంచి పంపిణీ చేయబోతున్నట్లు చెప్పారు. జాతీయ ఆహార భద్రత పథకం క్రింద కంది, మినుము విత్తనాలను 100 శాతం రాయితీపై మినీ కిట్స్ (4 కిలోలు) అందించనున్నట్లు వెల్లడించారు. కౌలు రైతులను జేఎల్జీ గ్రూపులుగా ఏర్పాటు చేసి పంట రుణాలు అందేలా చూడాలన్నారు.

వ్యవసాయ మార్కెట్ ఇంటెలిజెన్స్ కేంద్రం

ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం

వ్యవసాయ ఆర్థిక శాస్త్ర విభాగం
ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానం, లాం, గుంటూరు.

ఆచార్య ఎన్. జి. రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో వ్యవసాయ ఆర్థికశాస్త్ర విభాగం ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధన కేంద్రం, లాం, గుంటూరులో వ్యవసాయ మార్కెట్ ఇంటెలిజెన్స్ కేంద్రంను ఒక పరిశోధన పథకంగా వ్యవసాయ పంటల ముందస్తు ధరలను అంచనావేయుటకు రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన ఆర్థిక సహాయంతో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ కేంద్రం 2022-23 ఖరీఫ్ కాలంలో సాగుచేయబోయే వివిధ రకాల పంటల ముందస్తు ధరలు పంటశీత సమయంలో వివిధంగా ఉండునో అంచనావేయడం జరిగింది. ఈ విశ్లేషణ ఫలితాలు ఈ క్రింద విధముగా ఉండవచ్చును.

క్ర. సం.	పంటలు	అంచనా ధరలు (క్వి/రూ)	అంచనా ధరలు వర్తించు సమయం (2022-23)
1	వరి	1,700-1,900 (సాధారణ రకాలు)	నవంబర్ - డిసెంబర్
		1,800-2,000 (A గ్రేడ్ రకం)	
2	మిరప	14,000-16,000 (సాధారణ రకాలు)	జనవరి - ఏప్రిల్
		17,000-18,500 (ప్రత్యేక రకాలు)	
3	ప్రత్తి	6,500-7,000	నవంబర్ - ఫిబ్రవరి
4	పసుపు	5,700-7,000 (కాయలు)	ఫిబ్రవరి - ఏప్రిల్
		5,800-6,300 (కొమ్ములు)	
5	మొక్కజొన్న	1,850-2,100	అక్టోబర్ - డిసెంబర్
6	జొన్న	1,900-2,100 (తెల్ల రకాలు)	అక్టోబర్ - నవంబర్
7	కందులు	5,600-6,100	జనవరి - మార్చి
8	మినుము	6,100-6,400	సెప్టెంబర్ - నవంబర్
9	పెసలు	6,200-6,550	సెప్టెంబర్ - నవంబర్
10	శనగ	4,700-5,000	ఫిబ్రవరి - మార్చి
11	వేరుశనగ	5,300-5,700	డిసెంబర్ - జనవరి
12	పొద్దుతిరుగుడు	6,200-6,500	సెప్టెంబర్ - నవంబర్
13	సోయాబీన్	6,000-6,300	సెప్టెంబర్ - అక్టోబర్
14	బెల్లం	3,300-3,700	-

మొందగొస్తు ధరల గురించిన సమాచారం కోసం దిగువ ఇవ్వబడిన ఫోన్ నెంబర్స్ ని సంప్రదించగలరు.

డా॥ జి. రఘునాథ రెడ్డి, ప్రధాన పరిశోధకులు
మొబైల్ నెం. 9848321232, 7075463799, 18004198800
ఈ మెయిల్ : amic2018angrau@gmail.com
వెబ్సైట్ : www.angrau.ac.in

గమనిక: పైన తెలిపిన ధరలను వివిధ పంటల ముఖ్య మార్కెట్లలో గత 16 నుండి 28 నంబర్ల ధరలను విశ్లేషించి అంచనా వేయడం జరిగింది. పంట రకము, నాణ్యత, అంతర్జాతీయ ధరలు, ఎగుమతి లేదా దిగుమతి పరిమితుల మూలంగా, లేదా ప్రభుత్వ మధ్యంతర జోక్యం / వివిధ పథకాల వల్ల అంచనా ధరలలో మార్పు ఉండవచ్చును. కావున భవిష్యత్లో పంట ధరల మార్పునకు ఈ కేంద్రం ఏవిధమైన బాధ్యత వహించదు.

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం టోల్ ఫ్రీ నంబరు 155251 కు రైతుల ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

వ్యవసాయ పంటలు :

1. రాఘవరావు, నీలాయపాలెం గ్రా., చినగంజాం మం., ప్రకాశం జిల్లా, ఫోన్ : 9491234138.

ప్ర. పెసరలో ఆకులపై తెల్లదోమ ఆశించింది. నివారణ చెప్పండి?

జ. పెసరలో తెల్లదోమ నివారణకు మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. లేదా ఎసిటామిప్రిడ్ 0.2 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పైరు పూర్తిగా తడిసేటట్లుగా పిచికారి చేసుకోవాలి. పసుపు రంగు జిగురు అట్టలు ఎకరానికి 20 చొప్పున అమర్చుకోవాలి.

2. శ్రీకాంత్, శ్రీరాంపురం గ్రా., బ్రహ్మాంగారిమఠం మం., వై.ఎస్.ఆర్.కడప జిల్లా, ఫోన్ : 7780323015.

ప్ర. ప్రత్తి పంటలో మొక్కల ఎదుగుదల సరిగా లేదు. ఏమి చేయాలో సూచన చేయగలరు?

జ. ప్రత్తి పంటలో ఫోషకాల లోప నివారణకు మల్టి-కె 2 కిలోలు లేదా 19:19:19 2 కిలోలు 200 లీటర్ల నీటికి కలిపి ఒక ఎకరములోని మొక్కలు పూర్తిగా తడిసేటట్లుగా 10 రోజుల వ్యవధితో 2 సార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

3. అర్జున్ రెడ్డి, ప్యాపిలి గ్రా., ఐరాల మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 9618114992.

ప్ర. చెరకు పంటలో గడ్డి జాతి మరియు వెడల్పు ఆకుల కలుపు నివారణ తెలుపగలరు?

జ. చెరకు ముచ్చెలను నాటిన 20వ మరియు 90వ రోజున మెట్రిబ్యుజైన్ 400 గ్రా., 2,4-డి సోడియం సాల్ట్ 800 గ్రా. ఎకరానికి 200 లీటర్ల నీటికి కలిపి పిచికారి చేయటం వలన కలుపును సమర్థవంతంగా నివారించవచ్చు.

4. దాసరి వెంకటేశ్వర్లు, బేతంచర్ల గ్రా., బేతంచర్ల మం., నంద్యాల జిల్లా, ఫోన్ : 9985132895.

ప్ర. ఖరీఫ్ పంటగా కంది పంట వేయాలను కుంటున్నాను. వడలు తెగులు మరియు వెర్రి తెగులును తట్టుకునే రకాలను

తెలుపగలరు?

జ. ఎల్.ఆర్.జి.-105 (కృష్ణ), ఐ.సి.పి.ఎల్.-87119 (ఆశ), ఐ.సి.పి.-8863 (మారుతి), ఎల్.ఆర్.జి.-52 వంటి కంది రకాలు వడలు తెగులు మరియు వెర్రి తెగులును తట్టుకుంటాయి.

5. శివ, దిగువనలటూరు గ్రా., బ్రహ్మాంగారిమఠం మం., వై.ఎస్.ఆర్.కడప జిల్లా, ఫోన్ : 9502803647.

ప్ర. ఖరీఫ్ సాగుకు అనువైన కొర్ర రకాలు తెలుపగలరు?

జ. సూర్య నంది, శ్రీ లక్ష్మి, నరసింహారాయ ఖరీఫ్ సాగుకు అనువైన కొర్ర రకాలు.

6. రమేష్, ధర్మవరం గ్రా., ధర్మవరం మం., అనంతపురం జిల్లా, ఫోన్ : 9059938050.

ప్ర. వేరుశనగలో అధిక దిగుబడి ఇచ్చే రకాలను తెలియజేయండి?

జ. వేరుశనగలో కదిరి లేపాక్షి, కదిరి 7, కదిరి 9, కదిరి అమరావతి, కదిరి హరితాంధ్ర వంటి రకాలు వేసుకోవచ్చు.

7. డి.గాంధి, అశోక్ నగర్ గ్రా., వరికుంటపాడు మం., నెల్లూరు జిల్లా, ఫోన్ : 8008530334.

ప్ర. సువ్వులు పంటలో ఆకులపై చిన్న చిన్న రంధ్రాలు ఉన్నాయి. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. సువ్వుల పంటలో చిత్త పురుగులు ఆశించినవి. నివారణకు లీటరు నీటిలో క్లోరోపైరిఫాస్ 2.5 మి.లీ. ను కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

8. మల్లికార్జున, షేక్వానిపల్లె గ్రా., ఉరవకొండ మం., అనంతపురం జిల్లా, ఫోన్ : 7702027420

ప్ర. అముదం పంటలో తెల్లదోమ ఉధృతి ఎక్కువగా ఉంది. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. అముదం పంటలో తెల్లదోమ ఆశించినది. నివారణకు ఎసిఫేట్ 1.5 గ్రా. లేదా ధయోమిథాక్సిమ్ 0.2 గ్రా. ను లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056152 కు వాట్సాప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

ఉద్యాన శాఖ :

1. వై. సైదారెడ్డి, తుమ్మలచెరువు గ్రా., పిడుగురాళ్ళ మం., పల్నాడు జిల్లా, ఫోన్ : 9951072553

ప్ర. కొబ్బరి చెట్లు నాటి 1.5 సంవత్సరాలు అయ్యింది. ఎరువుల మోతాదులు సిఫార్సు చేయగలరు?

జ. 4 సంవత్సరముల లోపు వయస్సు కొబ్బరి చెట్లకు 20 కిలోల పశువుల ఎరువు, 1/2 కిలో యూరియా 1 కిలో సింగిల్ సూపర్ ఫోస్ఫేట్ 1కిలో మ్యూరేట్ ఆఫ్ పోటాష్ మరియు 1కిలో వేపపిండి ప్రతి చెట్టుకు సంవత్సరంలో రెండు సార్లు సగం చొప్పున జూన్ - జూలై మరియు సెప్టెంబర్ - అక్టోబర్ లో వేయవలెను.

2. కట్టరి అంకమరావు, కట్టబడివారిపాలెం గ్రా., చిలకలూరి పేట మం., నరసరావుపేట జిల్లా, ఫోన్ : 9494287496.

ప్ర. చిక్కుడు పంటలో ఆకులు, కాయలు పై మచ్చలు ఏర్పడ్డాయి. ఏ మందులను పిచికారి చెయ్యాలి?

జ. చిక్కుడు పంటలో ఆంత్రాకోస్, ఆకుమచ్చ తెగులు నివారణకు కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ 3 గ్రా. లేదా డ్రెఫెన్కొనజోల్ 2 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

3. గుల్లగొండ విశ్వనాథ్, ఈదులముప్పురు గ్రా., బత్తలపల్లి మం., శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా, ఫోన్ : 6303508140.

ప్ర. దానిమ్మలో కాయలపై మచ్చలు నలుపు రంగులోకి మారుతున్నాయి. నివారణ తెలుపండి?

జ. దానిమ్మలో బాక్టీరియా మచ్చ తెగులు నివారణకు తెగులు లక్షణాలు గమనించిన వెంటనే చెట్టుపై లీటరు నీటికి 0.5 గ్రా. ఫ్రైప్టోసైక్లిన్ మరియు 3 గ్రా. కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ కలిపి పిచికారి చేయాలి. తోటలో పరిశుభ్రత పాటించాలి.

4. మురిగేష్, వేటగిరికొత్తూరు గ్రా., శాంతిపురం మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 8374878949.

ప్ర. టమాటా పంట వేసి 40 రోజులు అయినది. మొక్కల పెరుగుదల సరిగ్గా లేదు. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. టమాటా పంట ఎదుగుదలకు 19:19:19 10 గ్రా. లీటరు నీటికి చొప్పున కలుపుకొని పిచికారి చేయవలెను. 15 రోజుల తరువాత పోటాషియం వైట్రేట్ (13: 0:45) 10 గ్రా. లీటరు నీటికి చొప్పున కలుపుకొని మొక్కలు బాగా తడిచేలా పిచికారి చేయవలెను.

5. దూద్ షేక్ మహబూబ్ పాష, చాగలమర్రి గ్రా., చాగలమర్రి మం., కర్నూలు జిల్లా, ఫోన్ : 6302899150

ప్ర. కనకాంబరంలో మొక్క ఆకుల అంచులు పసుపు రంగుకు మారుతున్నాయి. నివారణ తెలుపండి?

జ. కనకాంబరంలో ఎండుతెగులు నివారణకు మురుగు నీరు తీసివేయాలి. భూమిలో వేపచెక్క ప్యూరడాన్ గుళికలు వేయాలి. భూమిని లీటరు నీటికి 2 గ్రా. బినోమిల్ లేదా 3 గ్రా. మాంకోజెబ్ కలిపిన ద్రావణంతో తడవాలి.

6. రవికుమార్, పుసులూరు గ్రా., కల్లూరు మం., కర్నూలు జిల్లా, ఫోన్ : 9550779660

ప్ర. ఉల్లి పంటలో ఆకులపై మచ్చలు ఉన్నాయి. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. ఉల్లిలో ఊదా రంగు మచ్చ తెగులు ఆశించినది. నివారణకు మాంకోజెబ్ 3 గ్రా. లేదా క్లోరోథలోనిల్ 2.5 గ్రా. మందును 1 లీటరు నీటికి కలిపి మార్చి మార్చి వారం వ్యవధితో 2 సార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

7. కె. దామోదరం, మధురాపురం గ్రా., యాదమర్రి మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 8874829100

ప్ర. అరటి తోటలో ఆకులపై మచ్చలు వచ్చి ఆకుల అంచు నుండి ఎండిపోతున్నాయి. నివారణ తెలియజేయగలరు?

జ. అరటి పంటలో సిగ్నోక ఆకుమచ్చ తెగులు నివారణకు ప్రోపిక్సానజోల్ 1 మీ.లీ. లేదా హెక్సాక్సానజోల్ 2 మీ.లీ. మందును లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చెయ్యాలి.

8. దేరింగుల నరసింహులు, మోసపేట గ్రా., మోసపేట మం., అన్నమయ్య జిల్లా, ఫోన్ : 9346277807

ప్ర. నేరేడు చెట్లకు గొంగళి పురుగులు ఆకుల నాశించి తినివేస్తుంది. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. నేరేడు చెట్లపై ఆకు తినే పురుగు మరియు గొంగళి పురుగు నివారణకు వేపనూనె (అజాడిరక్టిన్ 10000 పి పి ఎం.) 5 మి.లీ. ను ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున, ఆ తరువాత 5 రోజులకు క్విన్నాల్ ఫాస్ లేదా ప్రోఫెనోఫాస్ 2 మి.లీ. మందును ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్ర వాట్సాప్ నెంబర్లకు వచ్చిన రైతుల సందేహాలు - సమాధానాలు

83310 56028
83310 56149
83310 56150
83310 56152
83310 56153
83310 56154

1. ఆర్. రామమూర్తి, చీపురుపల్లె గ్రా., బంగారుపాలెం మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 8790763020

ప్ర. కనకాంబరం పంటలో మొక్కలు వడలిపోయి, చనిపోతున్నాయి. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. కనకాంబరంలో నులి పురుగుల నివారణకు నూనె తీయని వేప పిండి 200 కిలోలు మరియు కార్బోఫ్యూరాన్ 3 జి. గుళికలు 10 కిలోలను అదే సమపాక్షలో 10 కిలోల ఫొడి ఇసుక లేదా వరి ధాన్యపు నూకను కలుపుకొని ఎకరా పంటకు సమానముగా భూమిలో కలిసేటట్లుగా తేమ ఉన్నప్పుడు చూసి చల్లుకోవాలి.

2. అంజి రెడ్డి, తక్కెళ్లపాడు గ్రా., ఫిరంగిపురం మం., గుంటూరు జిల్లా, ఫోన్ : 9951522102

ప్ర. నువ్వు పంటలో గింజ కట్టక తాలు గింజలు ఏర్పడ్డాయి. నివారణ తెలపగలరు?

జ. నువ్వులలో కోడు ఈగ ఆశించినది. నివారణకు మోనోక్రోటోఫోస్ 1.6 మి.లీ లేదా డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. ను ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేసుకోవలెను.

3. బ్రహ్మయ్య, తిమ్మారెడ్డిపాలెం గ్రా., లింగసముద్రం మం., ప్రకాశం జిల్లా, ఫోన్ : 8897735194

ప్ర. ప్రత్తి మొక్కలు ఎడగక గిడసబారుతున్నాయి మరియు ఆకులు గుబురుగా ఉన్నాయి. నివారణ తెలపండి?

జ. ప్రత్తిలో పిండినల్లి ఆశించినది. నివారణకు ప్రొఫెనోఫాస్ 3 మి.లీ. మరియు 0.5 గ్రా. సర్ప్ ను లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి మొక్క మొత్తం తడిచేలా పిచికారి చేయాలి.

4. భాస్కర్ రెడ్డి, టి. సంధ్రపల్లి గ్రా., కలికిరి మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 9908921672

ప్ర. టమాట కాయల్లో పురుగు రంధ్రాలు చేసి నష్టపరుస్తోంది. నివారణ చెప్పగలరు?

జ. టమాటలో కాయతొలుచు పురుగు ఆశించినది. నివారణకు సైనోశాడ్ 0.4 గ్రా. లేదా క్లోరాన్త్రనిలిప్రోల్ 0.3 మి.లీ. ను ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి.

5. వై. చందు సాయి, కోదండరామాపురం గ్రా., మనుబోలు మం., నెల్లూరు జిల్లా, ఫోన్ : 8309032065

ప్ర. వంగ పంటలో ఆకులు పాలిపోయి తెల్లగా మారుతున్నాయి. నివారణ చెప్పగలరు?

జ. వంగలో నల్లి ఆశించినది. నివారణకు నీటిలో కరిగే గంధకం 3 గ్రా. లేదా ప్రొపర్ గైట్ 1 మి.లీ. లేదా సైరోమెసిఫెన్ 3 మి.లీ. తో పాటు జిగురు పదార్థం 0.5 మి.లీ.ను 1 లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పది రోజుల వ్యవధిలో 2 సార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056153 కు వాట్సాప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

6. రామారావు, వెల్లంకి గ్రా., ఆనందపురం మం., విశాఖపట్నం జిల్లా, ఫోన్ : 9177223602

ప్ర. జామ కాయలపై రంధ్రాలు ఉండి, కుళ్లిపోతోంది. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. జామలో పండు ఈగ నివారణకు పిందె దశ దాటిన నాటి నుండి మిథైల్ యూజినాల్ ఎరలను 6-8 చొప్పున ఒక ఎకరానికి అమర్చి నెలకొకసారి మార్చుకోవలెను. ఈగ ఉధృతి ఎక్కువగా ఉంటే లీటరు నీటికి 100 గ్రా. బెల్లం లేదా పులిసిన గంజి మరియు 5 మి.లీ ములాథియాన్ కలిపి మట్టి పాత్రల్లో పోసి తోటల్లో అమర్చవలెను.

7. గోపిరెడ్డి శంకరరెడ్డి, కనిగిరి గ్రా., కనిగిరి మం., ప్రకాశం జిల్లా, ఫోన్ : 7330723479

ప్ర. బీర పంటలో ఆకులపై లేత పసుపు మచ్చలు కనిపిస్తున్నాయి. నివారణ చెప్పగలరు?

జ. బీరపై బూజు తెగులు నివారణకు మెటలాక్విల్, మాంకోజెబ్ 2 గ్రా. లేదా డైమిథోమార్ప్, మాంకోజెబ్ 1.5 గ్రా. మరియు 1 మి.లీ జిగురు పదార్థం ను లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి వారం రోజుల వ్యవధితో 2 సార్లు మందులను మార్చి మార్చి పిచికారి చేయాలి.

8. ఎం. తిరుపతి, మర్రిపాడు గ్రా., తిక్కవరం మం., నెల్లూరు జిల్లా, ఫోన్ : 6304591592

ప్ర. నిమ్మలో కాయలపై తెల్లని గోకిన మచ్చలు ఉన్నాయి. నివారణ తెలుపగలరు?

జ. నిమ్మలో తామరపురుగులు ఆశించినవి. నివారణకు ఫిప్రోనిల్ 2 మీ.లీ. లేదా డైమిథోయేట్ 2 మీ.లీ.ను లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయండి.

9. శరత్, బోనాల గ్రా., లింగాల మం., వై.ఎస్.ఆర్. జిల్లా, ఫోన్ : 7330973351

ప్ర. చీని నిమ్మ పంటలో ఎగిరే పేను లేత కొమ్మల చిగుర్లపై గుంపులుగా ఉన్నాయి. నివారణకు ఏమి పిచికారి చేయాలి?

జ. చీని పంటలో ఎగిరే పేను నివారణకు డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. లేదా ఇమిడాక్లోరోప్రిడ్ 0.25 మి.లీ. లేదా థయోమిథాక్సామ్ 0.3 గ్రా.ను లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి వారం వ్యవధితో 2 సార్లు కొత్త చిగుర్లు వచ్చేటప్పుడు లేదా కొమ్మలపై పురుగు గమనించిన వెంటనే పిచికారి చేయాలి.

10. జాకీర్ హుస్సేన్, ఎర్రగుండ్ల గ్రా., సిరివెళ్ల మం., కర్నూలు జిల్లా, ఫోన్ : 9490516614

ప్ర. కొబ్బరి ఆకుల పై మచ్చలు వచ్చి క్రమేపీ ఎండిపోతున్నాయి. నివారణ తెలపండి?

జ. కొబ్బరిలో ఆకు మాడు మరియు ఎండు తెగులు నివారణకు తెగులు సోకిన ఆకులను తోట నుండి వేరు చేసి కాల్చి వేయాలి. హెక్సాకోనజోల్ 2 మీ.లీ.ను లీటరు నీటికి కలిపి ఆరోగ్యంగా ఉన్న వేరుకు ప్రతి 3 నెలలకు ఒకసారి ఎక్కించాలి. రాగి ధాతు శిలీంధ్ర మందు 1% బోర్డు మిశ్రమం లేదా కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ 2.5 గ్రా.ను ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి 45 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రానికి రైతులు తరచూ అడిగే ప్రశ్నలు

1. కోటప్ప, కిరికెర గ్రా., హిందూపురం మం., శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా, ఫోన్ : 6281826354

ప్ర. కారు చౌడు నేలలను ఏ విధంగా బాగు చేయాలి ?

జ. కారు చౌడు నేల బాగు చేసుకోవడానికి ఎకరానికి 1.5 టన్నుల జిప్సం వేసి పొలంలో కలియదున్నాలి. పచ్చిరొట్ట ఎరువులైన జీలగను పెంచి కలియదున్నాలి.

2. విజయకుమార్, పాతపాలెం గ్రా., కేవీబీపురం మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 8501896643

ప్ర. మినుములో నీటి యాజమాన్యం ఏ విధంగా చేపట్టలో తెలియజేయండి?

జ. మినుములో వర్షాభావ పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు ఒకటి లేదా రెండు నీటి తడులు ఇవ్వాలి ఉంటుంది. వరి మాగాణులలో అయితే రెండు తేలికపాటి తడులు 30 రోజులలోపు మరియు 55 రోజులలోపు అవసరాన్ని బట్టి ఇవ్వాలి.

3. రాజాన ఈశ్వరరావు, సోంపురం గ్రా., రామభద్రపురం మం., విజయనగరం జిల్లా, ఫోన్ : 7729083343

ప్ర. పచ్చిరొట్టగా వేయు పంటల విత్తనము మోతాదు తెలియజేయ గలరు?

జ. సాధారణంగా జనుము, జీలుగ, పిల్లిపెసర పంటలను పచ్చిరొట్ట పంటలుగా వేస్తారు. ఎకరానికి జనుము -12 కిలోలు, జీలుగా - 16 కిలోలు, పిల్లిపెసర - 8 కిలోలు తొలకరి జల్లులకు చల్లుకోవాలి.

4. మారెడ్డి మధుసూదనరెడ్డి, మోడపల్లి గ్రా., చేజర్ల మం., నెల్లూరు జిల్లా. ఫోన్ : 7780355824

ప్ర. ప్రత్తి పంటలో పొగాకు లద్దె పురుగు నివారణ తెలపండి?

జ. ప్రత్తిలో పొగాకు లద్దె పురుగు నివారణకు నోవాల్యూరాన్ 1 మి.లీ. లేదా ధయోడికార్బ్ 1.5 మి.లీ. ను లీటరు నీటితో కలిపి వారం రోజుల వ్యవధితో 2 సార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

5. జనార్ధనరెడ్డి, రసూల్పల్లి గ్రా., చింతకొమ్మదీన్నె మం., కడప జిల్లా, ఫోన్ : 8688859542

ప్ర. జామ పంటలో పేనుబంక ఉద్యుతి ఎక్కువగా ఉంది. నివారణ తెలపండి?

జ. జామ పంటలో పేనుబంక నివారణకు డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. లేదా ధయోమిథాక్వామ్ 0.3 గ్రా. ను లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

6. వి.వెంకటేశ్వరరావు, తాండూరు గ్రా., భీమవరం మం., పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, ఫోన్ : 9704957729

ప్ర. వేసవిలో తీగ జాతి కూరగాయలలో పూత, పిందే ఎక్కువగా రాలిపోతున్నది. నివారణ తెలపండి?

జ. వేసవిలో పూత, పిందే ఎక్కువగా రాలి దిగుబడి తగ్గుతుంది. నివారణకు ఫ్లూనోఫిక్స్ (ఎన్.ఎ.ఎ) 2.5 మి.లీ. ను 10 లీటర్ల నీటికి కలిపి పూత దశలో వారం రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారి చేయాలి.

7. వి. హనుమంతు, మాచవరం గ్రా., మాచవరం మం., గుంటూరు జిల్లా, ఫోన్ : 9885913591

ప్ర. గులాబి మొగ్గలు నల్లబడి సరిగా విచ్చుకోవడంలేదు. ఎలా నివారించాలి.

జ. గులాబిలో పేనుబంక ఆశించి, రసం పీల్చడం వల్ల మొగ్గ నల్లగా మారుతుంది. నివారణకు డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. లేదా మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. మందును లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

8. ఎన్.చంద్రశేఖర్, కాకాని గ్రా., నరసరావుపేట మం., గుంటూరు జిల్లా. ఫోన్ : 9959116234

ప్ర. చామంతి పూలు సరిగా విడివడటం లేదు. ఏం చేయాలి?

జ. చామంతిలో తామర పురుగులు ఆశించడం వల్ల ఆకులు ముడతలుపడి పూలు వాడిపోయి దిగుబడి తగ్గుతుంది. నివారణకు డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. లేదా ఫిప్రోనిల్ 2 మి.లీ. ను లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

9. ప్రేమకుమార్, కొడవలూరు గ్రా., తలమంచి మం., నెల్లూరు, ఫోన్ : 9704888570

ప్ర. పసుపు పంటను ఎప్పుడు వేయాలి?

జ. స్వల్పకాలిక రకాలను మే చివరి వారంలో, మధ్యకాలిక రకాలను జూన్ మొదటి పక్షంలో దీర్ఘకాలిక రకాలను జూన్ రెండవ పక్షంలో విత్తుకోవచ్చు. జూలై రెండవ పక్షం తరువాత నాటినట్లైతే దిగుబడి చాలాతగ్గుతుంది.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056154 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

TOLL FREE
NUMBER
155251

రైతు భరోసా కేంద్రము
వ్యవసాయ సులభతరం అనుబంధ శాఖల
సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రము
గర్వపరం

Andhra Pradesh
Government

రైతుల స్పందన

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సలహా మేరకు ప్రత్తి పంటలో తామర పురుగులు మరియు పెనుబంక నివారణకు ఇమిడాక్లోరోప్రిడ్ 0.4 గ్రా. ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలుపుకొని పిచికారి చేశాను. ఉధృతి తగ్గింది. మంచి సలహా ఇచ్చిన సమాచార కేంద్రం వారికి ధన్యవాదాలు.

మదని రమేష్,
మూర్తి నాయనిపల్లె గ్రా.,
గంగాధర నెల్లూరు మం.,
నెల్లూరు జిల్లా
ఫోన్ : 9480093041

ఈ.హెచ్. రవీంద్ర,
బుల్లసముద్రం గ్రా.,
మడకశిర మం.,
శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా,
ఫోన్: 8919611081

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సలహా మేరకు కొత్తిమీర పంట వేసేటప్పుడు కార్బెండిజిమ్ 1 గ్రా. ఒక కేజి విత్తనానికి కలిపి విత్తనశుద్ధి చేశాము. పంట బాగా వచ్చింది. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారికి మా అభినందనలు

టమాట పంటలో వేరుకుళ్ళు నివారణకు సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సలహా మేరకు కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ 3 గ్రా.ను ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలుపుకొని పిచికారి చేశాను. తెగులు ఉధృతి తగ్గింది. సమాచార కేంద్రం వారికి మా కృతజ్ఞతలు

మొహాద్దీన్, కొమ్మూరు
గ్రా., కాకుమాను మం.,
గుంటూరు జిల్లా, ఫోన్ :
9111886113.

మొల్లేటి నాగరాజు,
మునగపాక గ్రా.,
మునగపాక మం.,
విశాఖపట్నం జిల్లా, ఫోన్:
9182741969.

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సలహా మేరకు చెరకు పంటలో కాటుక తెగులు నివారణకు ప్రోపికోనజోల్ 1 మి.లీ.ను ఒక లీటరు నీటికి చొప్పున కలుపుకొని పిచికారి చేశాను. తెగులు తగ్గింది. సరైన సలహా ఇచ్చిన సమాచార కేంద్రం వారికి మా ధన్యవాదాలు.

కొబ్బరితోటలో కొమ్ము పురుగు మరియు ఎర్ర ముక్కు పురుగు నివారణకు సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సలహా మేరకు వేరు ద్వారా మోనోక్రోటోఫాస్ 10 మి.లీ.ను 10 లీ నీటికి కలుపుకొని ఎక్కించాము. పురుగు ఉధృతి తగ్గింది. సమాచార కేంద్రం వారికి ధన్యవాదాలు.

జి అప్పలనాయుడు,
ఒమ్మి గ్రా., నెల్లిమర్ల
మం., విజయనగరం
జిల్లా, ఫోన్ :
7660042743.

బి. శ్రీరాములు రెడ్డి,
చిన్నతిప్పసముద్రం గ్రా.,
మదనపల్లి మం.,
చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ :
9966282162.

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సలహా మేరకు మామిడి పంటలో మసి మంగు (సూటీ మోల్ట్) నివారణకు కార్బెండిజిమ్ మాంకోజెబ్ 2 గ్రా. మందును లీటరునీటిలో కలిపి చెట్ల అకులు, కొమ్మలు, రెమ్మలు బాగా తడిచేటట్లు పిచికారి చేసాము తెగులు ఉధృతి తగ్గింది. ఐ.సి.సి. వారికి కృతజ్ఞతలు.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్క ఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

ఉత్తమ సేవలందిస్తున్న ఆర్.బి.కె. సిబ్బంది

బి. భానూజీరావు
బొర్రపేట గ్రా., ఎల్.ఎన్.పేట
మం., శ్రీకాకుళం జిల్లా

బి. విజయ్ కుమార్
చింతలవలస గ్రా., డెంకాడ
మం., విజయనగరం జిల్లా

షేక్ అహ్మద్ గౌస్
వేములవలస గ్రా., ఆనందపురం
మం., విశాఖపట్టణం జిల్లా

ఎ. శివకుమార్
కడియం-1 గ్రా., కడియం
మం., తూ.గో. జిల్లా

వడిత్య స్వామి నాయక్
తుండుర్రు గ్రా., భీమవరం మం.,
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

గుగులోతు సతీష్ నాయక్
ఆర్థమూరు-1 గ్రా., బంటుమిల్లి మం.,
కృష్ణా జిల్లా

కోరుకొండ గోపీనాథ్
బుర్రాపాలెం గ్రా., తెనాలి మం.,
గుంటూరు జిల్లా

షేక్ సబిహ
పొన్నలూరు గ్రా., పొన్నలూరు
మం., ప్రకాశం జిల్లా

పి. శివకుమార్
ఇసుకల్లి గ్రా., పాదలకూరు
మం., నెల్లూరు జిల్లా

టి. తులసి
కోనపల్లి గ్రా., యాదవల్లి మం.,
చిత్తూరు జిల్లా

ఎస్. వినోద్ కుమార్ ఆచాల
నిడ్డివి గ్రా., యర్రగుంట మం.,
కడప జిల్లా

డి. నరేంద్ర కుమార్
బనిసిపల్లి-1, గుత్తి
అనంతపురం జిల్లా

కె.వి. వెంకటేశ్
నడిచాగి, కొతాకం
కర్నూలు జిల్లా

బి. శశికుమార్
మల్లకాలప గ్రా., ధర్మవరం
మం., శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా

కె. నాగభీరప్రసాద్
ధూళిపూడి గ్రా., నగరం మం.,
బాపట్ల జిల్లా

శరత్ చంద్రకుమార్
కొమరం గ్రా., రావికమతం మం.,
అనకాపల్లి జిల్లా

నాగి రామరాజు
కంటరం గ్రా., కొయ్యూరు మం.,
అల్లూరి సీతారామరాజు జిల్లా

యం. రమాదేవి
చినమేరం గ్రా., జయమ్మవలస
మం., పార్వతీపురం మన్యం జిల్లా

యేనోబు జొన్నలగడ్డ
భీమవరం గ్రా., సుత్తెనపల్లి మం.,
పల్నాడు జిల్లా

బత్తుల సత్యనారాయణ
పెద్దవరం గ్రా., సందిగామ మం.,
ఎన్.టి.ఆర్. జిల్లా

అంతర్వేది సురేష్
గంటి గ్రా., కొత్తపేట మం.,
కోనసీమ జిల్లా

జి. మాహెష్
ముసలికుంట,
పెదమండ్రం
అన్నమయ్య జిల్లా

హరిప్రసాద్
ధర్మవరం గ్రా., డోస్ మం.,
నంద్యాల జిల్లా

వి. అనిల్ కుమార్ రెడ్డి
టి.సి. అర్జునోరం, వడమాల
పేట మం., తిరుపతి జిల్లా

యన్. నాయుడు
బి. ప్రత్తిపాడు గ్రా., ప్రత్తిపాడు
మం., ఏలూరు జిల్లా

కె.వి. సాయిబాబు
గుణపర్రు గ్రా., నిడమర్రు
మం., కాకినాడ జిల్లా

ముందస్తు ఖరీఫ్ వేడుక

అన్నదాత సంక్షేమం.. జగనన్న ఆశయం

రైతన్న ఇంట ఆనందం.. రాష్ట్రానికి సంబరం

కర్షకుడి ఉత్సాహం.. ప్రభుత్వానికి ప్రోత్సాహం

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి
వ్యవసాయ, నవాకార, మార్కెటింగ్ మరియు
ఫుడ్ ప్రొసెసింగ్ శాఖ మంత్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్

ఖరీఫ్ పంటకు కావాలసిన నీరు 15 నుండి 30 రోజుల ముందుగా విడుదల.

గోదావరి డెల్టాకు

జూన్ 1న నీటి విడుదల

జూన్ మొదటి వారంలో ఖరీఫ్ వరి నారు వేసుకొని అక్టోబరు చివరికి కోతలు పూర్తి చేసుకొని తద్వారా నవంబరు ప్రకృతి వైపరీత్యాల నుండి పంటను కాపాడుకోవచ్చు.

కృష్ణా డెల్టాకు
జూన్ 10న నీటి విడుదల

రబీ వరి పంట నవంబరు మూడవ వారంలో నాటుకొని మార్చి చివరికి పంట కోతను పూర్తి చేసుకొని వేసవి కాలంలో మూడవ పంటగా అపరాల సాగుకు అవకాశం

పెన్నా డెల్టాకు
జూన్ 30న నీటి విడుదల

అపరాల సాగువల్ల భూసారం పెంపుదల మరియు రైతులకు అదనపు ఆదాయం. ఖరీఫ్ పంటకు కావాలసిన విత్తనాలు, ఎరువులు ఆర్బీకేల ద్వారా సరఫరా

వ్యవసాయ శాఖ - ఆంధ్రప్రదేశ్